

ПОЛИТИКИН

Немачка 2.50 DEM. Француска 4.50 FRF. САД 1.25 USD.
Швајцарска 1.80 CHF. Шведска 10.00 SEK. Норвешка 11.00 NOK.
Данска 11.50 DKK. Аустрија 13.00 ATS. Грчка 200 GRD

ЗАБАВНИК

24. VIII 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LII • 13 ДИН. • БРОЈ 2017

СТИЖУ
КЛИНЦИ
„УБИЦЕ“

ЧЕСМЕ

У ОАЗИ БИКАХЕР У ИНДИЈСКОЈ ПУСТИЊИ, ПОДИГНУТЕ СУ НА ВИСИНУ ОД НЕКОЛИКО МЕТРА, КАКО БИ МОГЛИ ДА СЕ НАПУНЕ СУДОВИ КОЈЕ НОСЕ КАМИЛЕ НА ЛЕБИМА.

Данкан Маклејн

СЕ 1904. ГОДИНЕ ПЛАСИРАО КАО ЈЕДАН ОД НАЈБРЖИХ СПРИНТЕРА НА СВЕТУ ПРЕТРЧАВШИ 91,44 МЕТРА ЗА 9,9 СЕКУНДИ. ИСТУ РАЗДАЉИНУ ПРЕТРЧАО ЈЕ ЗА 14 СЕКУНДИ КАДА МУ ЈЕ БИЛО 88 ГОДИНА!

АКРОБАТЕ

КОЈЕ СУ ЗАБАВЉАЛЕ ПЛЕМИКЕ НА ФРАНЦУСКОМ ДВОРУ У 18. ВЕКУ, УДАРАЛЕ СУ У БУБАЊ ДОК СУ ХОДАЛЕ ПО ЗАТЕГНУТОМ КОНОПЦУ.

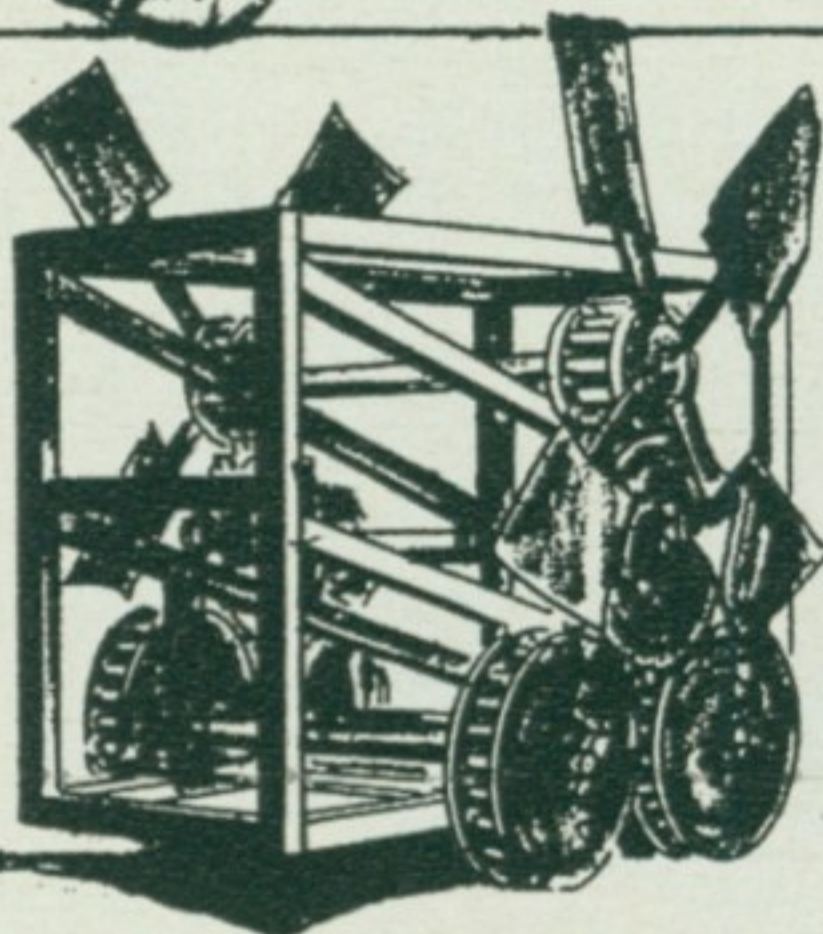
КРИЛА ГРИФОНА

ГРАБЉИВИЦЕ ИЗ ЕВРОПЕ, ИМАЈУ РАСПОН ОД 2,7 М. ОВА ПТИЦА НОСИ ЈАЈА ДУГАЧКА 12,5 ЦМ.

БОРНА КОЛА

КОЈА ЈЕ 1472. КОНСТРУИСАО РОБЕРТО ВАЛТУРИО, ИТАЛИЈАНСКИ ВОЈНИ ПИСАЦ, ПОКРЕТАЛА СУ СЕ СНАГОМ ВЕТРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

● ● ● вероватно ће голуб писмоноша који је из Шкотске кренуо за Велс ући у Гинисову књигу рекорда само зато што је погрешно пут и стигао чак у Кину. Прелетео је 12 хиљада километара и тако знатно надмашио рекорд једног свог сродника који је још давне 1845. године од Лондона до Западне Африке прешао 8640 километара.

● ● ● Токио, главни град Јапана простире се на површини од 2072м², обухвата 23 округа, 32 мања града, 9 села и броји 12 милиона становника.

● ● ● сироте кенгуре које су донедавно ловили због коже, сада лове због шницли. Наиме, у Аустралији је озакоњена продаја кенгурског меса, а стручњаци га чак сматрају врло квалитетним јер није масно, богато је беланчевинама и не садржи холестерол.

● ● ● општинари италијанског града Парме одлучили су да се против великог загађења ваздуха убудуће боре тако што ће у најугроженије

четврти засадити биљке осетљиве на смог. То су липа, геранијум и бугенвиллија које реагују као непогрешиви аларм: мењају боју кад је ваздух сувише загађен.

● ● ● стамбене куће у предграђу норвешког града Бергена све су једнаке – личе као јаје јајету. Зато се често догађа да малишани уместо на своја, појуре и закуцају на нека комшијска врата. Да забуне, а често и суза, више не би било градски оци предлажу да свака породица на своја улазна врата окачи мамину фотографију.

● ● ● течне, провидне рукавице за заштиту руку производе се у Шведској под именом „Мерилискин“. То је заправо нека врста креме, попут оне за бријање, која размазана по рукама ствара слој отпоран на киселине, разређиваче, боје разна уља, детерџенте и многе друге хемикалије.

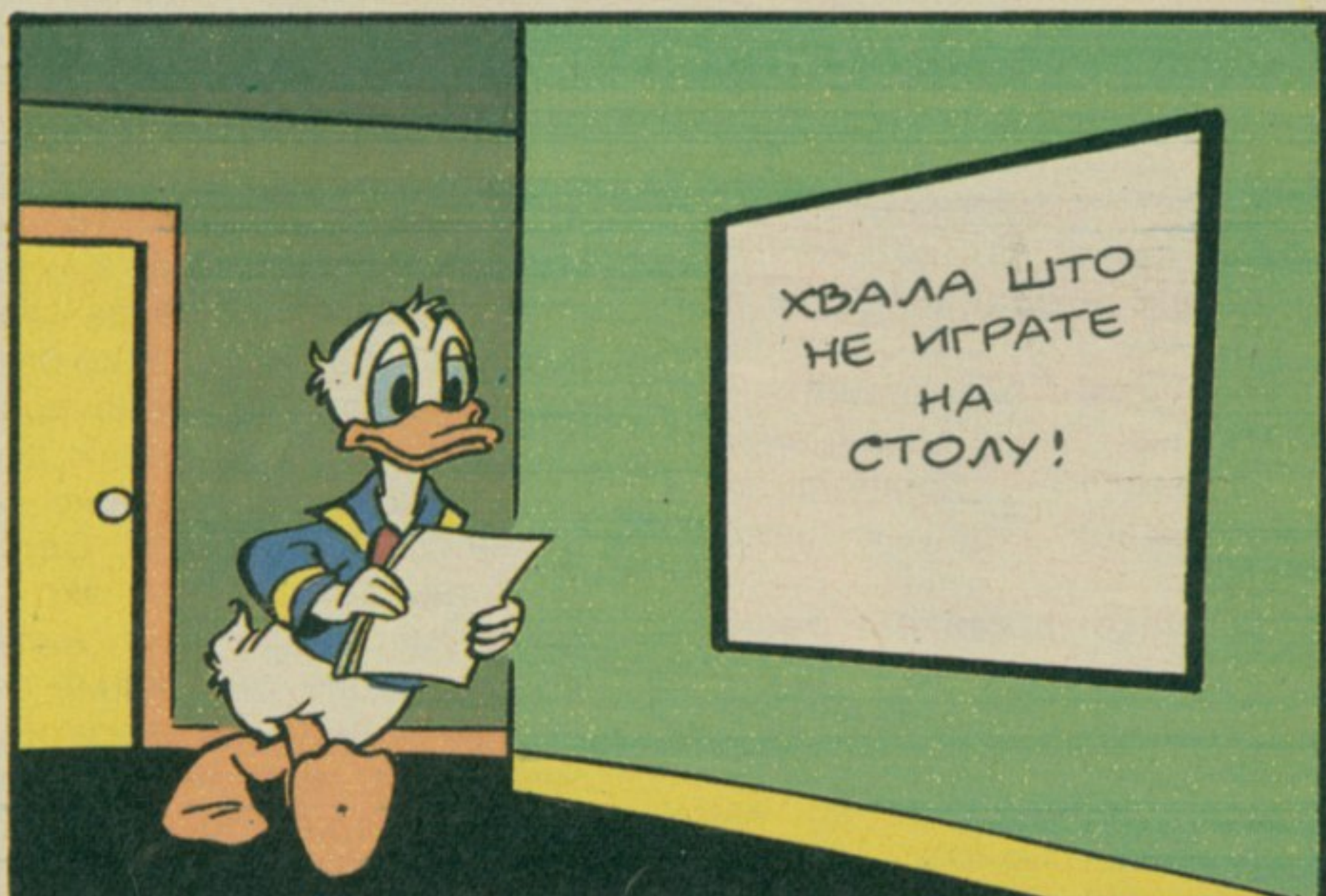
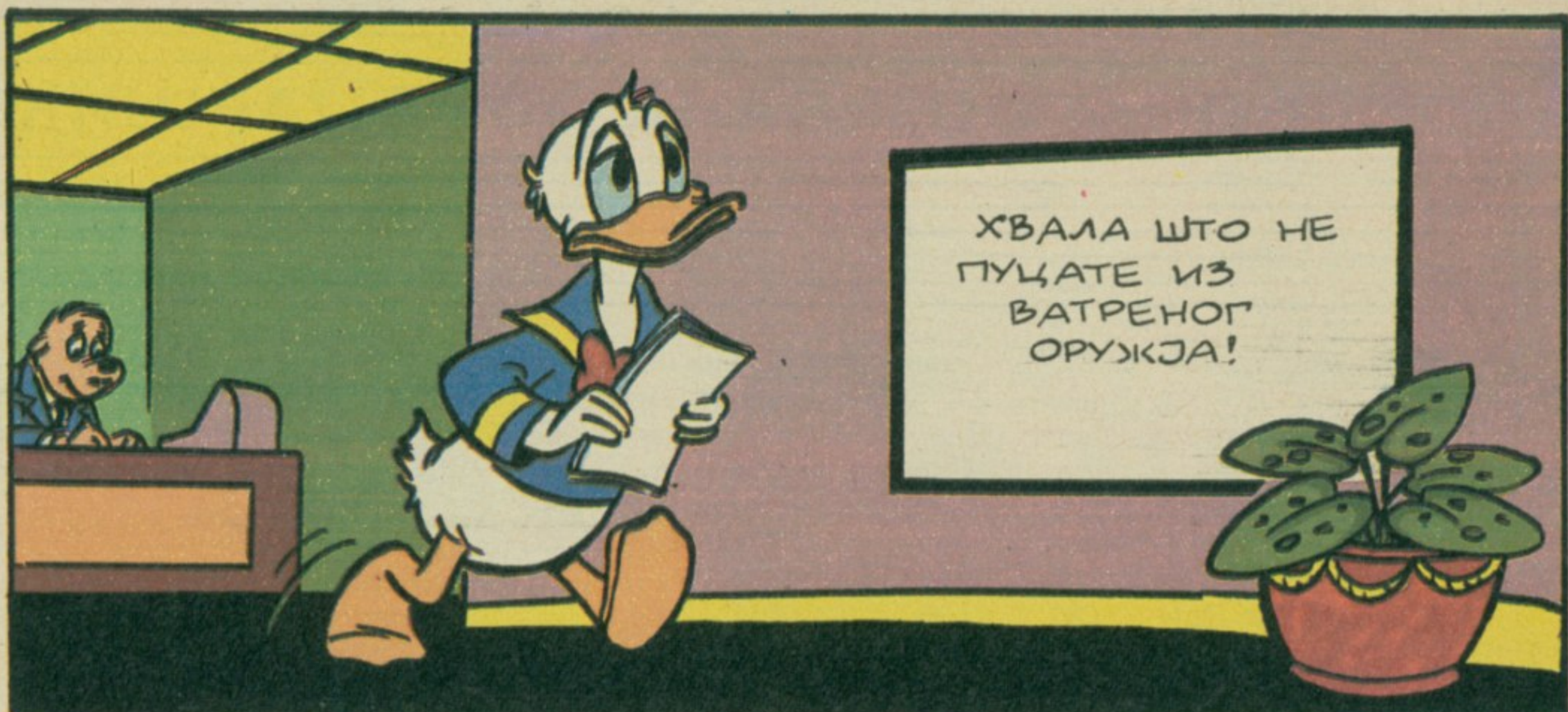

● ● ● нарочите бомбоне за краве и козе, нови аутомат за сакупљање јаја, цевчи од пластике која се после неког времена сама распада и разлаже и нове биљне културе за сушне пределе, само су неке од новина представљене у Израелу на недавно одржаној пољопривредној изложби.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Мада већ прилично болестан и на крају олако трошених снага, песник Ђура Јакшић је с нескривеним задовољством дочекао дозволу надлежних власти да може да обиђе логор српске војске на Дрини. Србија је против Турске била још једну од својих увек одлучујућих битака.

Шестог августа 1876. писац бунтовних песама „Отаџбина“ и „Падајте браћо“ стигао је у стан Дринске дивизије. Убрзо су настале многе песме у стилу Ђуриног патриотског заноса, али је одштампана и приповетка „Рањеник“, пре налик новинској репортажи него својина лепе књижевности. Августа 1877. појавила се у календару „Орао“ и изазвала буру.

У некој врсти разговора с гарибалдинцем, војником који је своју крв проливао у Италији, на барикадама Париза, у херцеговачком устанку, али и на бојиштима српско-турског рата 1876. Ђура Јакшић жестоко оптужује ђенерала Ранка Алимпића, команданта Дринског фронта. Замера му за надмено држање и кукавичлук. Са својим штабом увек је био далеко од прве линије фронта и појављивао се тек после битке, да изврши смотру победника.

Да ствар буде занимљивија, песника није тужио ђенерал Алимпић него Начелство округа шабачког. Тужбу је потписао Панта Луњевица чија се кћи Драга касније удала за краља Александра и из све снаге допринела паду династије Обреновића. Био је то начин да се начелник и овако додвори ђенералу и министру Алимпићу.

Нека ме г. ђенерал тужи

Тужба је из Шапца стигла у Управу града Београда 26. јануара 1878, али је Јакшића

„узела на кривични испит“ тек 21. марта – пише Драгољуб Влатковић у својој књизи „Суђења српским писцима“. На првом саслушању оптужени песник се бранио овим речима:

„Пре свега у целој овој причи... нема ниједне вређајуће речи а најмање увреде власти у званичном раду. Ја нити сам вређао, нити хтео вређати г. ђенерала, а то и не само што нисам могао чинити, што се г. Ранком нисам имао никаква посла, те да има шта против њега, а и на војсци нисам био, те да гледам шта г. Ранко ради, но сам као новелистичар писао причу коју сам чуо од једног добровољца који је тада био на Дрини где и г. Ранко... Овде нема увреде власти, а ако г. Ранко мисли да сам њега лично увредио, он нека ме тужи и ја ћу онда одговарати и доказивати има ли у мојој радњи увреде и је л' истина оно што сам написао или не...“.

У покушају да судији објасни своје поимање света и посла којим се бави, Ђура Јакшић је још додао:

„Не пишем никада како ја кога лично волим или како ми падне на памет да какве цртице из живота појединих пишем пристрасно и по моме личном расположењу...“.

Судија очигледно није прихватио одбрану оптуженог јер је Првостепени суд за град Београд донео одлуку да се оптужени стави пред преки суд. Као да је писац приповетке „Рањеник“ ратни злочинац, или, у најмању руку, дезертер.

На жалост, није сачуван записник са процеса који је од-

ржан 4. априла пред Преки судом, али је права срећа – пре свега за пребогату историју суђења писцима са нашег тла – да је време надживела Јакшићева писмена одбрана.

У њој оптужени на бриљантан начин оптужује оптужбу.

Петнаест дана робијања

У присуству мноштва својих истомишљеника и пријате-

СУД ЗА ПЕСНИКА

Писац несвакидашњег патриотског заноса био је оптужен да је у својој приповеци „Рањеник” „нарочито ишао на то да војсци српској дринског кора и њеном команданту убије онај кредит код народа који су они у ствари својом патриотском радњом заслужили”

ља, песник Ђура Јакшић је дрхтавим гласом – што због узбуђења, што зарад болести која му се подмукло прикрала – прочитао своју одбрану. Због дужине, доносимо је у скраћеној верзији:

„Је ли злочин писати мирно, непристрасно разлагати своје мисли о некоме и ничијем делању, па и о самој особи која на нечему ради? Ја мислим да није!

Ево примера:

– Наполеон I подиже до онда још невиђену војску против Русије... Ђенерали његова доба саветују га да то не чини, мислиоци га осуђују, критичари га критикују; потомство оних у руском снегу проклиње га. Па ко је ту крив? Или он, што је толику и тако дичну војску упропастио, или они који су га критиковали? Ја сам убеђен да је Наполеонова кривица, а критика његовога доба заслужује само признање.

То су само примери које сам навео да разсветлим ствар са које сам овоме суду предат; и од којега се надам – не милости, јер где кривице нема ту би тражење милости или саучешћа подличење било. Ја од суда очекујем само правду...

У тужби се тој удара гласом да сам ја у мојој приповеци „Рањеник” тенденциозно наслонуо на г. Ранка Алимпића; и да сам тиме хтео њега у његовом патриотском делању спречити, да сам га тим мојим списом у његовој званичној дужности узнемирио; и сувише: да сам у описивању своје тако далеко ишао да сам чак и нашу давнашњу идеју сједињење српства хтео осујетити...

По моме уверењу цела је тужба неоснована!

... Мени је као писцу српски г. ђенерал исто оно што и други српски војник. Узвиси ли га његово јуначко делање над обичним људима и ја ћу се са осталом светином његовој величини клањати. Остане ли и после тако сјајних прилика мален и незнатан?... Онда, нека ми суд покаже писца који ће га прославити...”

Одбрана Ђуре Јакшића није допрла до чланова Преког суда: писац приповетке „Рањеник” осуђен је на петнаест дана затвора. Песникова жалба вишем суду уродила је плодом утолико што је процес обновљен пред цивилним судом. Казна је потврђена: петнаест дана робијања. Виши, апелациони суд му је казну смањео на осам дана.

Пресуда је изречена 16. октобра 1878. У Варошки суд за град Београд дошла је 21. октобра, а 30. је песник позван да саслуша пресуду. Није дошао, био је тешко болестан. Умро је петнаест дана касније, 16. новембра.

На сахрани није примећен г. ђенерал Ранко Алимпић. Он је умро четири године доцније, као уважени министар грађевина.

П. Милатовић

Илустровао: Брана Јовановић

О

самнаести век протекао је у знаку кринолина и високих напудраних перика. Деветнаести се дичи цилиндрима и широким сукњама за бесомучни канкан. Двадесети ће заувек задржати изглед који му је дао Рејмонд Леви.

Он, отац индустријског дизајна, није се ограничио само на „шминку“ изума и предмета који су нам изменили живот, већ је поступио као хирург за естетске операције који мењајући изглед пацијента истовремено мења и његову „душу“.

Леви није само покривао допадљивим „каросеријама“ поверене му предмете него је и учествовао у њиховом стварању, инспирисао инжењере и произвођаче и усмеравао укус потрошача. „Оно што је ружно, лоше се продаје“ била је његова девиза.

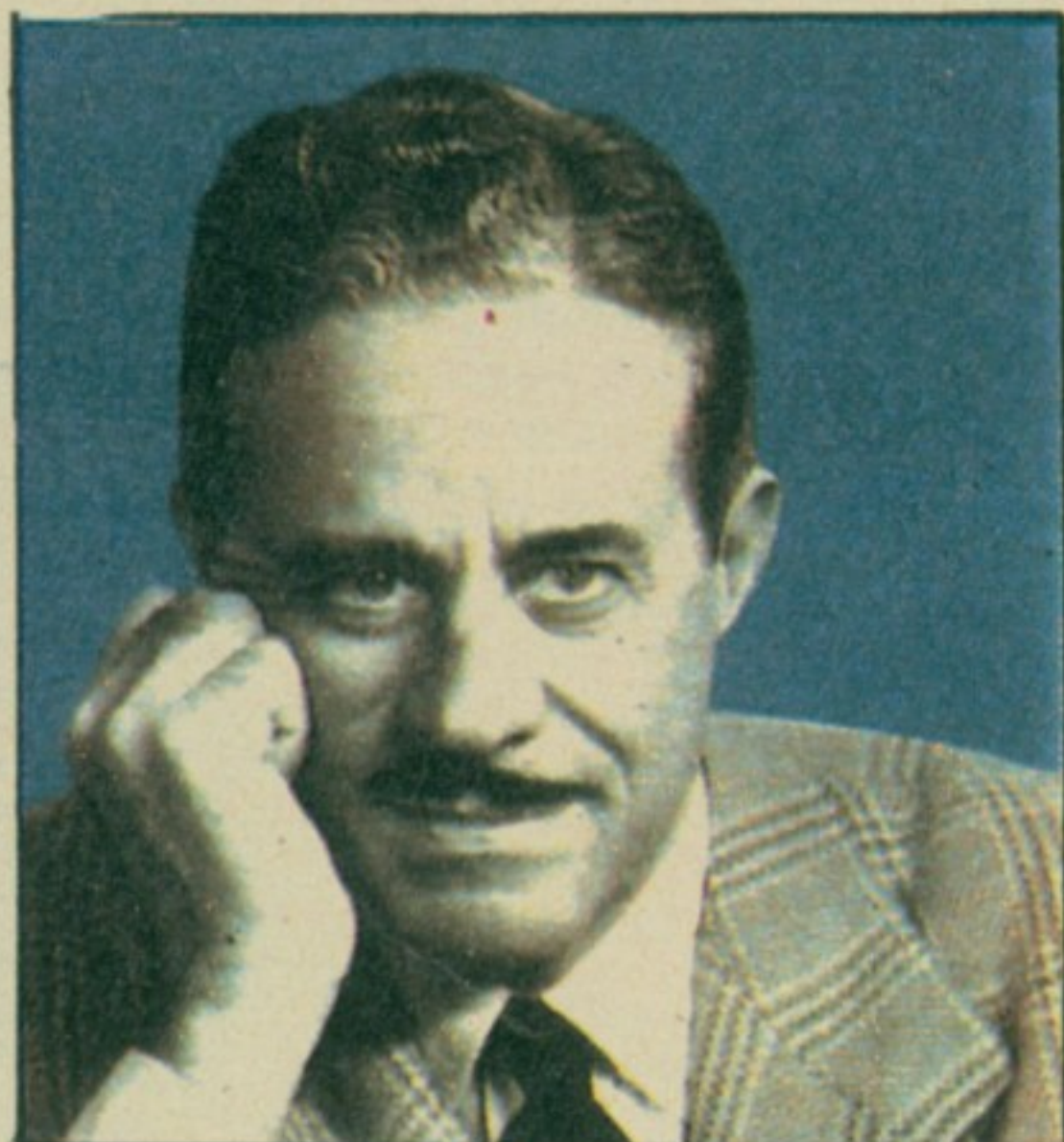
Како да му не дамо за право? Не постоји ствар коју употребљавамо или смо употребљавали а да је није нацртала Левијева оловка: од четкице за зубе до свемирске капсуле, од аутомобила до фрижидера, од писаће машине до бензинске пумпе, од апарата за прављење кокица до порцуланске шоље...

Звучи готово невероватно да боца за кока-колу није такође његова креација. А она је смишљена док се, тада, млади Рејмонд борио у Првом светском рату у униформи капетана француске армије. Њен облик, привлачно женски и истовремено једноставан и практичан да се може држати и при раду и за воланом, толико је у Левијевом стилу да му је готово сви приписују, док је он само мало дотерао.

Масовно трошење кока-коле после другог светског рата јесте његова заслуга. Он је измислио чувену црвену машину у којој се, на јавним местима ове боце држе и продају, неоодољиву нараву која је ушла у сценографију педесетих година нашег века. Из такве машине наливао се кока-колом Џејмс Дин у филму „Бунтовник без разлога“.

„Леви је насликао иконе нашег времена“, пише Анђела Шонбергер у предговору каталога изложбе приређене у Западном Берлину Левију у част. „Био је пионир америч-

НЕВЕРОВАТНИ РЕЈМОНД ЛЕВИ

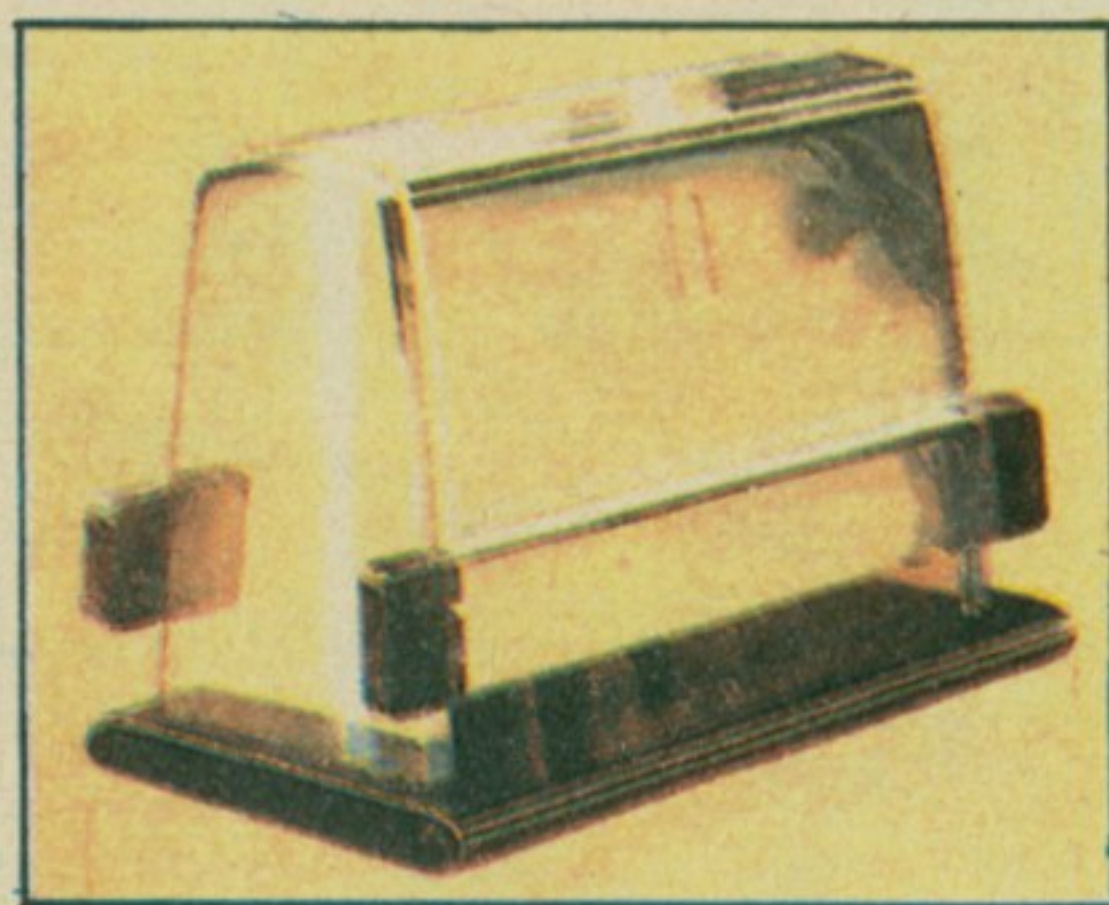

**ЧОВЕК
КОЈИ
ЈЕ**

НАШМИНКА

Као мали направио је авион на ластиш. Као велики измислио је дизајн. И дан-данас готово да не постоји предмет који није његово дело или надахнуто његовим стилем

Горе изнад наслова је чувени Левијев потпис. Одозго на доле: Рејмонд Леви, пакло цигарета „лаки страјк“ и тостер за печење хлеба направљени по његовом дизајну.

ког индустријског дизајна. И није случајно што се овај папа „америчког начина живота“ родио и одрастао у старој Европи, у срцу Париза (1893. године).

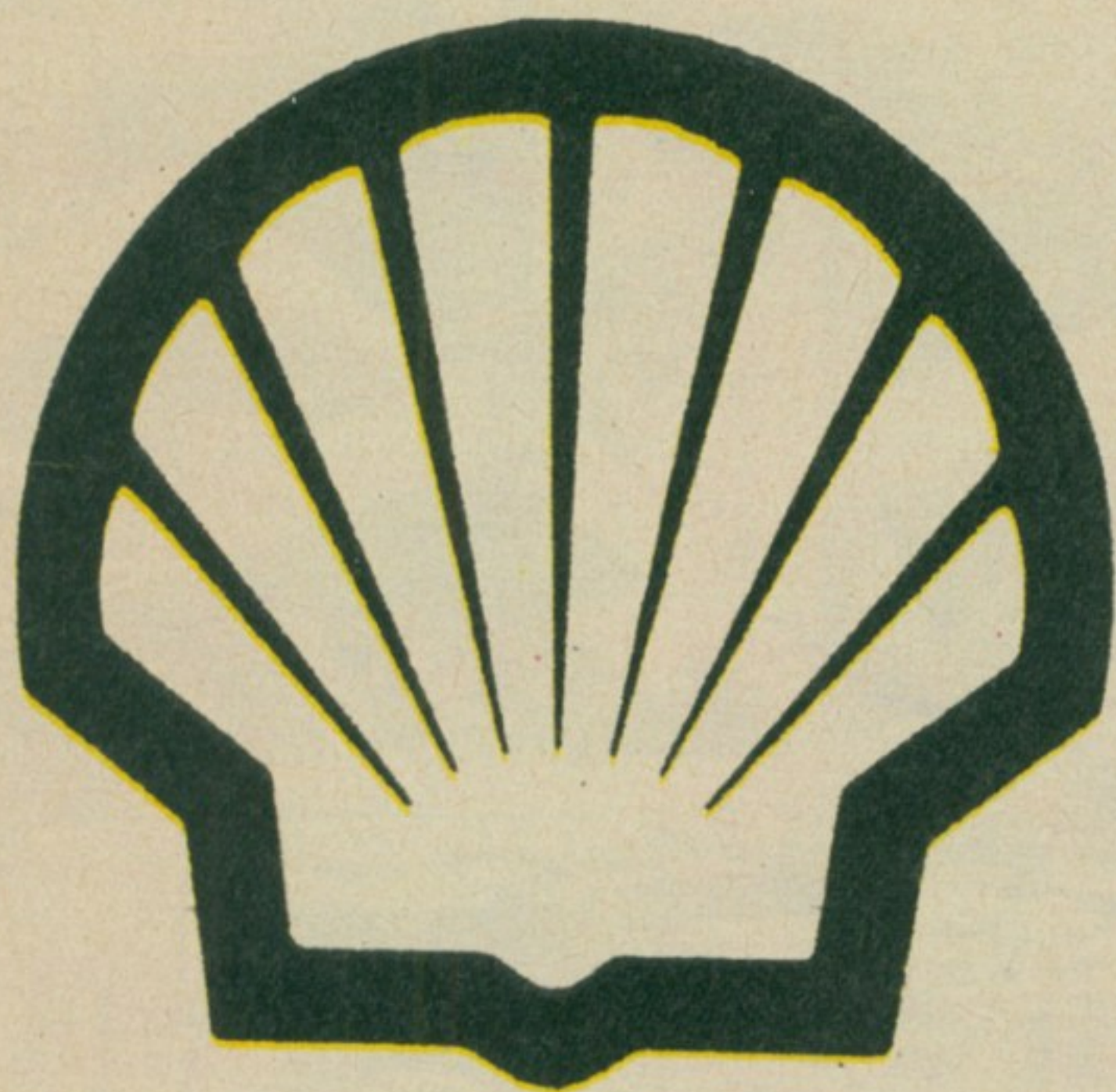
У Паризу се кућа Левијевих налазила на два корака од Ајфелове куле, симбола будућности која је требало да почне. У деветој години Рејмонда је фасцинирао бразилски пилот Алберт

Сантос Димон у ниском лету изнад Булоњске шуме и то у авиону који је направио својим рукама.

Рејмонд се потом посветио конструкцији мајушних модела авиона, бродова и локомотива, али није копирао постојеће машине већ је измишљао своје. Тако је направио модел малог авиона с „мотором“ на ластиш каквим су се, тако рећи, до прекјуче, играле генерације малишана.

„Американци су до те мере били Американци“, причао је Рејмонд Леви, који се 1919. са старијом браћом Максом и Џорџом отиснуо у Нови свет. „да нису ни помишљали како ефикасност и продуктивност не значе све. Одмах ми је пала у очи огромна разлика између квалитета америчких производа и њиховог ужасавајућег изгледа“.

Усочи првог Божића у Америци, Леви је чистио снег са

0 20. ВЕК

улица да би могао да плати неки топли обед, а већ у јануару продавао је своје прве скице за 75 долара по комаду што тада није била лоша свота.

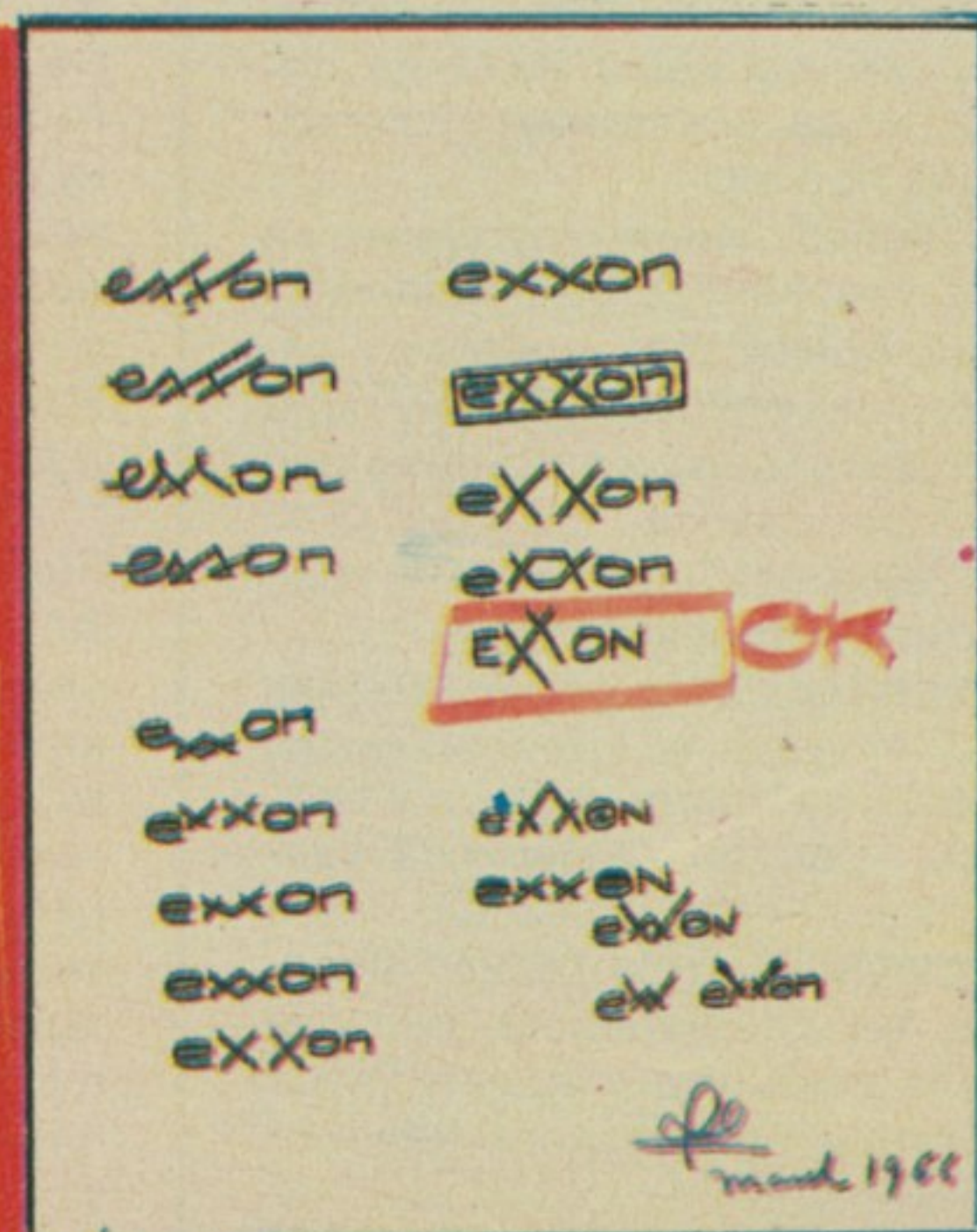
Црта, затим, одећу за чувени модни часопис „Вог“ и креира одела за Зигфилда, краља Бродвеја – сетите се филма с Фредом Астером који се недавно давао и на нашој телевизији. Године 1925. Леви увелико важи за генија.

У 1929. години велике кризе, један Европљанин је осетио шта могу да значе Левијеве идеје. У његов атеље у Њујорку упао је Сигмунд Гештетнер, власник истоимене фирме за канцеларијске машине.

„Чуо сам за вас, али немам много времена“, рекао му је и, показавши апарат за репродуковање, „баку“ садашњих уређаја за фотокопирање, упитао: „Мислите ли да можете да јој поправите изглед? Кроз три дана морам да је прикажем купцу у Лондону“.

Леви је прихватио: 2.500 долара за пројекат, 500 уколико га клијент одбије. Затим се за стотинак долара снабдео пластелином и почео да дотерује Гештетнерову машину. Завршило се тако што се тај модел продавао годинама и, уз извесне промене, стигао готово до наших дана.

Одозго надоле: овако је настао чувени заштитни знак компаније „Шел“ (што значи шкољка), бокс за боце кока-коле, аутомобил заобљених линија у Левијевом стилу и начин на који је Леви долазио до правог дизајна за знак неке фирме (заокружен је онај изабрани поред кога стоји ОК). Овај знак може се видети на почетку београдских Теразија.

Неколико година касније имао је мање среће са „Хап Мотор Компани“, фирмом која му је поверила пројектовање новог аутомо-

била. У то време још су владале Фордове идеје: аутомобил служи за превоз, битни су његова цена и његов мотор.

Леви је направио револуционаран аутомобил аеродинамичних линија, али је овог пута отишао много испред свог времена. Његов „хапмобил“ ужасно је власнике фирме. А он је сматрао да каросерија треба да буде аеродинамична, а не наметнута мотором и другим унутрашњим механизмима.

Левијеве идеје за „хапмобил“ употребио је касније „Студебекер“. Заобљена линија аутомобила из педесетих година је искључиво Левијева а као инспирација послужио му је облик водене капи.

Завршетком другог светског рата и Маршаловим планом, када је Европа у рушевинама запљуснута јенкијевским производима, амерички начин живота постао је и европски сан. У филму „Американац у Риму“ главни јунак (глумац Алберто Сорди) и не знајући упиње се да живи у свету који се створио Рејмонд Леви.

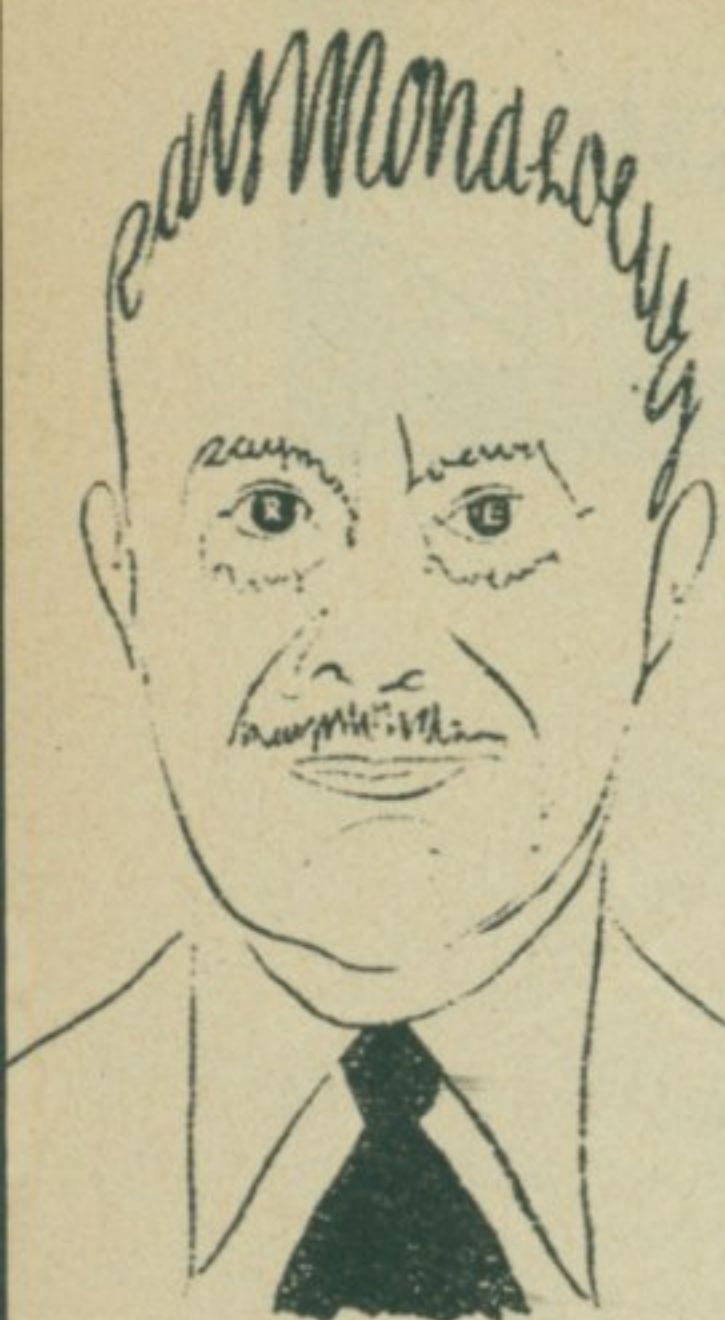
Ако је тридесетих година Леви „облачио“ пре свега велике машине: аутомобиле, возове, прекоокеанске бродове и прве путничке авионе, после тога посветио се не мање важним стварима за свакодневну употребу.

Људи су се после другог светског рата најзад опустили и почели да откривају чари породичног живота. Окружење у кући у којој станују такође им је дао Леви.

Не напуштајући свој начин прављења модела од пластелина, он је, на пример, „створио“ фрижидер који је пре његовог додиром био обичан ружан сандук за чување хране. Продаја његовог модела порасла је од 60 хиљада комада на 270 хиљада годишње.

Фрижидер је само један пример. Леви је правио дизајне и усисивача прашине, соковника, тостера, радио-апа-

Аутопортрет.
Коса је
нацртана
његовим
пуним
потписом:
**RAYMOND
LOEWY**

ослоне на сопствене дизајнерске снаге и машту.

Рејмонд Леви био је велики пријатељ Џона Кенедија, председника САД, и та деценија његова је трећа велика уметничка епоха. Када је Кенеди убијен, Левија су позвали да нацрта комеморативну поштанску марку.

Али, ни ту није крај његових свестраних активности. Он учествује у свемирском пројекту Насе тако што прави нови дизајн за свемирску летелицу. Претходно је морао да убеди

Рејмонд Леви у свом студију

рата, телевизора и безброј других ствари.

Педесетих година људи желе мир и гаје велике наде за будућност а она је начињена од пластике што је нова револуција после „бурних двадесетих“ и, наравно, под утицајем Левијевог духа.

Велики мајстор дизајна не гради катедрале и облакодеге, мада многи од њих личе на његове апарате за домаћинство, већ друге посећеније „храмове“ — бензинске пумпе, на пример, за које пројектује идеалну основу. Ради и заштитне знаке, рецимо „Шелову“ чувену шкољку.

„Посматрао сам како људи несвесно утичу једни на друге при куповини“, објашњавао је Леви, „и зато сам код пројектовања радњи и супермаркета покушао да остварим амбијент у коме се све види као на длану“.

Левија су и совјетске власти позвале у Москву да би им дао мало „стила“. Он им је пројектовао „москвич“, али је домаћине посаветовао да се

штедљивце да нешто треба да буде жртвовано и лепоти.

„Телевизија ће преносити слике освајања Месеца целом свету. Шта ће људи мислити о нама ако тамо пошаљемо неко чудовиште?“ питао их је и победио.

Захваљујући њему, лађица је добила и окна која су пројектанти сматрали излишним јер ће лет бити вођен компјутерски, па нема никакве потребе да космонаути гледају кроз прозор.

Левију, значи, дугујемо на историјским речима којима су Нил Армстронг и његови сапутници описали Земљу која се удаљавала и Месец који је био све ближи.

Рејмонд Леви, који је био активан до саме смрти с навршених деведесет година (1984), увек је креирао праву ствар, за праву сврху и у правом тренутку. Америчка култура — књиге, филмови, чак и стрипови — која толико полаже на спољашњост била је пола века под утицајем укуса и стила овог заиста невероватног човека.

Б. Дожић

КУЋА ИЗНАД ВОДОПАДА

Падајућа вода“ је популарно име за једну од најпознатијих приватних резиденција у САД, кућу Едгара Џ. Кауфмана у Биер Рану, Пенсилванија. Име је прикладно, јер је кућа, за коју је пројект урадио чувени амерички архитекта Френк Лојд Рајт, саграђена тачно изнад једног водопада.

Кад је Кауфман агнажовао Рајта да му начини пројект куће за одмор на његовом поседу у Пенсилванији, изразио је жељу да архитекта, што је могуће више, искористи преимућства сликовитог пејзажа: шумовиту долину са речицом мирног тока, бистро језерце и један мали водопад. А Рајт је више него испунио његова очекивања: правио је нацрт за задивљујуће троспратно здање „усидрено“ на стено-

витој избочини изнад језерцета, са делом куће наднетим баш изнад водопада.

Саграђена готово искључиво од цигле, кућа има шест тераса од армираног бетона које се протежу изнад водопада и језерца. Из већине просторија излази се на предњу терасу с које се пружа узбудљив поглед на ускомешану воду испод ње. Једно степењиште спушта се са најнижег спрата до неколико педаља од самог водопада.

Гледана са језерца, „Падајућа вода“ изгледа као да излази из стена око ње, а речица као да протиче кроз кућу.

Због необичног места и стила градње ова кућа, завршена 1936. године, постала је веома популарна. Данас је отворена за све посетиоце.

ИСТИНА ИЗ АКВАРИЈУМА КАКО ВОЂА КАЖЕ

**Док су тирани мртви хладни,
потчињени су пуни беса и адреналина јер би се сваког часа могли побунити, а то ипак не чине**

Да је агресивно понашање код човека и животиња везано за деловање одређених материја на мозак, између осталих адреналина и норадреналина, то се знало. Али, ново је да испитивање како и кад ове материје расту, може да има врло практичну вредност за људски род у смислу обуздавања властољубља, неумерених страсти, неконтролисаног беса и томе слично. Међутим, који ће се то тиранин добровољно предати у руке науци и истраживачима! Једини излаз био је пратити њихове карактерне особине на нашој нижој сабраћи – животињама. У Институту еволуционе морфологије и екологије Совјетске академије наука деспотске црте испитивали су код акваријумских рибица.

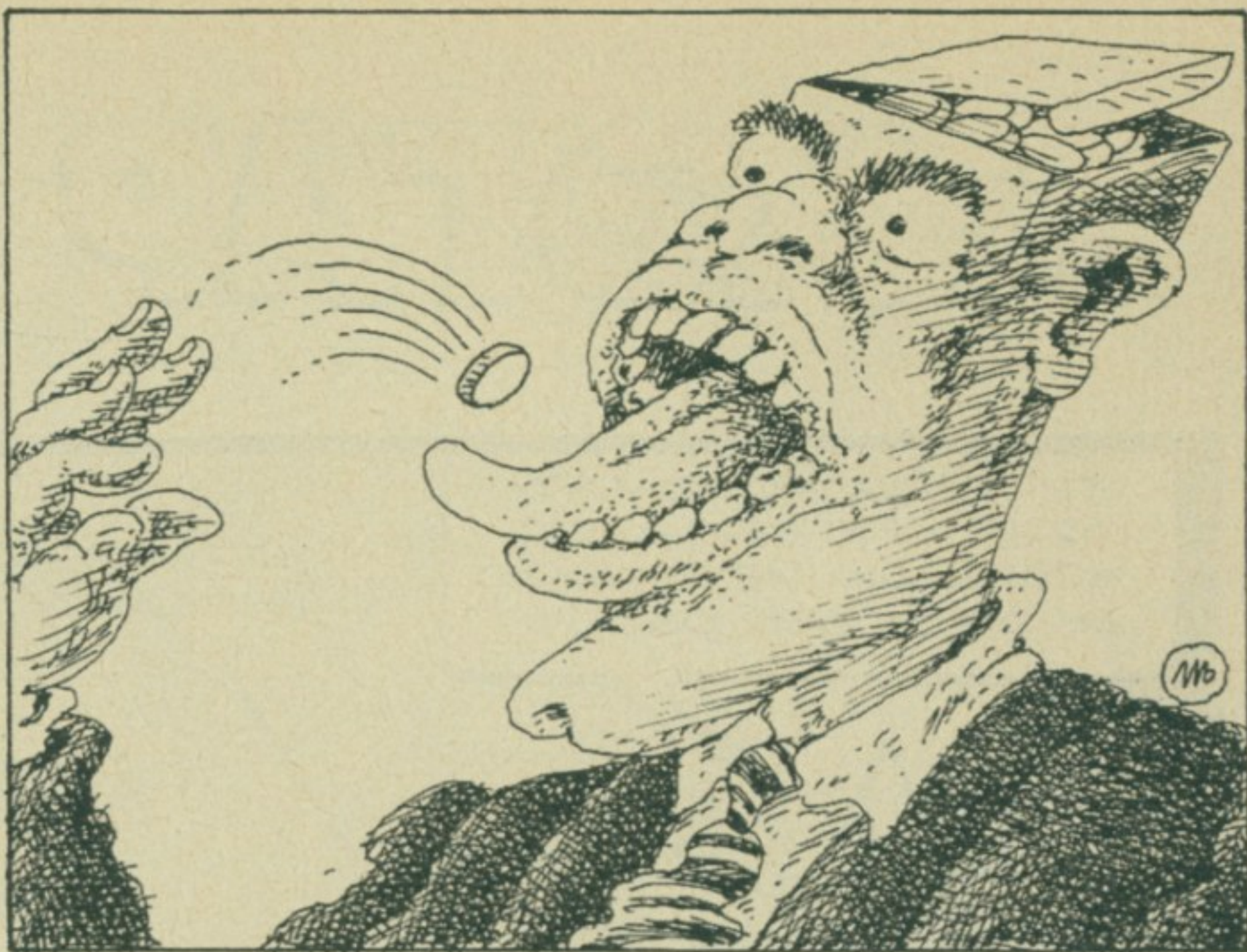
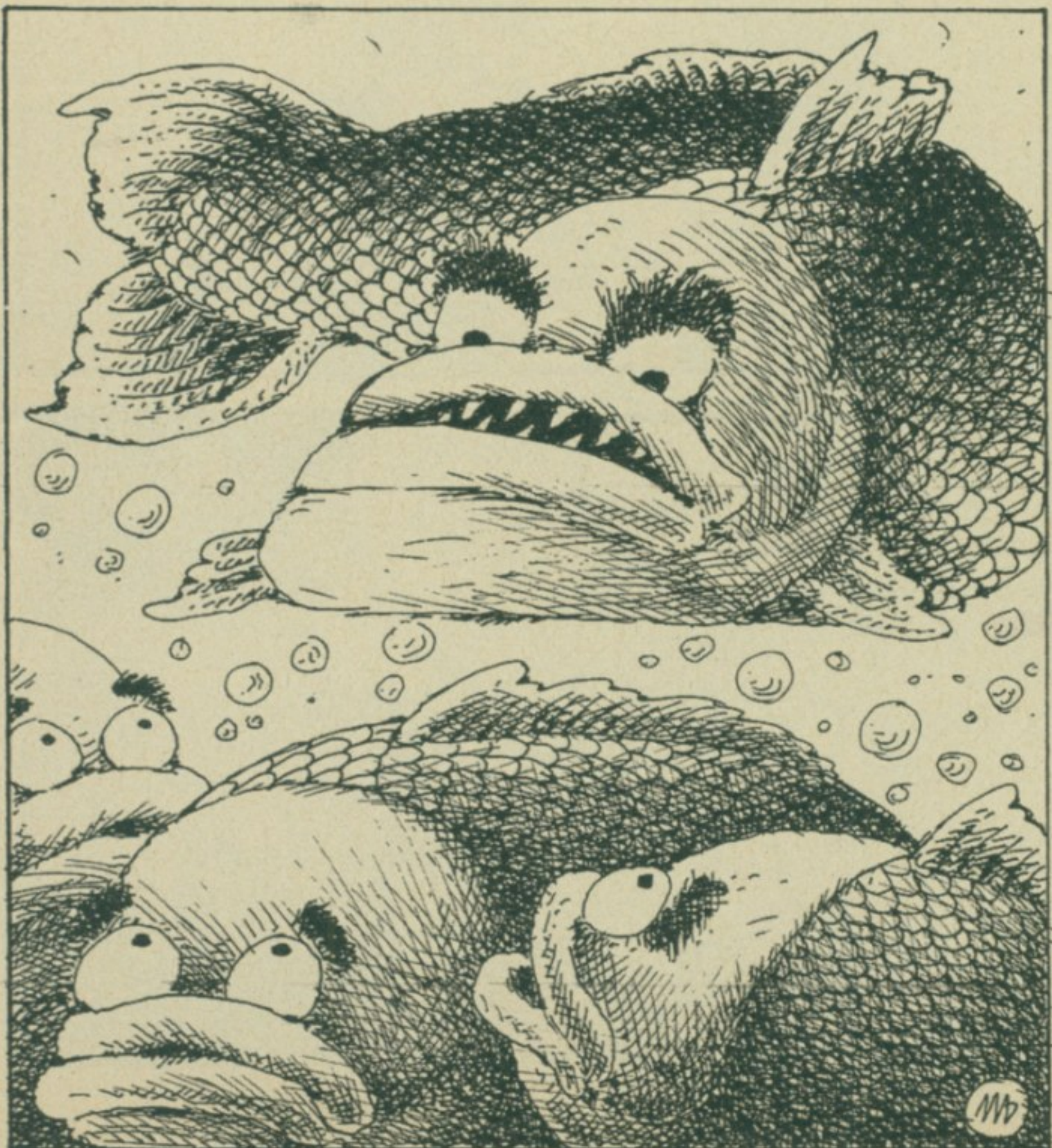
У одвојене стаклене посуде ставили су по четири мужјака рибе *hemihromis* и посматрали шта ће се даље дешавати. Ускоро се свакој групи наметнуо „предводник“, вођа, доминант, како кажу стручњаци, и почињао да те-

рорише своју сабраћу. У исто време добио би нову боју, тело му је постајало тамноцрвено с пегама. Кад би заузео целу територију, почињао би да тера из угла у угао рибе ниже по рангу... А кад би стигао до тачке да убије једног цимера, експеримент је прекидан и код свих риба мерен садржај норадреналина у њиховом мозгу.

Резултат је поразио научнике. Показало се да код диктатора практично нема норадреналина, док је код подређених риба његов ниво био знатно повећан. Безбројни подаци добијени овим опитом потврдили су да минимум норадреналина у организму сведочи да је диктатор достигао највишу степену хијерархије и да практично нема више шта да постигне. Обратно, његов повећан садржај код осталих риба израз је дубоког незадовољства потлаченим положајем и могућност да у сваком тренутку „устану“ против тираније. Али, то ретко кад и учине.

В. М.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

90. РОЂЕНДАН АСПИРИНА

НИКО КАО ОН

Лек који је потукао све рекорде у дужини примене чека још боља будућност

У марту ове године напунило се 90 година

откако је у продају пуштена прва индустријски произведена партија аспирина – ацетилсалицилне киселине.

Немачка фармацеутска фирма „Бајер“ прво га је производила у бочицама, у течном облику, а 1902. године појавиле су се таблете аспирина. Данас човечанство годишње потроши 100 милијарди таблета, што отприлике значи 20 аспирина по глави Земљанина, и то под најразличитијим називима које им фирме дају. Изражено у тежини – људи за годину дана прогутају 40.000 тона аспирина!

Фридрих Хофман, немачки хемичар, добио је препарат у чистом облику још 1877. године а само шест месеци од добијања патента одобрили су га и лекари тако да је врло брзо ушао у медицинску праксу. У царској Русији један од најактивнијих популаризатора аспирина био је велики писац и лекар Антон Павлович Чехов који га је користио против прехладе, реуматских болова и упале зглобова. У Европи се аспирином од почетка највише лечила мигрена, а тако је и данас.

Међутим, лек који је потукао све рекорде у дужини примене има и врло перспективну будућност.

Пре двадесет година фармацеути су успели да добију препарат ацетилсалицилне киселине без икаквог узгредног

штетног деловања. До танчина је испитан његов утицај на људски организам и откривене неке нове позитивне особине које су учиниле да о аспирину почне да се говори као о универзалном леку. На пример, у строго одређеним дозама он подстиче корисне ферменте конкуришући на тај начин најновијим врло сложеним препаратима против старачке катаракте (мрене на очима), тромбозе, а спречава и инфаркт.

Од 1982. године у САД и СР Немачкој око 20.000 лекара добровољно испробава на себи деловање аспирина на срчани мишић, а дефинитиван одговор на ово питање биће дат идуће године. Међутим, већ сада је доказано да је препарат у 47 одсто тешких случајева позитивно утицао, а овај проценат био би свакако далеко већи да су се добровољци уз то одrekli и пушења јер никотин готово поништава укупно позитивно деловање лека. У сваком случају, нема сумње да аспирин игра значајну улогу у спречавању инфаркта.

Хофман је први аспирин добио прерадом – угља. Али, ацетиленска киселина користила се у народној медицини вековима пре тога. Наравно, њена хемијска формула није била позната, али кора дрвета која је садржавала ову материју користила се још у древној Индији, античкој Грчкој, Тракији, Етрурији.

В. М.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Тапас – нова хит-лудост

УМАЧИТЕ, ЉУДИ!

Ово је прича о успеху, а може да буде и мали приручник за оне који сањају да се упусте у бизнис али не знају како...

Када је 1980. године због нерентабилности и загађивања околине затворена челичана крај Њукастла у Енглеској, долина Дервент Вели завела се у црно. Људи су остали без посла, живот као да је кренуо унутрашње. Али, увек има оних који, попут добрих шахиста, знају да на сваки потез постоји одговор, само га се треба досетити.

Такав је Роџер Мек Кини. Закључио је отприлике ово: без челика се (ипак) може, али без хране никако. Само, како су и у тој „области“ људи већ одавно све измислили, треба се досетити нечега но-

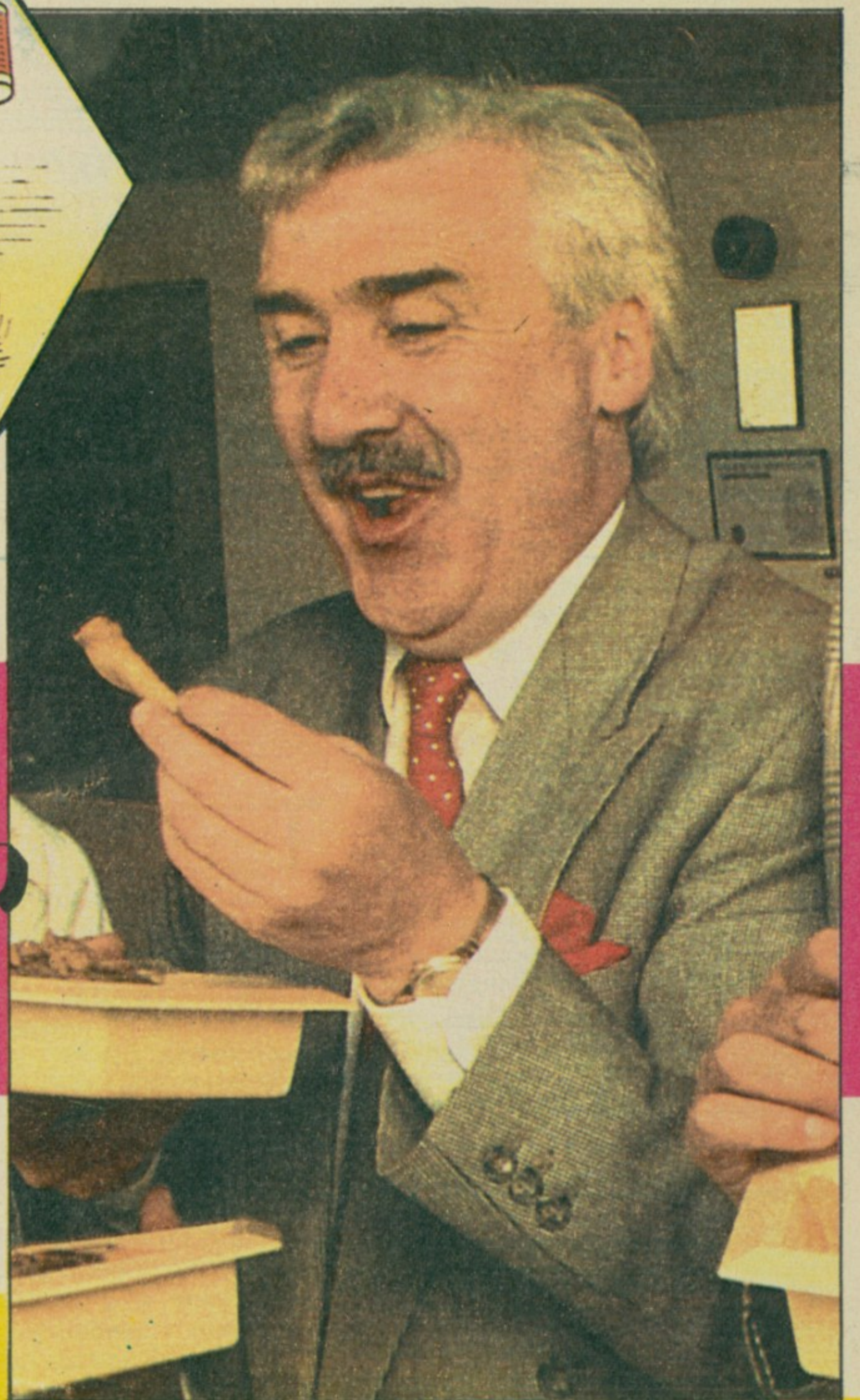
вог. На пример, да производи чипс, али не онај обичан какав зна пола земаљске кугле, него... Еурека!

Уместо високих пећи бели лук

То ново је био чипс са егзотичним и љутим зачинама, нешто „мексиканско“. Како за пржење чипса, макар он био „мексикански“, није требало измишљати нову технологију, Мек Кини је брзо почео производњу. Назвао је тај свој хрскави „снек“ (што на енглеском значи „мезелук“) „Филијас Фог“, дакле именом познатог путника око света из романа Жила Верна.

И гле! Испало је да је само то недостајало пребогатом британском тржишту. Просто, као да без „Филијаса Фога“ не би могла да се попије ни кригла пива ни чаша вискија.

И сад следи оно: посао се разграно, име је постало познато, све у свему, пун успех. Али, ово је тек увод у праву причу. Мек Кини је, заједно с ортаком из тих првих дана Мек Гијем, постао некруниса-

Синула му је идеја у прави час: Роџер Мек Кини

ни краљ љутог чипса, а убрзо се отворио низ послова за бивше металце из долине који су из све снаге прионули на рад с белим луком и чили папричицама.

Онда је једног летњег дана пре две године на Мек Кинијев сто стигло писмо које је почињало речима:

„За нас би била права част да учествујемо у развоју вашег пословања...“

Гарда је већ кренуо руком да убади и ово у корпу за отпатке, на празне учтивости никада није наседао, али, нешто га је привукло да ипак прочита писмо до краја, а потом се није двоумио. Одмах се машио за телефон, јер у писму је била понуда за какву је његов нос старог пословног вука

одмах нађушио да се пружа једном у животу.

Како упедесетостручити 1,000.000 фунти?

Истога дана ручао је заједно с Питером Адамсом, човеком који је написао писмо. Иначе, Адамс је исто тако „краљ“... јабуковаче. Он снабдева сву силу од 83 хиљаде пабова широм Велике Британије, или око трећине тржишта. Када урачуна воћне сокове и киселу воду, Адамсова компанија „тешка“ је 60 милиона фунти годишње. И сада, неуморни Адамс се упитао зашто не би поред пића снабдевао тржиште и храном?

Видео је на телевизији рекламу за чили-чипс „Филијас Фог“ и помислио: ово је солидна фирма. Написао је писмо.

Шта се догоди кад се два таква предузимљивца као што су Мек Кини и Адамс нађу на заједничком послу? Одговор: догодио се „Тапас“.

То је необично „мезе“ – више од чипса, мање од правог оброка. Али, до појаве занимљиве шестоугаоне кутије у којој је теглица егзотичног соса у средини, а чипс окол, дошло је после и те како помног истраживања тржишта, смишљања и одбацивања разних идеја, па испробавања сијасет љутих рецепата које је све измислила Мек Кинијева сарадница по том питању Лин Саул. Разуме се, сваки нови сос прво је газда лично пробао, а на крају је – ко би него он – одлучио која ће четири „укуса“ ући у кутије.

Било је до тог момента већ уложено милион фунти, а да се још није знало ни како ће се ново мезе звати. После је ушло у „легенду“ како су Мек Кинијеви рекламни агенти проплували крв тражећи име које би најбоље одговарало. У том циљу су чак обишли амбасаде Мексика, Индије и јужноамеричких земаља, да би сазнали како се на њиховим језицима каже „умах“. Пренеражена супруга мексичког амбасадора, којој су донели узорак, на питање како они зову „то“, одговорила је:

– Па, то зовемо умах...

Ствар је безнадежно застала и ко зна како би се све завршило да газда није чуо некакво чаврљање на једном од оних незаборавних радио-програма, где се спомињао „Тапас-бар“. То је то, узвикнуо је Мек Кини у себи и мезе је могло у свет.

Мек Кини и Адамс приредили су низ свечаних промоција „тапаса“ у елитним пабовима. Надају се да ће прве године зарадити – зауставите дах – 50 милиона фунти!

Једна неумољива статистика говори да од свих новосмишљених производа чак 70 одсто пада у заборав јер их тржиште не прихвата. Упркос томе, сваки бизнисмен, како прави тако и аматер, сања да једног дана смисли и лансира нешто што би било као кока-кола или лутка Барбика. Исти оптимизам држи и творце „тапаса“. Ако успеју, запамтите тај назив, а ако љути кромпирићи с умаком и пропадну на тржишту, нека ова прича послужи онима који сањају да „направе посао“...

М. К.

**Захваљујући ве-
зама у британ-
ском адмиралитету, Базил За-
харов је сазнао
да се на потону-
лој крстарици
налазе златне
полуге вредне
10 милиона до-
лара**

Трагедија се није могла избећи. Без обзира на наоружање британске крстарице „Хемпшир“, немачка подморница се пришуњала и муњевито обавила посао. Погођена са два торпеда, крстарица је потонула у близини острва Оркнеј повукавши у смрт свих 650 чланова посаде!

Рекло би се нормална ствар – био је рат, јуни 1916. Невоља је, међутим, била у томе што се на крстарици налазио лорд Киченер, министар војске а у потпалубљу крстарице, у сандуцима – злато! Све саме златне полуге у износу од 10 милиона долара! Немачка подморница то, наравно, није знала и крстарица „Хемпшир“ је потонула одневши на дно посаду, злато лорда Киченера!... Узгред, злато је било намењено Руси-ма као помоћ савезника у борби против заједничког непријатеља.

130 метара под морем

Прошле су године. Цео случај је пао у заборав. Али, седамнаест година касније за потопљену британску крстарицу заинтересовао се један од најбогатијих људи на свету, Базил Захаров. Човек је имао авантуристички дух, богатство му није мањкало, али богатом никад доста. Нашавши у новинама кратку забелешку о потапању крстарице „Хемпшир“, уз помоћ пријатеља, у британском адмиралитету сазнао је оно што га је заголицило – податке о потонулом благоу. Није то била кла-

сична прича на тему „било једном једног дана и „благо је ту, негде, само га треба наћи“. Напротив, прецизни подаци о крстарици „Хемпшир“ и баснословном терету све су говорили. Требало је само наћи рониоце, разуме се, врхунске и уклонити песак годинама таложен преко крстарице.

Захарова је мучила једна неизвесност: крстарица је потонула на пучини где је море дубоко до 130 метара и где се укрштају јаке подводне струје које могу сваки брод да покрену и „ваљају“ километрима испред себе!

Међутим, Захаров је одлучио да се дочепа потонулог блага па пукло куд пукло! Поверљиви пријатељи у адмиралитету рекли су му да су злат-

не полуге спаковане у великом бродском сефу чију је шифру у време потапања крстарице знало само неколико људи. На питање зашто британска влада не покуша да се докопа потонуле имовине, одговорено му је: крста-

рица је препуна топовске муниције која лако може да се активира без обзира на време проведено под морем. А тада...

Пред Захаровом се нашло неколико непремостивих препрека. Ипак, остао је досле-

дан свом науму. Био је спреман да добрим рониоцима плати колико траже. Уз то, морали су да буду стручњаци за отварање сефа. Потрагу није смео да обелодани јер је власник потонулог злата била британска влада.

После вишемесечног тражења, Захаров је ступио у преговоре са тада највештијим обијачем сефова, Френком Кортнејем. Момак је, говорило се, отварао сваку касу као од шале. Поред тога био је вичан рођењу. Идеалан спој, тачно онакав какав је био потребан Базилу Захарову.

Три мртва, један полудео

Кортнеј је пристао да обави посао под условом да добије десет процената од вредности извађеног злата, а да се сваком од три рониоца које он одабере плати по пет хиљада долара. Захаров је пристао.

Радови на извлачењу потонулог блага почели су после месец дана. Захаров је обезбедио брод, црево-сисаљку које се протезало до дна мора и нарочито гњурачко одело од челика за Кортнеја и три рониоца.

Читавих недељу дана сисаљке су „разгртале“ муљ са

дна мора а рониоци се спуштали на дубину од 130 метара. Најзад, појавио се труп брода.

Рад ронилаца био је веома напоран због невремена и јаких струја. Претраживана је утроба брода али сефа нигде. Трагање је отежавао муљ: све оно што сисаљке уклоне у току дана, то се током ноћи поново наталожи.

Кортнеј је одлучио да одустане. На сто тридесет метара под морем људски организам страховито трпи! Ипак се на наваљивање Захарова, још једанпут спустио до трупа потонуле крстарице. Мувао се лево-десно, завиривао, осматрао и када је коначно хтео да дигне руке од свега, надолазећа морска струја је померила тешка врата једне од комора брода. Опрезно се увукао и, на велику радост, угледао бродски сеф. Радост је кратко трајала: морска струја је прошла и метална врата коморе поново су се затворила. Био је у мишоловци! Захватио га је очај. Зар тако да заврши?

Колико је Кортнеј провео у подводној гробници, то никада касније није причао. Зна само да је почео да губи свест и да му се баш тада срећа осмехнула. Опет је наишао нови талас морске струје и отворио тешка врата.

Последњом снагом се извукао у пространство морских дубина и докопао Захаровљевог брода.

Да не дужимо. Следећих дана Кортнеј је са друговима ронио и временским мерењем утврдио кад морска струја наилази, пролази и поново надолази, односно кад отвара и затвара врата коморе са сефом и златом. Сеф је лако отворио. Извучено је златних полуга у вредности од 250 хиљада долара.

Једног дана подводна морска струја је „одступила“ од утврђене сатнице. Четири рониоца су, мада касно, схватили шта се догађа. Полако су умирали заробљени у утробу брода. Морска струја је у задњи час „отворила“ комору и они су изронили на површину. За тројицу више није било спаса, сутрадан су умрли. Четврти ронилац, вођа групе Кортнеј, од претрпљеног страха је оседео, а после пола године завршио у болници за умоболне!

А Базил Захаров? Он је од извађеног злата, вредног 250 хиљада долара, исплатио Кортнеја, сахранио умрле рониоце, покrio трошкове и до краја живота живео као цар.

М. Тодоровић

Илустровао: Драгутин Нешић

Тенис постаје дечја игра?

Кад се овог пролећа на тениским теренима Сједињених Америчких Држава појавила једна „ненормално“ талентована девојчица, био је то прави национални догађај. После њеног наступа 5. марта у Бока Ратону на Флориди није било ниједног часописа, ниједне ТВ станице која није сматрала својом обавезом да поздрави долазак 13-годишње Џенифер Капријати у свет тениса и тениског бизниса. И мада је крајем те недеље изгубила од шест година старије Габријеле Сабатини, легенда о суперталентованом детету, најмлађој тенисерки која се икад у историји појавила на једном професионалном турниру, рођена је.

Ноа) временом су постајали све млађи и млађи. Данас је ово такмичење обавезно „чистиште“ кроз које пролазе сви будући шампиони и, како ствари стоје, уопште није немогуће да се ускоро појави неки клинац који ће са 9 година бити првак своје земље, са 11 шампион Европе, а у 12. првак света!

На овом тешком тениском испиту клинци показују шта су научили у школи. Највећи центри за обуку и усавршавање такође су у САД. У Порт Вашингтону (Њујорк) Аустралијанац Хари Хопман својим ученицима даје упутства која ће им 10–20 година касније донети светски успех. На крају обуке чувени „инстинкт убијања“ постаје императив: са-

Играчке и долари: победом на „Ролан Гаросу“ 1989. Шпањолка Аранча Санчез, 17 година, зарадила је преко 1.200.000 долара.

Случај девојчице коју брзином звука винула светске славе није усама-

Фабрике тениских шампиона

Сваке године у јануару, чим се поделе новогодишњи поклони, армија дечака и девојчица у пратњи родитеља и омиљених играчака окупља се на сунчаној Флориди да опроба своје снаге. Такмичење „Оранж бул“ је и званичан светски шампионат за младе. Клинци тенисери ту први пут осете шта је права конкуренција. Некад су овде побеђивали Џон Мекинро и Иван Лендл, а њихови наследници, још одлучнији и амбициознији (1977. финалиста је био Јаник

трти оног преко пута мреже по сваку цену. Од старијих играча, оних изнад 15 година, можда су Мекинро и Герулајтис највише применили овај израз који је унео велику промену у тенис.

У стилу војног логора

У другим земљама, Француској, Чехословачкој, Шведској, националне федерације на свој начин регрутују буду-

СТИЖУ КЛ

Срушила је Сабатинијеву: Моника Селеш са 16. година је преотела 3. место у свету Габријели Сабатини, али то је тек почетак

МИЛИЈАРДЕРИ У КРАТКИМ ПАНТАЛОНАМА

Сваки врхунски тенисер је жива огласна табла – произвођачи рекета, патика и опреме улажу у њих огромне суме новца, а оштра конкуренција тера их да се везују за што јаче фирме. При томе врло важну улогу играју посредничке агенције (IMG, Прозерв, Едвентиџ интернешенел) које за своје услуге узимају целих 10–20 одсто. Оне се баве и закључивањем екстра уговора (огласи, организација мечева, егзибициони сусрети). У томе су одлучујући сусрети менаџера и родитеља. Тако је Моника Селеш, односно њен отац, имала контакт са једним Маккормиковим изаслаником (IMG) док је још била у Југославији. Данас са својих 16 година, после победе на „Ролан Гаросу“, она је „тешка“ 100 милиона долара, и већ је зарадила више него славна Били Џин Кинг, која је двадесет пута наступала у Вимблдону, током читаве своје каријере. А Џенифер Капријати није ни чекала свој први професионални турнир па да потпише уговор са чувеним произвођачем рекета од милион долара и фирмом „Диадора“ која производи патике (5 милиона долара).

НИЦИ „УБИЦЕ“

На светским турнирима „бебе“ бацају на колена старе звезде од двадесет година. Цена успеха: убитачан тренинг и ужасан психички притисак. Будући шампиони у Америци не смеју да гледају телевизију нити да телефонирају...

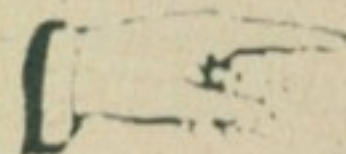
Америчко чудо од детета: да би учествовала на свом првом професионалном турниру у марту ове године, тринаестогодишња Џенифер Капријати морала је да тражи посебну дозволу Међународне тениске федерације.

ће тениске звезде. Амерички шампион Артур Аш запазио је у Камеруну једанаестогодишњег Јаника Ноа који се преко ноћи обрео у интернату спортске школе у Ници.

– Растанак ми је тешко пао – сећа се Ноа. – Све се променило из основа. Био сам далеко од родитеља, од свега онога што сам волео, али овде сам захваљујући Патрику Бесту научио све што знам о тенису.

Много је више оних који као хајкачи трагају за талентима немилосрдно се отимајући о даровите младе играче Прага и Стокхолма јер су за последњих десетак година чехословачка школа (Навратилова, Мандликова, Лендл, Шмид) и шведска (Виландер, Едберг, Нистрем, Јарид) дале највише играча светског врха.

У исто време, један бивши морнар дошао је на идеју да оснује центар за обуку који заправо највише личи на војни логор: у тениској академији у Лонгбоат Кеју на Флориди Ник Болетијери обучава будуће тенисере уз гвоздену дисциплину. Дечаци и девојчице заиста стичу изванредну снагу и вештину, али им је зато шест дана у недељи забрањено да гледају телевизију и те-

Групни портрет клана Чангових: отац, мајка, брат

ЧАНГ: НОВАЦ ЈЕ ПРЉАВ

Кад је 1989. победио на турниру „Ролан Гарос“, Мајкл Чанг је са 17 година и три месеца постао најмлађи шампион чије је име уписано међу победницима на једном такмичењу за Гран Слем (Вимблдон, Отворено првенство Америке, Интернационално првенство Француске – „Ролан Гарос“, Првенство Аустралије). Ко је златни дечак тениса? Одакле му снага? Има ли неку своју тајну?

Пореклом је са Тајвана и типичан је изданак друге генерације америчких досељеника. Као и Андре Агаси који је син једног Иранца, крупнеја у коцкарници или Џенифер Капријати, кћерке каскадера Италијана, и Мајкл Чанг је врло озбиљно схватио улогу породичног „амбасадора“. Отац му је хемичар, а мајка дипломирана куvariца која не дозвољава да њен син једе по хотелским ресторанима (чак и на турнејама она му спрема његово омиљено јело – поховане алге!), затим ту је његов старији брат, пола тренер а пола телесна стража. Све то скупа додатна је одговорност за Чанга, али је зато, захваљујући њима, ослобођен свих земаљских брига, непотребних ситница, нежељених сусрета.

Мајкл Чанг је веома религиозан и, каже, није материјалиста:

– Новац ми није потребан. Немам возачку дозволу, па ми ни ауто не треба. Немам девојку, не морам да купујем поклоне. Не волим новац и сваки пут кад узмем новчаницу, одмах оперем руке јер су паре прљаве.

лефонирају кући. Читав њихов поглед на свет своди се на тениско игралиште и – ништа више.

– Нисам веровао својим ушима – сећа се Рик Мејер, некадашњи професионалац. – Непрекидно су ме грдили и понављали ми да по сваку цену морам да освојим награду континента, а ја сам тада имао осам година и једва сам могао да изговорим реч „континент“.

Први победници најславније фабрике шампиона на свету доживели су метеорски успех. Охрабрен примером Трејси Остин, која је са 16 година победила на Отвореном првенству Америке 1979, Болетијери је закључио да су његови методи одлични. Међутим, десетак нових клинаца који су покушали да понове њен успех нису прошли. Нада се вратила кад су петнаестогодишње Андреа Џегер и Кетлин Хорват потписале професионалне уговоре. Џегерова се пласирала у финале два турнира Гран слема и зарадила више од милион долара у току три сезоне, а Хорватова је доспела до 15. места на светској ранг-листи и победила Мартину Навратилову у четвртфиналу „Ролан Гароса“.

А кад је прошао први талас одушевљења, две девојчице су, баш као и Трејси Остин, улетеле у здравствене невоље. Џегерова је морала да оперише раме после чега десну руку није могла да дигне изнад главе, па је морала да пређе у леваке... Разочарење које су приредили Џими Аријас (почео у 5. години, у 20. се већ угасио), Родни Армон и Паул Анаконе угрозили су добар глас ове „војне“ тениске академије.

Лекари и психолози били су све више забринути за судбину деце шампиона и почели све гласније да осуђују паклени темпо и ударничке методе којима су подвргнути будући победници. Живе одвојени од породице, незаштићени су и збуњени у свету одраслих, сељакају се као номади, често морају да се изјашњавају о стварима о којима немају појма („Јесте ли против смртне казне?“), „Шта мислите о абортусу?“, изложени су ударању спонзора и ласкању армије паразита који их окружују. Укратко, шампиони у кратким панталонама издржавају чак већи психички него физички притисак. Отуд све чешћи случајеви узимања дроге, хомосексуалности, чак и самоубиства...

Андреа Џегер признаје да је њу излуђивала сама помисао да ће је можда заинтересовати нешто друго:

– Бојала сам се да то на неки начин не шкоди мојој концентрацији у тенису.

Џими Конорс: први рекет са три године

Алармирана је Интернационална федерација за тенис која је заједно с Удружењем играча (WITA) одлучила да у професионални тенис не могу да уђу млађи од – 14 година! Ова одлука изазвала је серију других: родитељи су све теже пристајали да препусте своје дете некоме без бар неке гаранције, али ништа битније није се променило. Породице које су више везане отишле су у другу крајност штитећи до бесвести своју децу у чему су предњачиле нападне мајке...

Тада су се после тренера-тамничара и родитеља који држе своју децу под стакленим звоном у игру убацили психолози (или бар они који сматрају да то јесу). Најжешћи међу њима чак су тврдили да су спортски резултати детета обрнуто сразмерни сили којом га отац и мајка гурају да успе. И истицали, потврђујући то примерима да је идеална формула у следећем рецепту: мајка која жестоко подстиче и отац који је ту да похвали и охрабри без жеље да води главну реч.

Џими Конорс добио је први рекет од своје амбициозне мајке када је имао само три године. Џон Мекинро, Иван Лендл и донекле Јаник Ноа, такође су направљени по сличном моделу. Али, осим талента и идеалне поделе улога родитеља, ове будуће звезде користиле су савете и подршку увек присутних тренера без којих би њихова каријера кратко трајала.

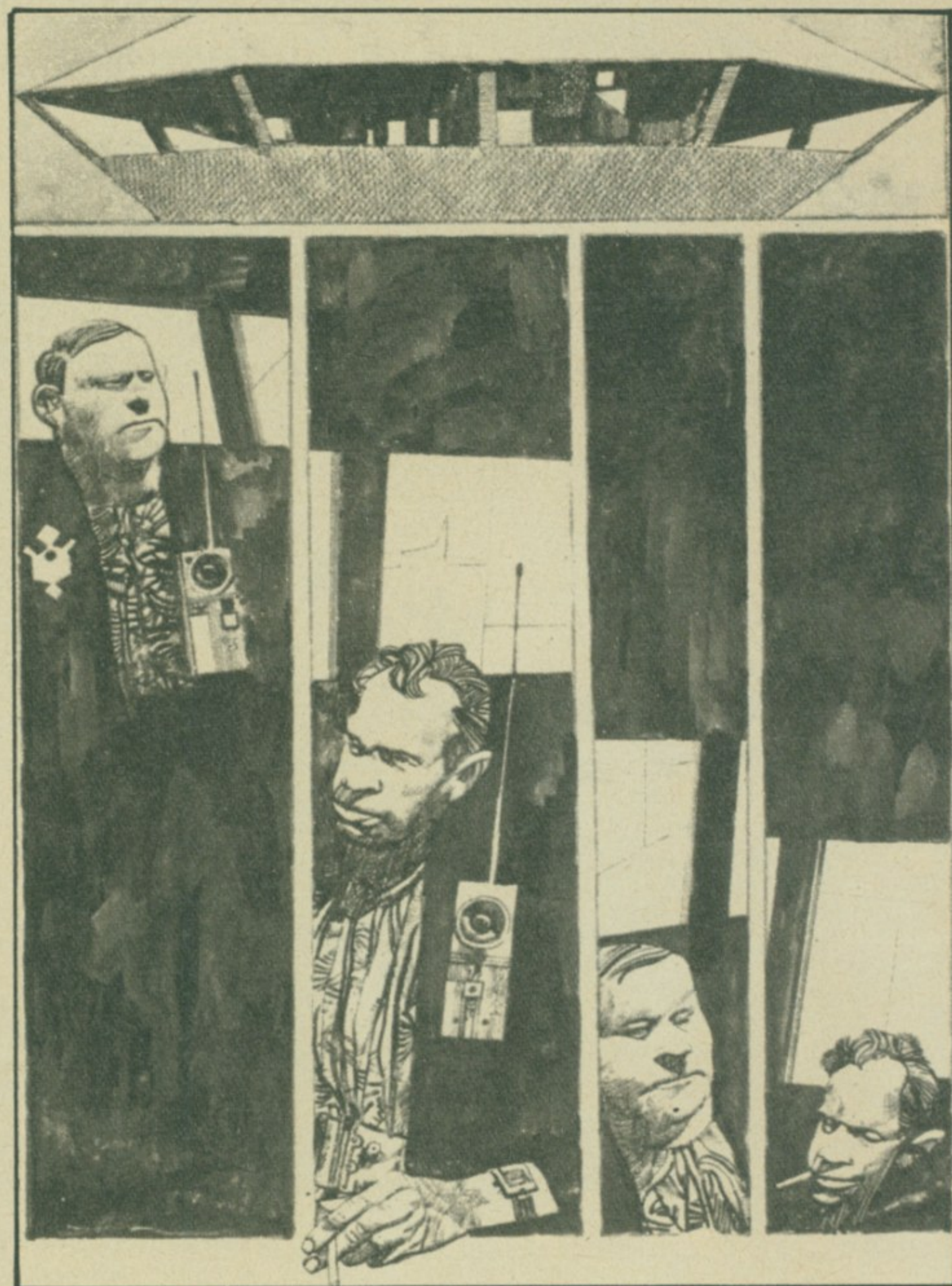
Џенифер, тата и – лични учитељ

Немилосрдан свет тениског бизниса полако се мења. Недавно је и Ник Болетијери изменио неке од својих начела. Упослио је два психолога и дозволио свом доскорашњем пулену Агасију да живи са породицом.

Подмлађивање врхунских тенисера (данас првих 10 тенисера у свету има просечно 23 године према 29 у 1973. години) није прошло без извесних тешкоћа и испада и сигурно ће их и даље бити. Али, исто је тако сигурно да ће позитивних примера какав је Џенифер Капријати бити све више. Капријатијева, америчко чудо од детета на турнирима у Европи била је са татом, тренером и – што је новост – приватним учитељем.

В. М.

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ ИМА ЛИ НА ЗЕМЉИ?

Прочитај, проскитај

ЗЛАТО ОД БАКТЕРИЈЕ

Почев од следећег пролећа корпорација „Голд“ из Денвера почеће редовно да храни бактерију по имену *Thiobacillus ferrooxidans*, сулфидном рудом. Осим што ће бактерија стално бити сита, очекује се да ће помоћу биотехнолошког поступка натапања *Thiobacillus* за рачун „Голда“ из сулфида гвожђа даноноћно издвајати злато.

Досадашњи методи издвајања злата имали су две мане: били су прескupi и често загађивали околину. *Thiobacillus* је можда неугледна, али је чиста и, тврди се у Денверу, ефикасна. „Наша бактерија храни се сумпором и гвожђем из пирита. На злато је равнодушна. Потребно је само да јој обезбедимо оптималне услове и она ће одрадити своје. Уосталом, то је процес који се у природи и иначе непрекидно одвија“, каже Вилијам Рид, председник „Голда“.

Поступак је једноставан да једноставнији не може бити. Издробљени пирит изручује се у шиновске контејнере, а онда се томе додају бактерије. Читав посао, што се

КОНТРОЛОРА

На аеродрому у Ростову пожар је уништио све уређаје у тренутку кад се на небу нашло четрдесет летелица са око шест хиљада путника. Катастрофа је била на виду

Ствар је у почетку изгледала сасвим безазлена, чак уобичајена. На ростовском аеродрому запушио се тоалет. И док је надлежни орган трагао за својим водонисталатером, вода је прошла кроз малтер, пробила цемент и спојила се с каблом струје високог напона. Кратак спој изазвао је пожар на разводној табли и навигациони инструменти на аеродрому остали су без струје.

На ваздушним пристаништима и за то има лека: аутоматски се укључује резервни произвођач струје – дизел генератор. Међутим, како несрећа ретко иде сама, десило се да, попут суве гранчице, плане и кабл који је повезивао генератор с резервном разводном таблом.

Ствар је сад већ постала сасвим критична. Замукле су радио-станице, замрли радар, угасили се екрани у контроли лета. Чак су и телефони заћутали.

У том тренутку у ваздушној зони ростовског аеродрома – којој, иначе, по густини саобраћаја предњачи само московска – налазило се око четрдесет путничких авиона. До малопре на екрану су светлеле тачке широко-трупних ИЛ-86, интерконтиненталних Ту-154, унутарлинијских Ан и Јак, те два „боинга“ иранске компаније. И сви су, разуме се, дотад знали своје место на пренатрпаном небу. У моменту хаварије авиони су остепели и оглувели. Веза је истовремено прекинута са свим летелицама. Око шест хиљада путника нашло се у смртној опасности, а све зарад једног запушеног тоалета.

Ту-154 обавештава

У контроли лета већ су се појавили уочљиви знаци панике. Диспечерима је била неопходна електрична струја, веза с авионима који су им се приближавали и чије су се маршруте већ опасно укрштале. Катастрофа је била на помолу. Јер, да би се колико-толико безбедно прешло с једне на другу врсту везе не сме да прође више од пет минута. Овог пута у Ростову је то много дуже трајало.

Шеф смене је бесомучно вриштао на техничаре чији је задатак био да укључе две радио-

-станице на батерије које су омогућавале да се „покрију“ бар два правца – северни и источни. Још важнији је био контакт с неком летелицом преко које би био могућ какав-такав утицај на spreчавање хаоса на небу.

Гласом који као да је стизао из неког бездана, техничари су обавестили свог шефа да су и те резервне радио-станице плануле и замукле. Покушаће да оспособе бар једну. У међувремену није било могуће успоставити везу ни са једним оближњим аеродромом. Сви проводници су изгорели. То је, поред осталог, значило да се у ваздушну зону Ростова гомилају нове летелице. У тим тренуцима ростовску ваздушну луку напустила су два Јака-40 и један Ан-24. Узлетели су уз помоћ акумulatora, до краја не сазнавши за збивања у контроли летења.

Техничари су на једвите јаде, импровизујући којешта, успели да оспособе једну радио-станицу која је могла да ради на батерије. Њен микрофон је узео тридесеттргодишњи шеф ростовске контроле летења Анатолиј Ирбе. У његовим рукама су се сада налазили животи шест хиљада путника.

Анатолиј Ирбе је успео да успостави везу с једним од авиона. Био је то Ту-154 који се приближавао Ростову:

– Код нас је хаварија. На аеродрому је избио пожар. Радимо на вашој фреквенцији. Друге немамо. Повежите се са свим лете-

лицама и пребаците их на своју фреквенцију!

Глас с неба је мирно одговорио:

– Разумео сам! Поступићу по наређењу!

Зона је затворена

Једног колегу је Ирбе послао шефу аеродрома:

– Објасни му шта се догодило. Они ништа не знају. Телефони не раде. Нека више не пуштају авионе на писту, а оне којима су дозволили полетање нека одмах врате...

Анатолиј Ирбе није могао да нареди затварање аеродрома, то је у надлежности директора. Једино што је спадало у његово право било је да донесе одлуку о затварању ваздушне зоне. Поново је ступио у везу с посадом Ту-154 и рекао:

– Свим оближњим аеродромима: зона Ростова је затворена!

– Разумем – стигао је одговор из летелице. – Зона је затворена. На својој фреквенцији успео сам да ухватим пет апарата. Колико их је укупно?

– Око четрдесет – стигао је нимало охрабрујући одговор.

Затварање зоне значило је да сви авиони који се приближавају с намером да се спусте на ростовски аеродром или га у транзитну прелећу морају да га обилазе и, по потреби, траже алтернативну ваздушну луку.

Вест о хаосу на ростовском небу стигла је и до Москве, у Главни центар Јединственог система управљања ваздушним саобраћајем. У помоћ је прискочило и ратно ваздухопловство. Прекинуте су задате путање летелица, изгорело је тоне горива, у тренутку се изменили планови хиљаде људи. Једино је било важно ослободити ваздушни простор над Ростовом.

У међувремену је Анатолиј Ирбе, окружен четрнаесторицом колега, тврдим и спокојним гласом говорио:

– Подижи на 9700... Спусти на 5200... Спусти на 7200...

За педесет минута, уз помоћ резервне радио-станице, успео је да разведе тридесет седам летелица. Када је отпратио последњи авион, пулс му је износио 160 откуцаја у минуту.

* * *

Анатолиј Ирбе је први добитник значке „Шампион Аерофлота“ коју је недавно установио Фонд за безбедност авио-саобраћаја у Совјетском Савезу. **П.М.**

људи тиче, даље се своди на то да одржавају температуру на тридесет до тридесет и осам степени Целзијусових. Шест сати касније Thiobacillus ће произвести прву количину оксидисане руде из које је претходно смазала сав сумпор и гвожђе, али не и злато.

Злато из тако пречишћене руде биће двоструко јефтиније од оног које се добија традиционалним поступцима. За почетак, „Голд“ рачуна на дневну производњу од 1500 тона оксидисане руде пирита. Такође рачуна на висок профит. А све захваљујући томе што Thiobacillus уопште није до злата.

М. И.

Најстарији сунчани сат на свету је Сунце. По сенци на прозору или прагу куће свако у своме дому може да зна које је доба дана.

Знамо да Земља има двојак кретање. Креће се путањом око Сунца и око своје замишљене осе – северни – јужни пол. Крећући се око осе север – југ прави један круг за један дан, то јест 360 степени за двадесет четири сата.

Географска ширина

Када би пресекали Земљу паралелно са Екватором, забадајући у осу север – југ штап (гномон), сенка тог штапа направила би пун круг (360 степени) за један дан, то јест 15 степени за један час.

Читава наука о сунчаним сатовима своди се, дакле, на преношење овог принципа на различите тачке на површини

глобуса, и на равни које нису паралелне са Екватором.

Географска ширина Југославије креће се између 41. и 46. степена – паралеле. Средња вредност је 43 степена па је можемо узети као основ за израду једноставних сунчаних сатова у овом подручју.

Два меридијана који стварају угаони простор од 15 степени чине часовну зону. Из практичних разлога одлучено је да унутар једне часовне зоне све тачке имају исто време. Време које се узима као заједничко у једној часовној зони је време средњег меридијана те зоне.

Одређивање локалног меридијана

Локални меридијан је онај круг који пролази кроз оба пола и кроз место где ћемо поставити сунчани сат. Овај

меридијан се одређује на неколико начина.

Бусола или компас је најједноставнији начин. Компас одређује магнетни северни пол. Разлика између географског севера и магнетног може се сматрати занемарљивом за овај наш посао.

Север се поуздано проналази и мерењем сенке. Узмите бели картон и поставите га водоравно. Пободите под углом од 90 степени један штап дужине око 20 центиметара. У правилним временским размацама ујутру обележавајте дужину сенке штапа. Поподне обележавајте сенку штапа сваки пут када је она исте дужине преподне. Упарите сенке исте дужине и обележите средњу осу (симетралу) добијених сегмената. Та средња оса мора се подударати са трагом најкраће сенке. То је линија локалног меридијана и

она вам показује правац север – југ.

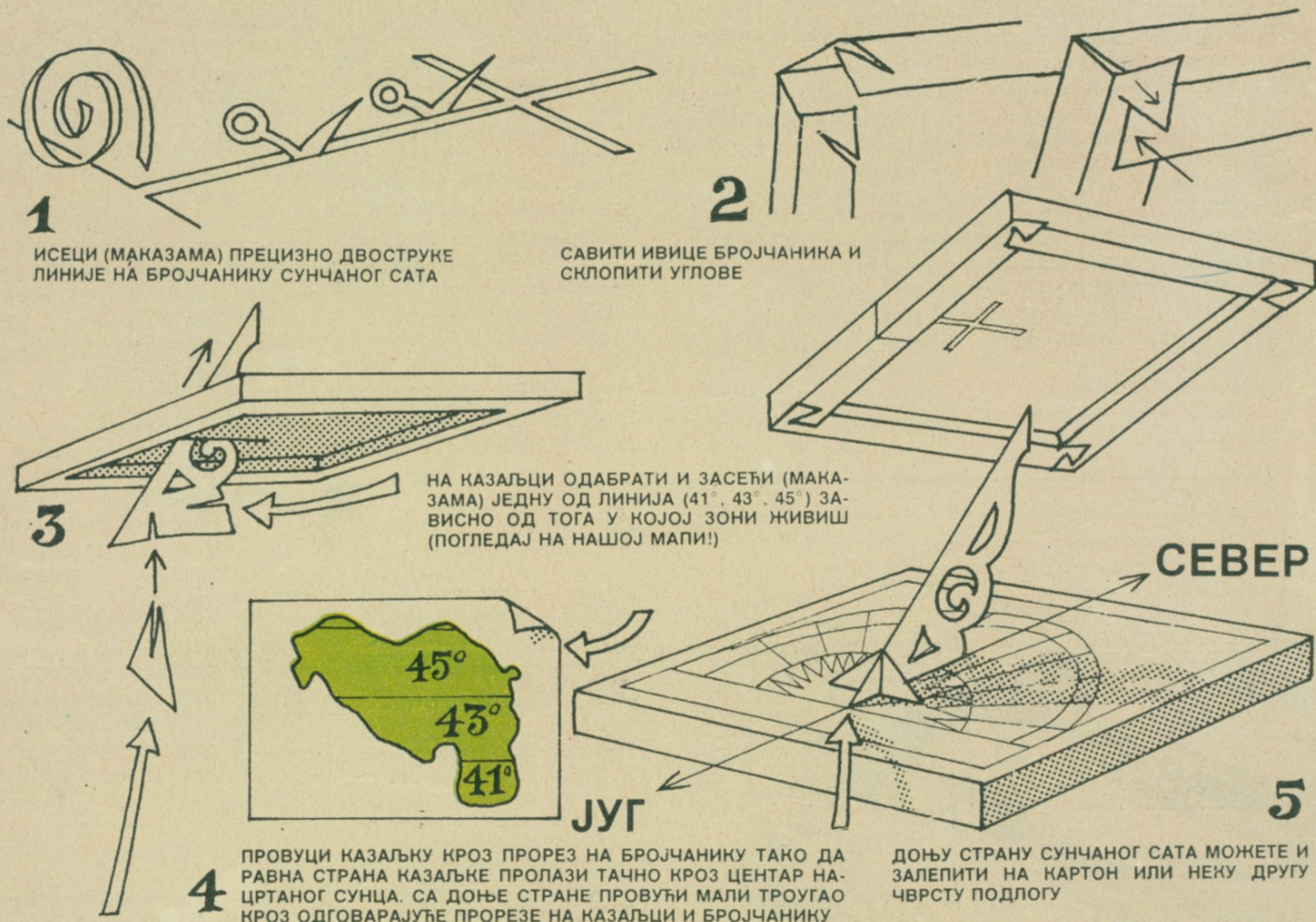
Овога пута ми вам поклањамо макету од картона хоризонталног сунчаног сата. Његова табла мора да стоји водоравно а казаљка (гномон) мора да се постави тако да са равни табле чини угао од онолико степени колико износи географска ширина места у коме меримо време.

Линија поднева (12 сати) поклапа се са линијом локалног меридијана.

Још једно да вас подсети. Гномон мора да буде окренут према северу претходно одређеном према већ приложеним методама.

Сунчани сат показује месно време па за Југославију у летњем периоду треба додати један час више да би се добило тачно важеће време.

УПУТСТВО ЗА СКЛАПАЊЕ СУНЧАНОГ САТА

СУНЧАНИ САТ ПОСТАВИТИ КАО НА СЛИЦИ У ПРАВЦУ СЕВЕР-ЈУГ!

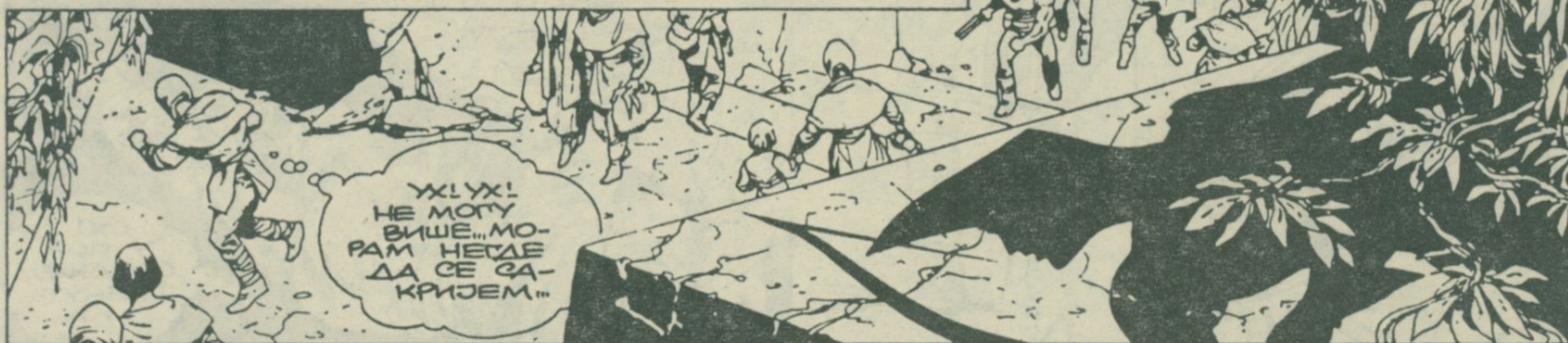
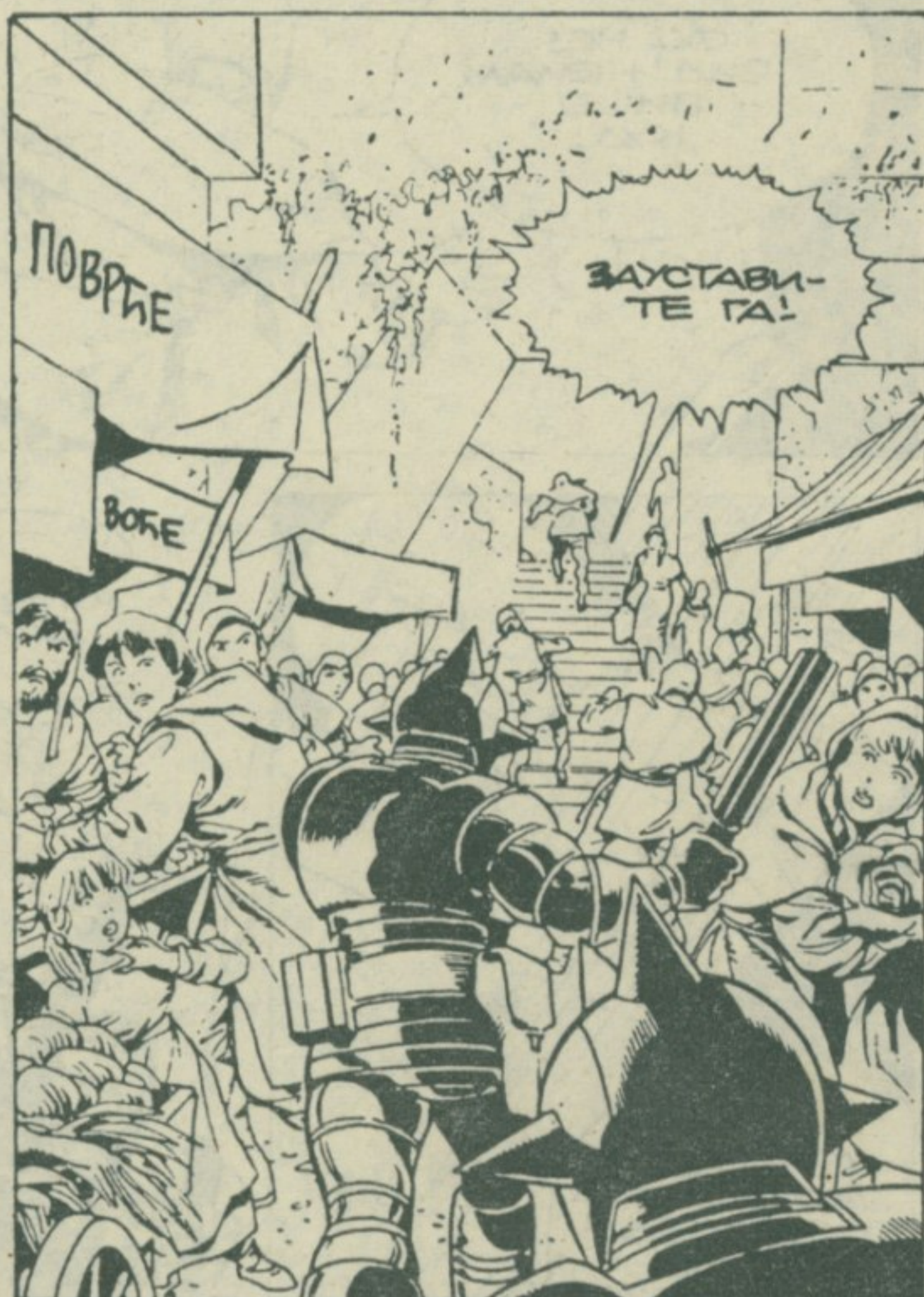
БЕЛИ СТРЕЛАЦ

ПИСАЊЕ: FRANCOIS CORTEGGIANI

ЦРТАЊЕ: JEAN-YVES MITTON

ЕПИЗОДА 7
ЧЕЛИЧНА
ВОЈСКА

БИО ЈЕ ПАЗАРНИ ДАН У
ШЕРВУДУ... ЛУДИ СУ
ЈУРИЛИ ИЗМЕЂУ ТЕЗГИ.
НИСУ БИЛИ ТУ ЗБОГ
КУПОВИНЕ...

АЛИ, БЕЛИ СТРЕЛАЦ ЈЕ УВЕК ТА-
МО ГДЕ ЈЕ НЕГОВА ПОМОЋ ПО-
ТРЕБНА...

© Copyright by Strip Art Features

ОХ! НЕ!
ЗИД! НЕМАМ
ВИШЕ
КУД!

ГЛАДАК
ЈЕ! НЕ
МОГУ ДА
СЕ ПОПНЕМ!

ОХ!

ЦАП!

СТРЕЛЕ!
МОГУ МИ
ПОСЛУЖИ-
ТИ КАО
СТЕПЕ-
НИЦЕ!

ЦАП!

ЦАП!

ЦАП!

СПАСЕН
САМ!

ЕНО ГА ГОРЕ!
ПУЏАЈ! ПУЏАЈ!

ОХ!
ВЕЋ СУ
СТИГЛИ...

БАНГ!
БАНГ!

ДУМ!
ДУМ!

ОХ!
У ПО-
СЛЕДЊЕМ
ТРЕНУТ-
КУ...

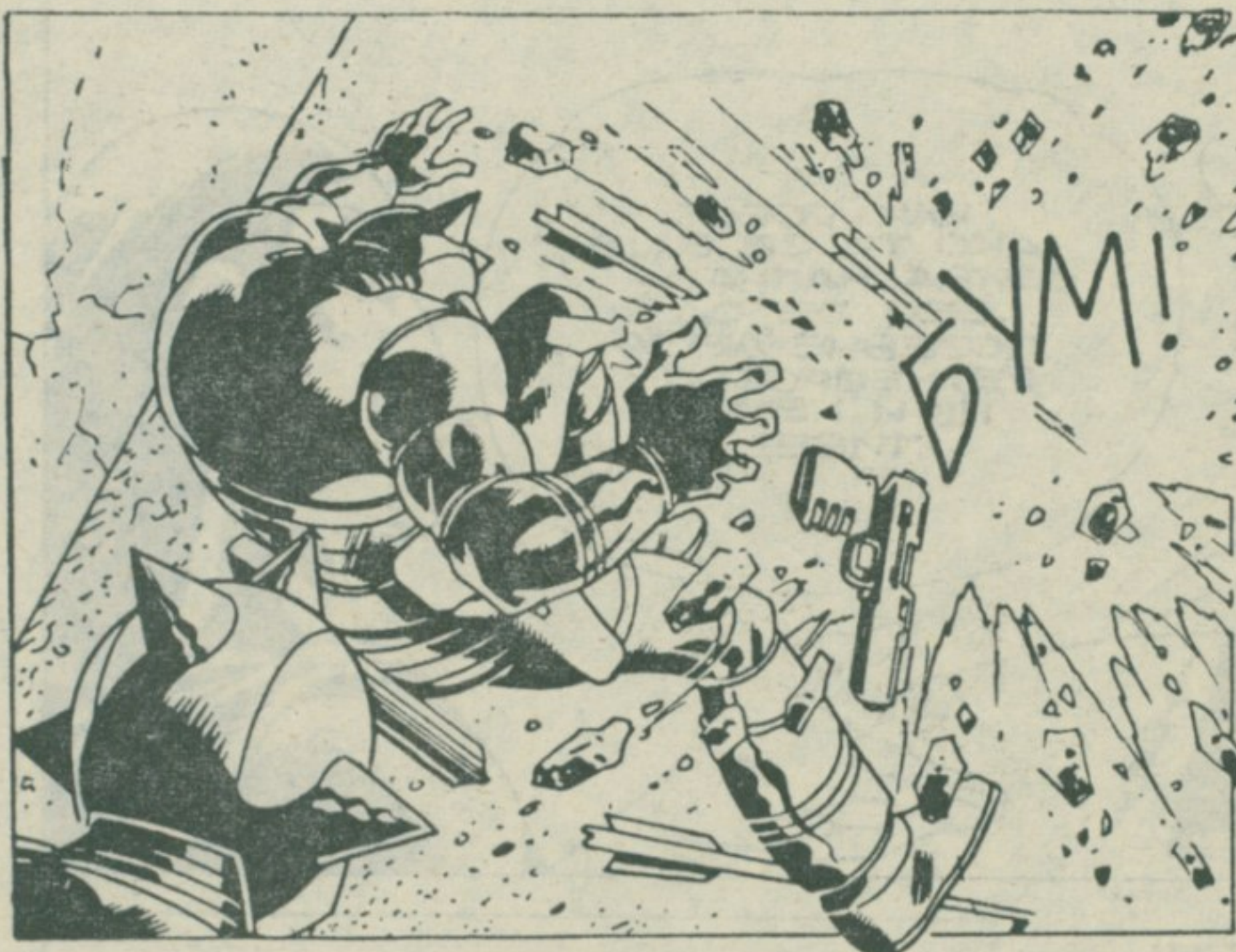
ЗА
НАМ!
НАШ
ЈЕ!

ТО ВАМ СЕ
САМО ЧИНИ!

ЦАААНГ!

2

А СУТРАДАН, У ЗЛОГЛАСНОЈ КУЛИ...

ПОВУЊЕНИК ЈЕ ПОБЕГАО ЗАХВАЉУЈУЋИ НЕ СПОСОБНОСТИ ТВОЈИХ ЛУДИ!

МОЖДА, ГОСПОДАРУ...

АЛИ, ТАКО ВИШЕ НЕЋЕ БИТИ! УБЕРАВАМ ТЕ!

ПИТАМ СЕ КАКО ТЕ ЊЕГОВЕ ДЕМОНСКЕ СТРЕЛЕ ПРОБИЈАЈУ ЗНА?

МАЛО
КАСНИЈЕ,
У ГРАДСКОЈ
ЧЕТВРТИ
У КОЈОЈ
СУ СЕ
КРИЛИ
ПОВУДЕН-
ИЦИ...

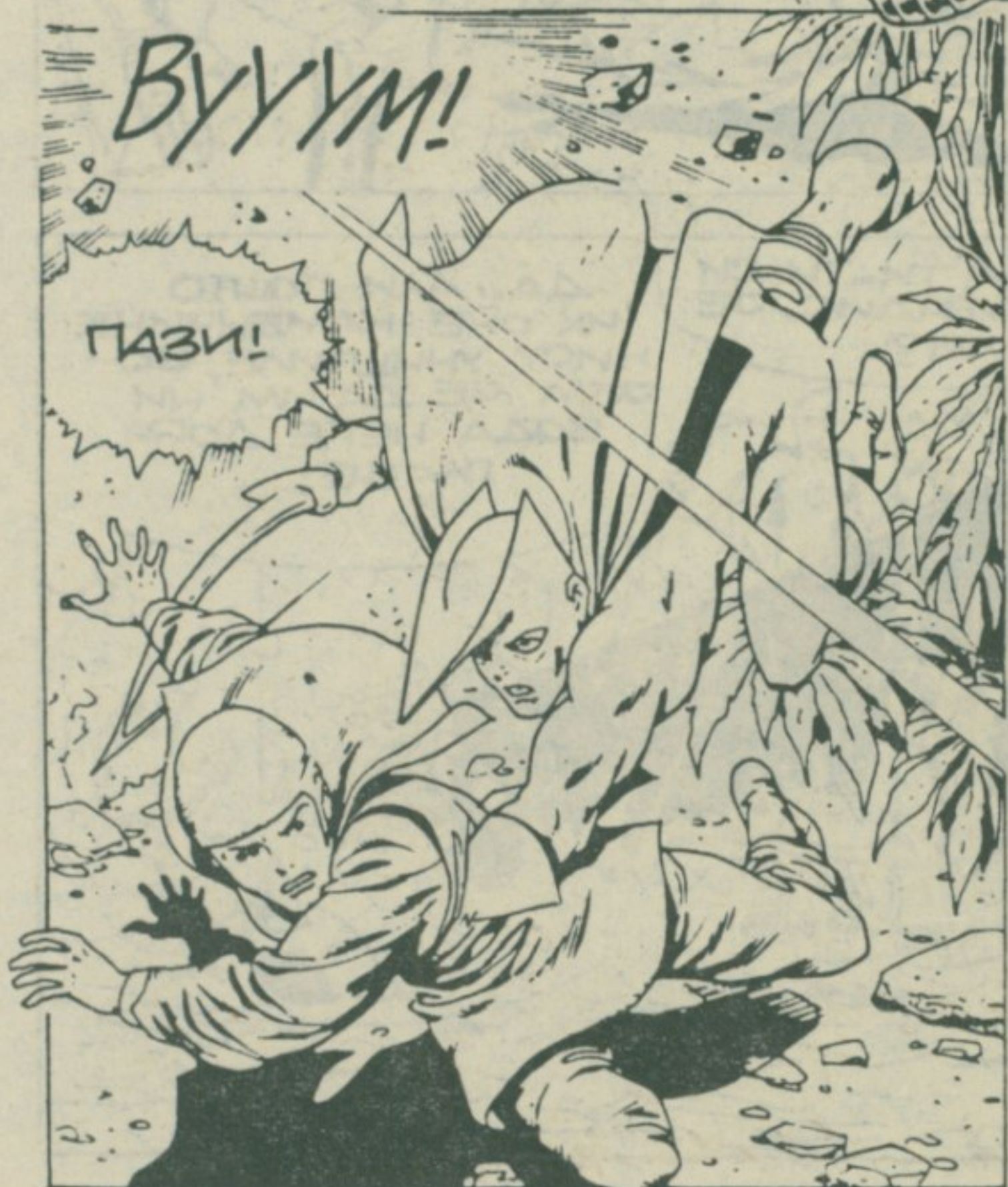
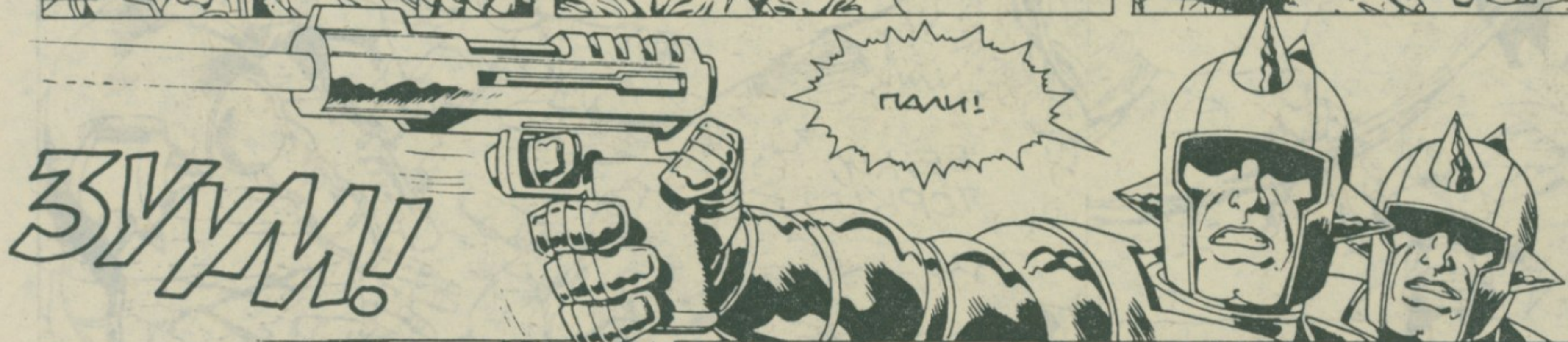

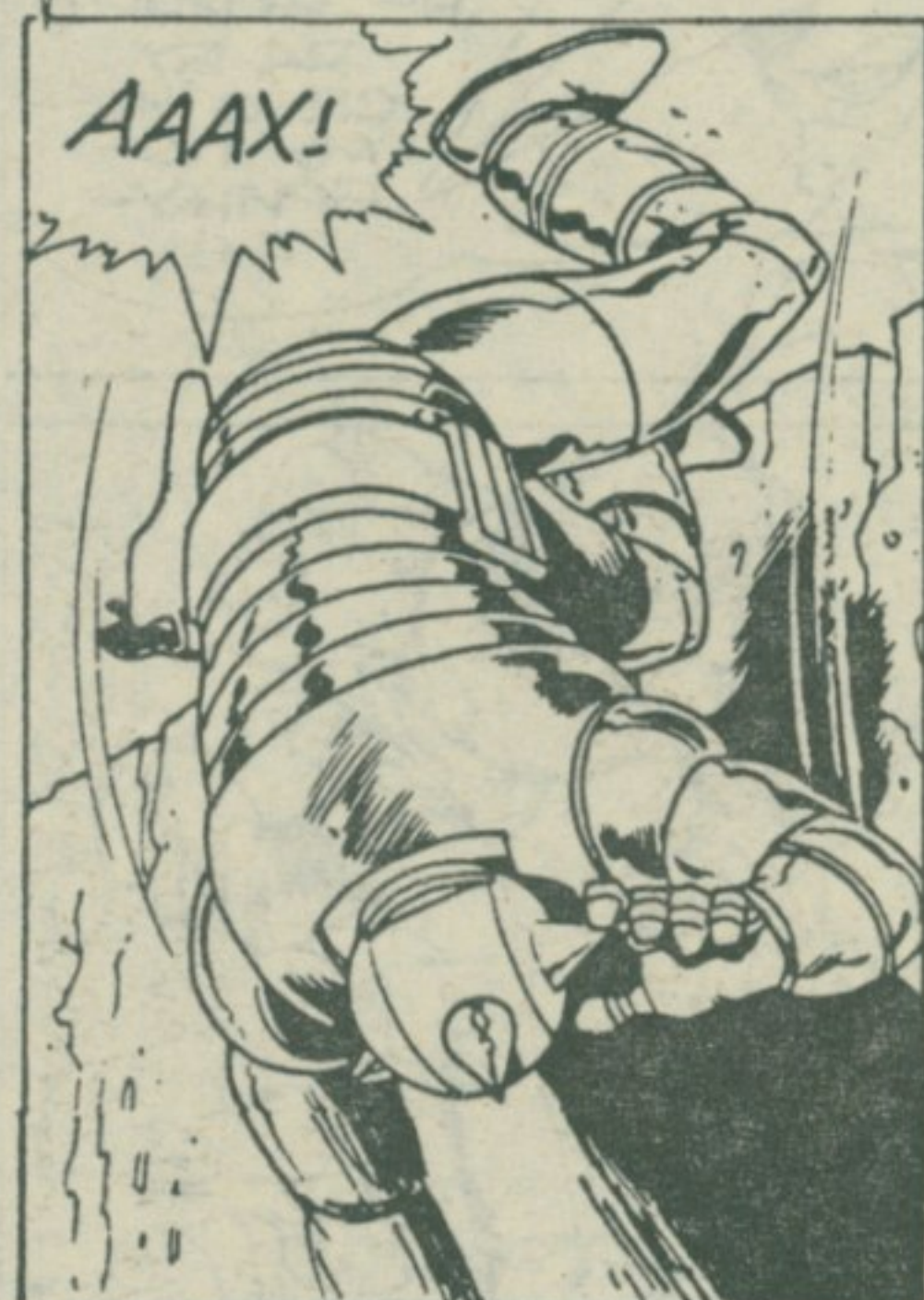
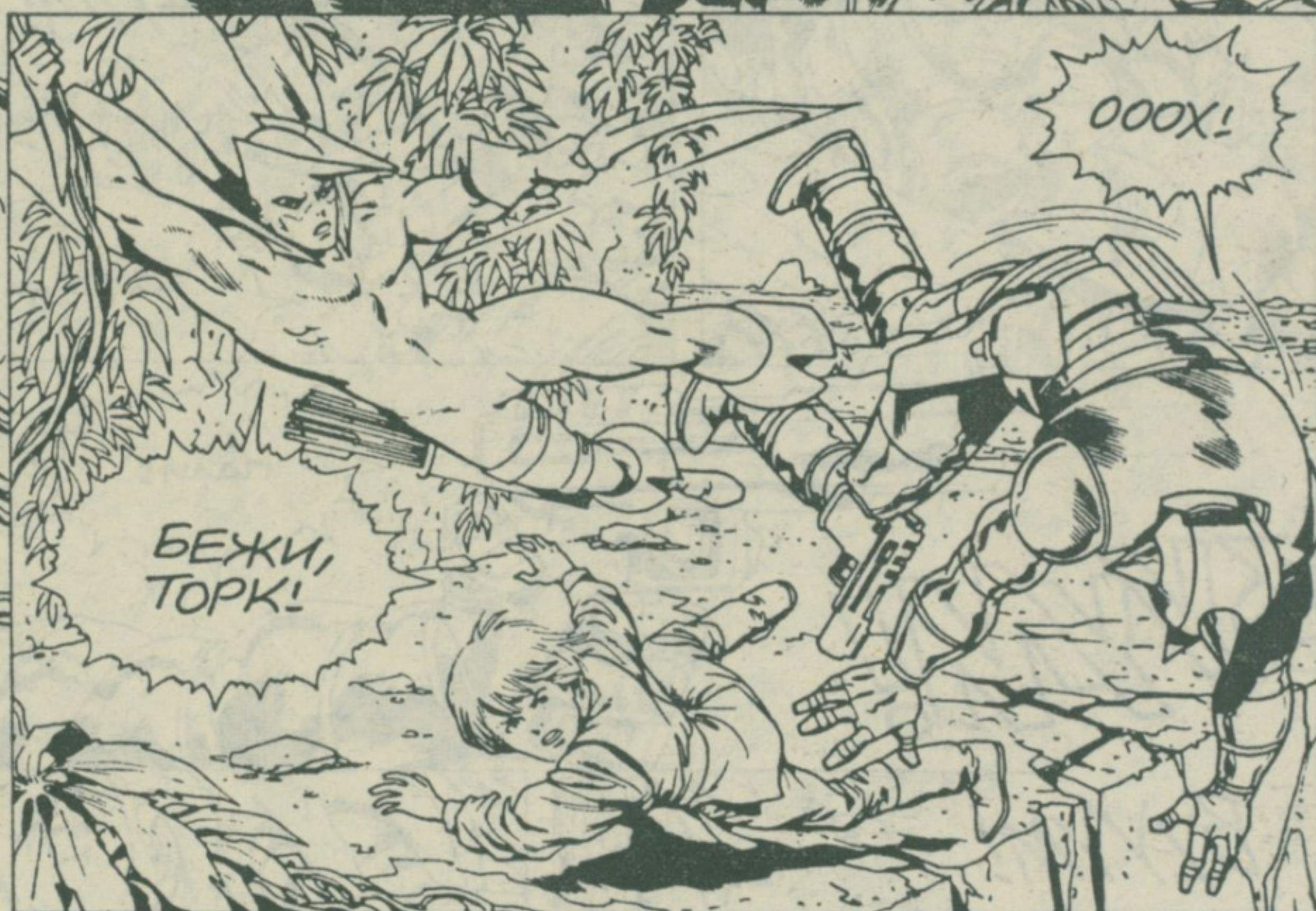
АЛИ, БЕР ЈЕ БИЛО КАСНО...

ПРОФЕСОР ЈЕ С РАЗ-
ЛОГОМ БИО ЗАПРЕПАШ-
БЕН! КЛОВСОВИ ВОЈ-
НИЦИ ИЗМИЛЕЛИ СУ
ИСПОД КАМЕИДА КАО
ДА НИШТА НИЈЕ
БИЛО...

ШТА САМ ТИ РЕ-
КАО? БЕЖИ, ТОРК,
ДОК НЕ БУДЕ
КАСНО!

НЕ ВРЕДИ
БЕЖАТИ! АКО
ТЕ ЈА НЕ УХ-
ВАТИМ, ОНДА
БЕ НЕКО ДРУГИ...

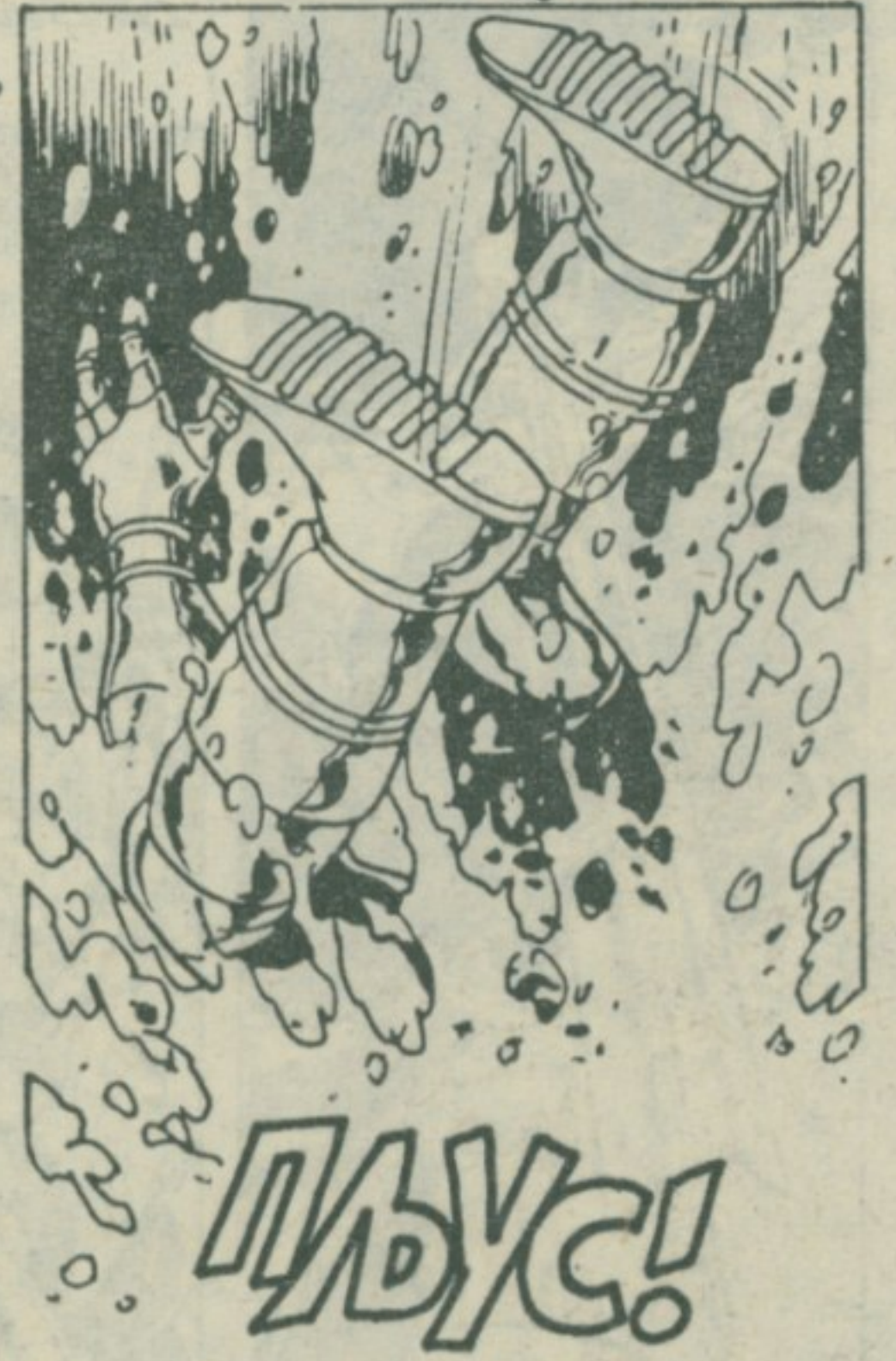
МИ СМО НЕ-
ПОБЕДИВИ!

МИ СМО НЕЖИШ...

КРААК!

КВРЦ!

ПЪУС!

ОХ! ГЛЕ!
ШТА ЈЕ САД
БИЛО?

НАЈЛУПЉА
СТВАР НА СВЕТУ!
КРАТКИ СПОЈ!

ПРОФЕСОРУ
АРКУ ЈЕ
ПОТРЕБАН
КОМАДИК
МЕТАЛА...

НЕ, ВИШЕ
НИЈЕ! ИМАМ
РЕШЕЊЕ!

МАЛО
КАСНИ-
ЈЕ...

ОВО НАМ ЈЕ
ПОСЛЕДЊА ШАНСА! У
ПРОТИВНОМ СМО
ГОТОВИ! ВРХ СТРЕЛЕ
САДРЖИ СУПЕРАКТИВ-
НИ СРЕБРОЈИД КОЈИ
МОЖЕ ДА ИЗАЗОВЕ
ОБИЛНЕ АТМОСФЕ-
СКЕ ПАДАВИНЕ...

ВОЈНИЦИ НАДИРУ
СА СВИХ СТРАНА! НЕ-
РЕМО ЈОШ ДУГО
ИЗДРЖАТИ!

С ОВИМ, НИЈОВИ МИ-
НУТИ СУ ОДБРОЈАНИ!

СЛЕДЕЋЕГ
ТРЕНУТКА
СТРЕЛА
ЈЕ ПОЛЕТЕ-
ЛА ПУТ
ОБЛАКА...

"А ОНДА ЈЕ ЕКСПЛО-
ДИРАЛА..."

БУМ!

МАЛО ЗАТИМ, НА ЗАРГОВЕ АН-
ДРОИДЕ СРУЧИО СЕ ЈАК ПЛУ-
САК...

ЗАЧУЛО СЕ КРИКАЊЕ... КРАТКИ СПОЈ
ЈЕ КОСИО РОБОТЕ ЈЕДНОГ ЗА ДРУГИМ...

КВРЦ!

КВРЦ!

КРАК!

ВОДА... ЗНАЧИ,
НИСУ ОТПОРНИ
НА ВОДУ! ШТА ТИ
НА ТО КАЖЕШ,
ЈАРГО?

СВИ НЕПОБЕ-
ДИВИ ИМАЈУ НЕ-
КУ СЛАБУ ТАЧКУ...
АЛИ ВАЖНО ЈЕ ДА
СМО ЈЕ ОТКРИЛИ...

CORTEGGIANI. MITTON

ЗНАЧИ, СЛЕДЕЋА СЕРИ-
ЈА РОБОТА БИЋЕ СА-
ВРШЕНИЈА! А ШТА ДОК
ИХ НЕ ПРОИЗВЕ-
ДЕШ? ДА ТРПИ-
МО ПОРАЗЕ?

ТРАС!

10

КЛОВОЗ
МОРА ДА
ЈЕ ЗЕЛЕН
ОД БЕСА!
ШТА ЛИ
ЋЕ САД
ДА
РАДИ?

ЗАСАД
НИШТА!
АЛ' ДА САМ
НА ЊЕГО-
ВОМ МЕСТУ,
БАЦИО
БИХ СЕ
НА ПОЛО-
ПРИВРЕДУ!

ЗАШТО?

ЈЕР
ТРЕНУТНО
ИМА ГОМИЛУ
СТРАШИНА!

ХА! ХА!
ХА! ХА!
ХА!

КРАЈ

Вајоминг Кид

НИКАД ВАЈОМИНГ КИД НИЈЕ ПРИЧАО О СВОМ ДЕТИЊСТВУ. НИ ДАНИМА ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ПОСТАО ЛУТАЈУЋИ ШЕРИФ ЗАПАДА. ТАЈ ДЕО НЕГОВОГ ЖИВОТА УВЕК ЈЕ БИО ОБАВИЈЕН БУЋАЊЕМ И ВЕЛОМ ТАЈНЕ СВЕ ДО ЈЕДНОГ ДАНА ДОК ВАЈОМИНГ КИД НИЈЕ СТИГАО У ГРАД ПЕИНТИД ГАЛЧ...

УЧЕНИК ВЕЛИКОГ МЕДВЕДА

НА ГЛАВНОЈ УЛИЦИ ПЕИНТИД ГАЛЧА ДВА ДЕЧКИГА ИГРАЛА СУ СЕ ШЕРИФА И ЛОПОВА...

САД ЈЕ НА МЕНЕ РЕД ДА БУДЕМ ШЕРИФ! ЕВО ТИ МАСКА, ЏИМИ!

А КОЈИ БЕШ ШЕРИФ БУТИ, ФРЕДЕ?

НАЈВЕЋИ НА ЦЕЛОМ ЗАПАДУ-ВАЈОМИНГ КИД!

ОХО! ВОЛЕО БИ ДА СИ К'О ОН? ХАЈДЕ, ШТА ЧЕКАШ? УХВАТИ МЕ!

ИГРА ЈЕ ПОЧЕЛА - "ШЕРИФ" ЈЕ БАЦИО ЛАСО НА "ПРЕСТУПНИКА",

ПОДСМЕВА МИ СЕ, АЛ' КЛАДИМ СЕ ДА САМ ДОБАР К'О ВАЈОМИНГ КИД... ОХ... ПРОМАШИО САМ... ТРЕБА МАЛО ВИШЕ ДА ВЕЖБАМ...

ЏИМИ ЈЕ БЕЖАО, ФРЕД ЈЕ ПОКУШАО ЈОШ ЈЕДНОМ ДА БАЦИ ЛАСО...

УХВАТИО МЕ ЈЕ! НИСАМ ЗНАО ДА ЈЕ БАШ ТАКО ДОБАР У БАЦАЊУ ЛАСА!

ЕХ! ПОДВАЛА! ИПАК, НИСИ ВЕШТ, ФРЕДЕ! ВА-ЈОМИНГ КИД МЕ ЈЕ УХВАТИО! ПРАВИ ВАЈОМИНГ КИД!

ЗАДИВЉЕНИ, РАЗРОТАЧЕНИХ ОЧИЈУ, ДЕЧАЦИ СУ БЕЗ РЕЧИ ПИЛИЛИ У ПОЗНАТОГ ХЕРОЈА ДИВЉЕГ ЗАПАДА...

ТРАЖИМ ШЕРИФА БИНГАМА! ЗНАТЕ ЛИ, МОМЦИ, ГДЕ ЈЕ?

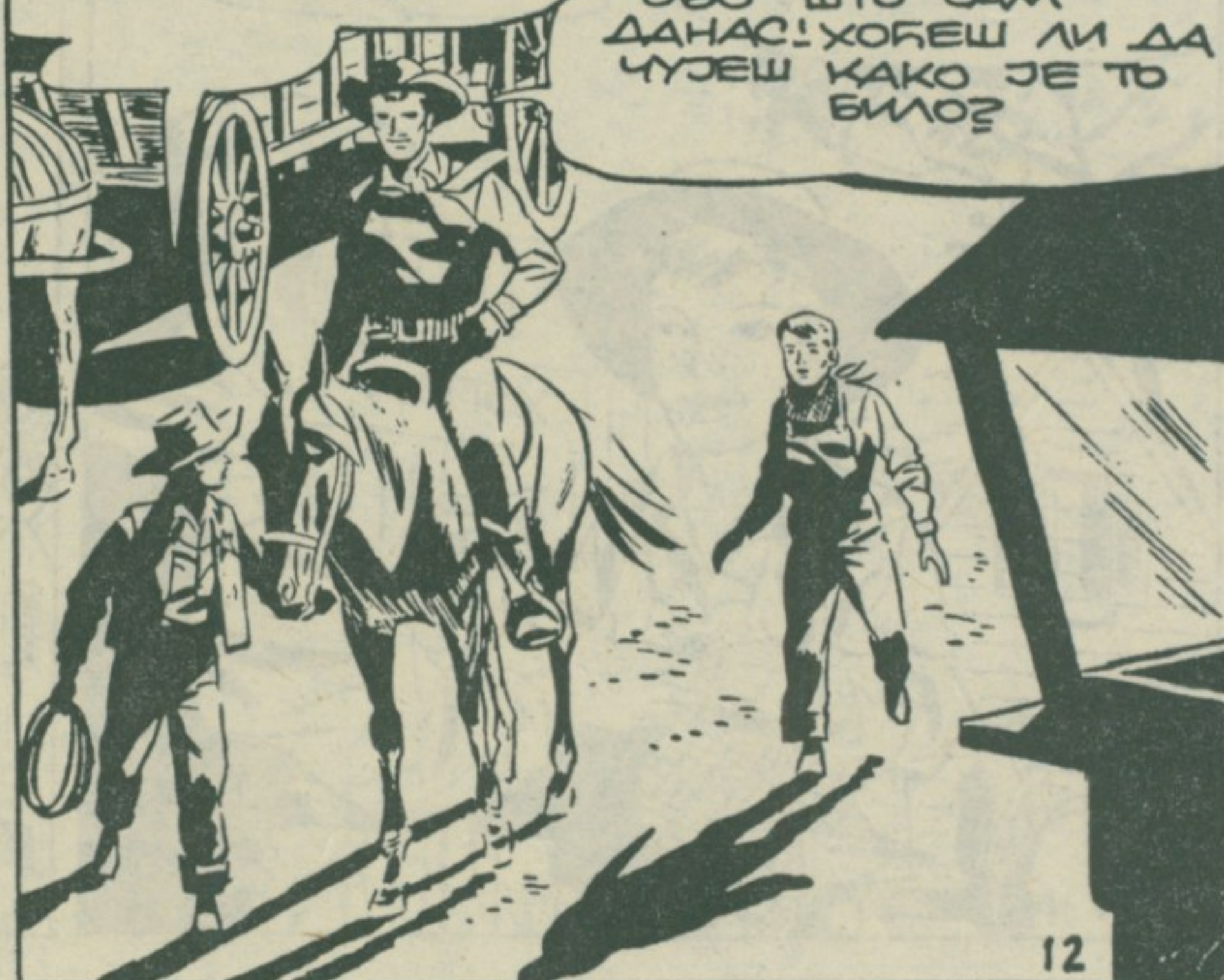
ШЕРИФ БИНГАМ? ФРЕДЕ, ПА ТО ЈЕ ТВОЈ ТАТА! ЧУЈЕШ? ГДЕ ЈЕ?

О... ОВАЈ АХ, ДА... НИЈЕ ТРЕНУТНО У ГРАДУ, КИДЕ!

СТВАРНО ПОЗНАЈЕШ МОГ ТАТУ? ОН МИ ЈЕ МНОГО ПРИ-ЧАО О ТЕБИ!

ДА, ОДЛИЧНИ СМО ЗНАНЦИ! УПРАВО САМ, ЗАХВАЉУЈУКИ ТВОМ ОЦУ, ПОСТАО ОВО ШТО САМ ДАНАС! ХОБЕШ ЛИ ДА ЧУЈЕШ КАКО ЈЕ ТО БИЛО?

ПРЕ МНОГО ГОДИНА МОЈИ РОДИТЕЉИ СУ КРЕНУЛИ НА ЗАПАД. МОЖДА САМ ОД ЊИХ НАСЛЕДИО ЖЕЉУ ЗА ПУТОВАЊЕМ...

ТАТА И МАМА СУ УМРАЛИ ДОК САМ БИО ВЕОМА МАЛИ, ТАКО ДА НИСАМ ЗАПАМТИО ГДЕ САМ РОЂЕН... ЖИВЕО САМ У ТЕКСАСУ, НА ЈЕДНОМ РАЊУ, ГДЕ САМ НАУЧИО ДА ЈАШЕМ И БАЏАМ ЛАСО...

ОДЛИЧНО! НИЈЕ ДАХ ПРОМАШАЈ!

НИСАМ ДУГО МОГАО ДА ОСТАНЕМ НА ЈЕДНОМ МЕСТУ... ПОСТАО САМ ГОНИЧ СТОКЕ И УПОРНО ВЕЖБАО ГАЂАЊЕ...

ДВАНАЕСТ ХИТА-ЦА ДВАНАЕСТ ПОГДАКА!

ОНДА САМ СЕ ПРИДРУЖИО ЈЕДНОЈ РОДЕО-ТРУПИ...

ТАЈ ЖИВОТ МИ СЕ НЕКО ВРЕМЕ ДОПАДАО... УПОРНО САМ ТРЕНИРАО ЈАХАЊЕ, БАЏАЊЕ ЛАСА, ГАЂАЊЕ...

НЕКОЛИКО ГОДИНА ПРОВЕО САМ У ВОЈСЦИ КАО СКАУТ, ЗАЈЕДНО СА ЈЕДНИМ ПОНИ ИНДИЈАНЦЕМ... ОН МЕ ЈЕ И УЧИО ОТКРИВАЊУ ТРАГОВА...

СЛУШАЈ ВЕЛИКОГ МЕДВЕДА! ОН ТЕ НАУЧИТИ СВИМ ТРИКОВИМА!

УБРЗО МИ ЈЕ ДОСАДИО ВОЗНИЧКИ
ЖИВОТ... ОДЛУЧИО САМ ДА ПОТРАЖИМ
СРЕЋУ У ВАЈОМИНГУ...

ЗАПУТИО САМ СЕ У БРДА... КОЈЕ ЈЕ НОСИО
ТОВАР ЗЛАТА, КОЈЕ САМ СКУПИО ТОКОМ
ЗИМЕ... ИЗНЕНАДА...

ЖЕСТОКО САМ СЕ БРАНИО, ИАКО
СУ МЕ ИЗНЕ-
НАДИЛИ...

ОНДА СУ МЕ ДОГРАБИЛИ ДВОЈИЦА И
ТАД САМ ИЗГУБИО СВЕСТИ...

КАД САМ ДОШАО СЕБИ, ОД НАПАДАЧА НИ-
ЈЕ БИЛО НИ ТРАГА...

ТАДА МИ ЈЕ ДОБРО ДОШЛО ОНО ШТО
САМ НАУЧИО КАО СКАУТ... КРЕНУО САМ
ТРАГОМ НАПАДАЧА...

ТРАГОВИ СУ МЕ ОДВЕЛИ У ДОЛИНУ... ПО-
КУШАЛИ СУ ДА МЕ ЗБУНЕ... АЛИ, ЈА САМ
БИО ДОБАР УЧЕНИК ВЕЛИКОГ МЕДВЕДА...

КРЕНУЛИ СУ У РАЗЛИЧИТИМ ПРАВЦИМА,
АЛИ МЕ НИСУ НАДМУДРИЛИ...

ВЕЛИКИ МЕДВЕД МИ ЈЕ ПОКАЗАО И
НЕКЕ ИНДИЈАНСКЕ БОРИЛАЧКЕ ЗА-
ХВАТЕ...

ТРЕЋИ НАПАДАЧ ЈЕ ПОКУШАО ДА УМАК-
НЕ, АЛИ ТУ ЈЕ БИО МОЈ ЛАСО...

ЗАРОВАЊЕНИКЕ САМ ОДВЕО У ПЕИНТИД
ГАЛУ И ТАМО САМ УПОЗНАО ШЕРИ-
ФА БИНГАМА

САМ СИ ИХ УХВАТИО? ЈА
ТУ БАНДУ ЈУРИМ ВЕЋ ТРИ
ГОДИНЕ!

ОСТАНИ ОВДЕ!
БИГЕШ МОЈ
ПОМОЋНИК!
ИМАШ СВЕ
УСЛОВЕ
ЗА ТАЈ
ПОСАО!

ЖАО МИ ЈЕ, ШЕРИФЕ!
ЈА САМ РОБЕНИ ЛУ-
ТАЛИЦА! НЕ ДРЖИ
МЕ МЕСТО!

АМИ, ДАЛИ СТЕ МИ ИДЕЈУ! САД ЗНАМ
ШТА БУ УБЕДУЊЕ РАДИТИ - БИЋУ ПО-
МОЋНИК СВИХ ШЕРИФА ЗАПАДА!
ТАКО БУ МОЋИ ДА ПУТУЈЕМ И РА-
ДИМ ОНО ШТО ВОЛИМ!

ВАЈОМИНГ КИД ЈЕ ЗАВРШИО СВОЈУ ПРИЧУ.

ДИВНО, АМИ ЈЕДНО НАМ
НИСИ РЕКАО! ЈЕСИ ЛИ
ИМЕ ДОБИО КАД СИ
ЖИВЕО У ВАЈОМИНГУ?

НЕ! ДРЖАВА
ВАЈОМИНГ С
ТИМ НЕМА НИ-
КАКВЕ ВЕЗЕ!

"ИМЕ МИ ЈЕ ДАО МОЈ ПРИЈАТЕЉ ВЕЛИ-
КИ МЕДВЕД! НАЗВАО МЕ ЈЕ ВАЈОМИНГ
ТАДЛИА ЈОШ КАД СУ МЕ ПОНИ ПРИМИЛИ
КАО ЧИНА СВОГ ПЛЕ-
МЕНА."

НА ЈЕЗИКУ ПОНИ ИНДИЈАНАЦА
ВАЈОМИНГ ЗНАЧИ СМЕЊИВАЊЕ
БРДА И ДОЛИНА А ТАДЛИА, МО-
МАК, ОДНОСНО КИД! ПОШТО СИ ТИ
РОБЕНИ ЛУТАЛИЦА, ЗНАЧИ ДА СИ
МОМАК КОЈИ ПУТУЈЕ БРДИ-
МА И ДОЛИНА-
МА!

ЕТО, ТАКО МОЈЕ
ИНДИЈАНСКО ИМЕ
НА ЕНГЛЕСКОМ ГЛА-
СИ ВАЈОМИНГ КИД!

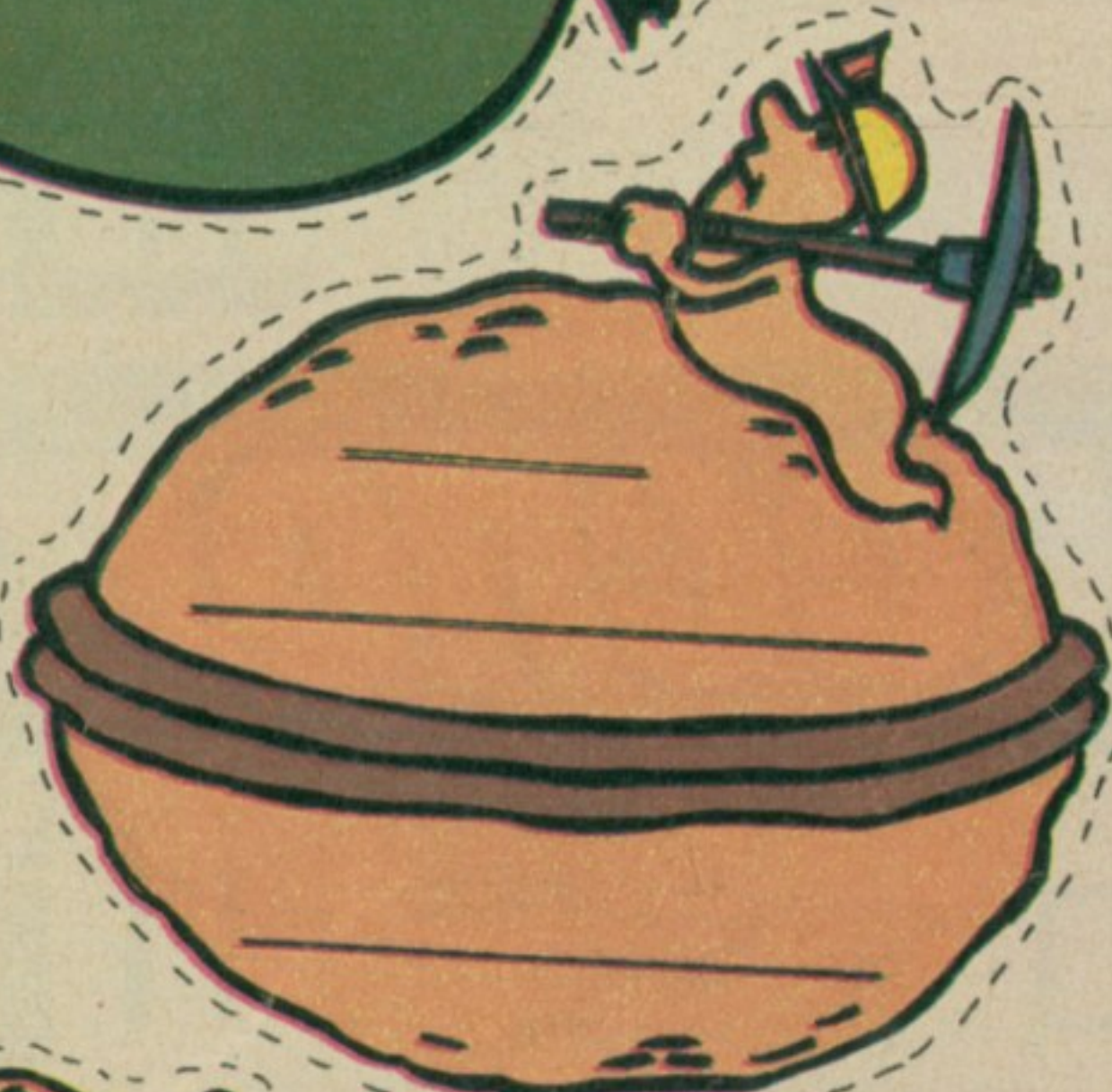
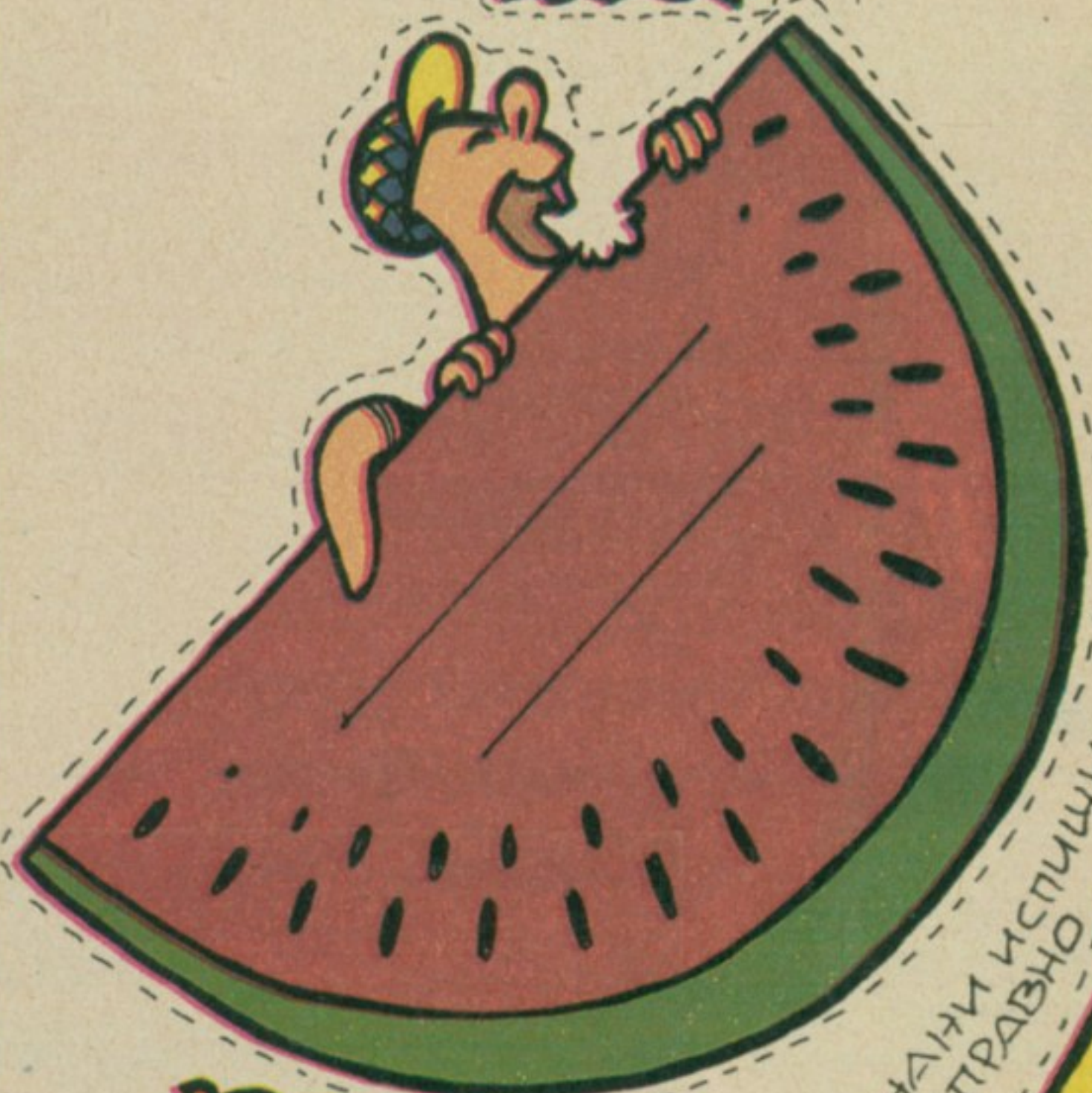
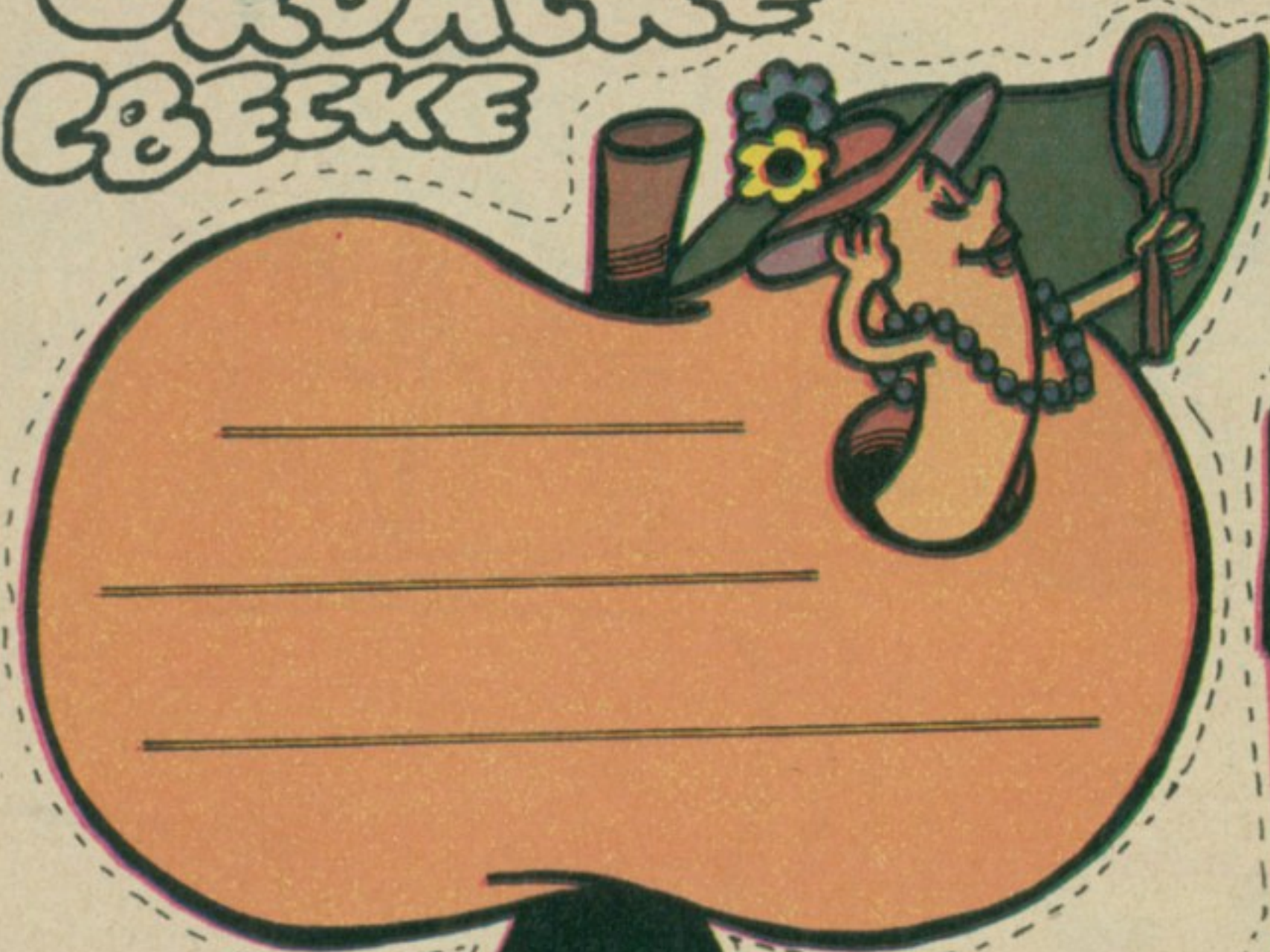
АХ, К'О ШТО ЈЕ
МОЈ ТАТА ТЕБИ
ДАО ИДЕЈУ
И ТИ СИ САД МЕНИ!
КАД ПОРАСТЕМ, ЈА
БУ БИТИ ДРУГИ
ВАЈОМИНГ
КИД!

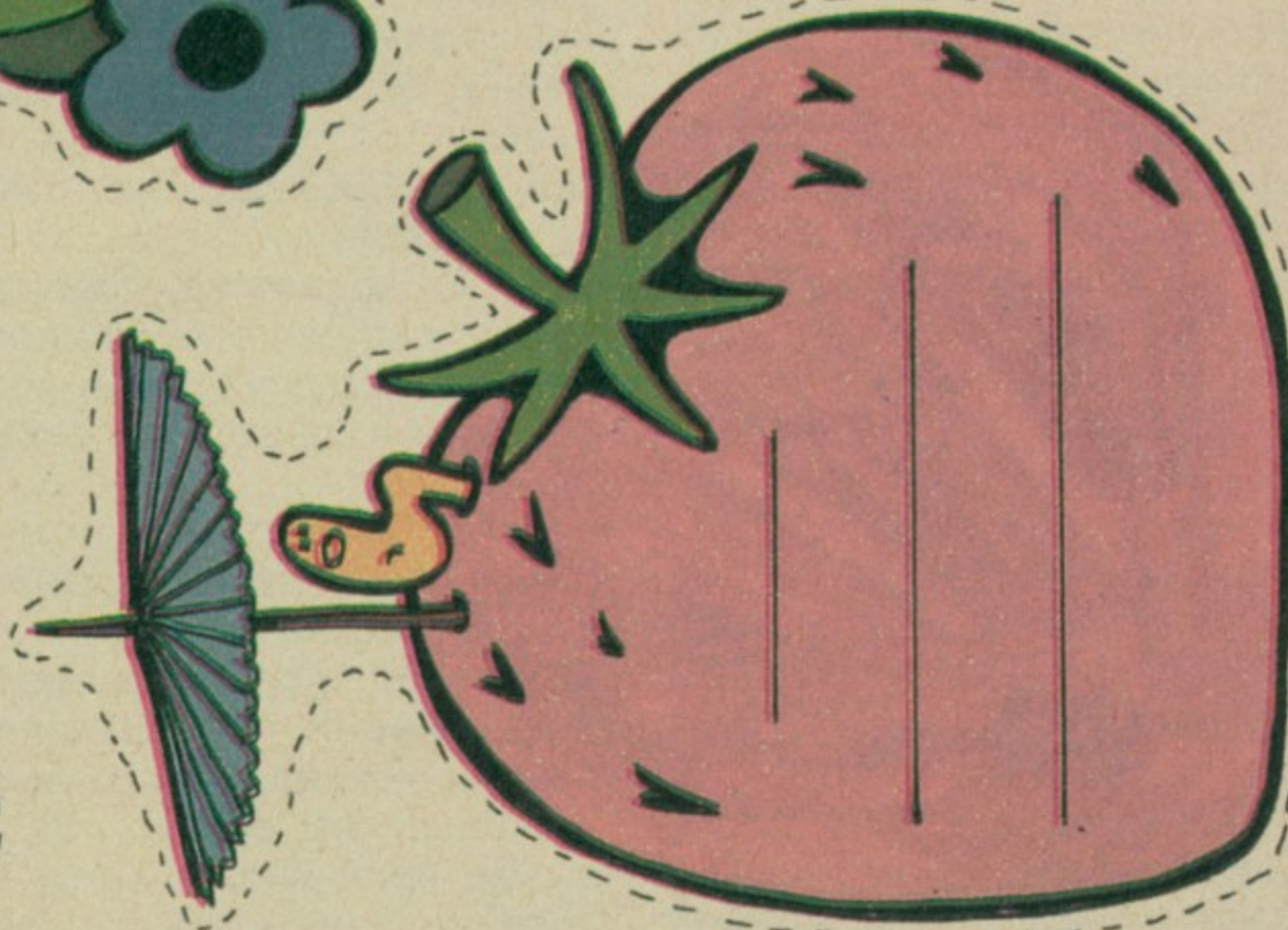
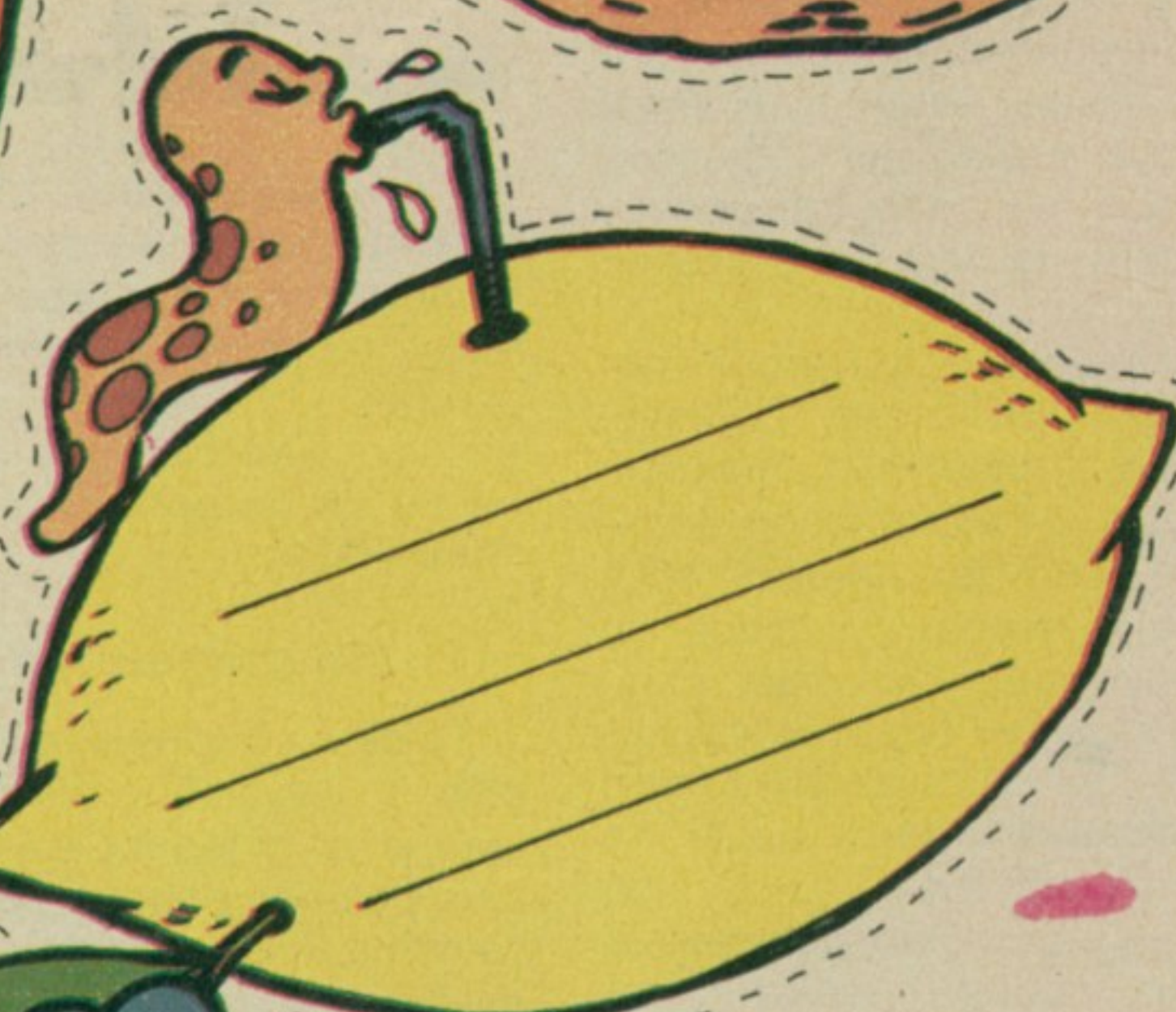
НАЛЕПНИЦЕ ^{за} ШКОЛСКЕ СВЕСКЕ

ИСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА, ИСПИШИ
ПОДАТКЕ И НАЛЕПИ НА
СВЕСКУ.

С. М. Виноградов-Андреев 1990

НА БАНАНАХ ИСПИШИ
ПОДАТКЕ УСТРАВНО

СВЕТСКИ
РЕКОРД У
ИСТОРИЈИ
КРИМИНАЛА

МАСКЕ ГОСПОДИНА ШИЛЕРА

Државном тужиоцу Јоханесу Гуту из немачког града Карлсруеа биле су потребне издржљиве ноге и јаке гласне жице: пуна два и по сата стајао је у судској дворани и читао оптужницу написану на 144 густо куцане стране.

Некадашњи пекарски помоћник Волфганг Шилер, стар 34 године, 1,74 m висок, разведен, без сталног бора-вишта, био је оптужен због крађе и превара у више од 500 случајева. Тај човек, с лепо негованом брадом и брковима, који се појављивао под 140 лажних имена, више од две године вукао је за нос стотине европских полицајаца и тако, према писању листа „Штутгардске вести“, поставио „светски рекорд у историји криминала“.

Рођен и одрастао у Дрездену, Шилер је још 1965. имао посла са судом. Јер, после промашеног, двогодишњег брака с једном златарком он је под лажним имени-ма почео да издаје чекове без покрића. То му је донело четири године затвора. У образложењу пресуде, судија је, између осталог, приметио: „Он делује отмено, учтиво и скромно и одаје личност која улива поверење“.

Већ у августу 1967, после двогодишњег издржавања казне, учтиви хер Шилер пуш-

тен је на условну слободу. При том треба напоменути да је познати психотерапеут др Манк, који је наступио као вештак, упозорио судске власти: „Сто одсто је сигурно да ће се он вратити на стазе криминала“.

На старом путу

То се и обистинило. На пример, у децембру 1967. покушао је да у једној конфекцијској радњи „поново размени“ за готов новац скупочену бунду од нерца, коју је пре тога украо у Белгији. Том приликом је ухапшен и спроведен у ћелију бр. 71 у франкфуртском истражном затвору. Учтив, какав је иначе био, замолио је своје сустанаре из ћелије за „креветске чаршаве, престругао решетке на прозору, надовезао чаршаве један на други и одједрио у слободу.

Човек с невиним плавим очима, који није много држао до жена, алкохола и никотина, провео је следеће две године бавећи се издавањем лажних чекова и крађом аутомобила на велико. За то време причинио је штету од пола милиона марака и пре-

валио, бежећи од немачке полиције и Интерпола, више од 250.000 километара. Судски вештак др Манк каже тим поводом: „Тражио је опасност, као што играч рулета тражи напетост. Због тога што му је нагонски живот био недовољно развијен, неку врсту допунског задовољства тражио је у криминалу и бежању од закона“.

После бекства из франкфуртског затвора, Шилер је почео да купује све могуће ствари чековима који су имали само једну ману – нису били његови. Између осталог, једном холандском милионеру украо је чековну књижицу. Затим се потрудио да спречи поништавање чекова, јављајући покраденом преко телефона: „Овде немачка саобраћајна полиција. Нашли смо вашу чековну књижицу. Не морате ништа да предузимате, јер ћемо вам чекове послати првом поштом“. Пошто му је милионер од свег срца захвалио, препредени хохштаплер је са чековном књижицом одмах кренуо у велику куповину.

Шилер је пажљиво проучавао читуље у новинама. Нао-

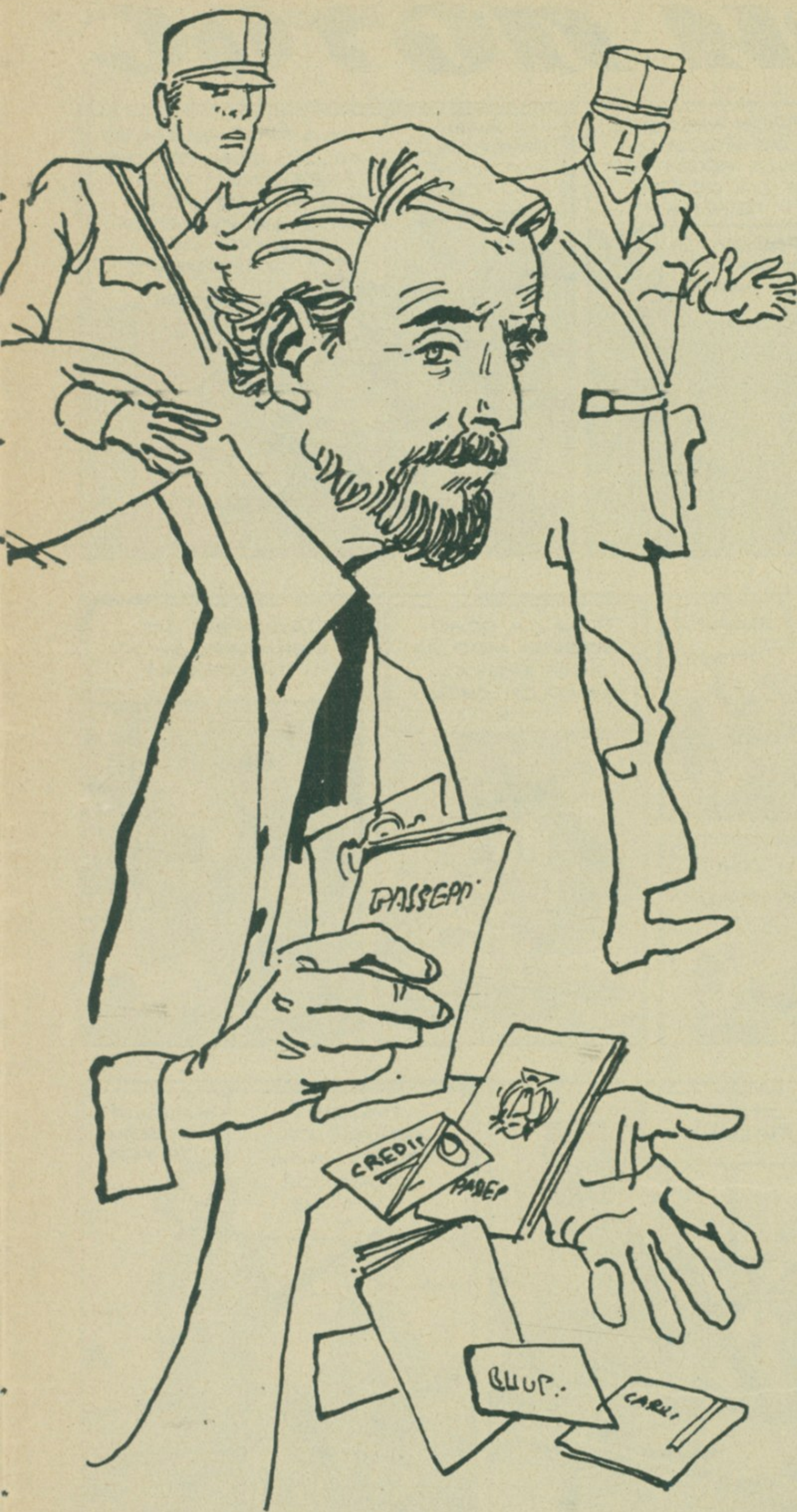
**Имао је толико
лажних имена
да често ни сам
није знао како
се зове**

ружан једном зеленом фасциклом и са тужним изразом лица представљао се код покојникових рођака као заступник осигуравајућег друштва и мрмљао: „Тешко ми је што морам да вас узнемиравам у овом тужном часу. Али, да бих могао да завршим послове око покојниковог осигурања, поребне су ми за краће време његове личне исправе“.

Човек са стотину имена

Ускоро је вешти варалица располагао читавом хрпом возачких дозвола, пасоша и легитимација. Са тим туђим исправама у џепу, отварао је текуће рачуне у банкама, уплаћивао минималне улоге, добијао чековне књижице а затим куповао све што му је било по вољи.

Илустровао: Брана Јовановић

На својим варалачким турнејама прокрстарио је Немачку, Норвешку, Шведску, Данску, Француску и Швајцарску. Наоружан читавом серијом наочара, перика и бочица са хемикалијама, стално је мењао своју спољашњост. Исто тако је сваки час мењао и име. Звао се Ханс Димитров, Ејвинд Мортенсон, Алфред Мотаз, Ханс Јанг, Јоаким Гинтер... На суђењу је изјавио: „Често ни сам нисам знао ка-

ко се у датом тренутку зовем”.

На државним границама, с колима пуним покрадене робе, Шилер је најчешће изигравао беспомоћног странца („Како се казати на немачки?”). Цариници су га пуштали да прође упркос лажним пасошима.

За хладнокрвног преваранта ствари су први пут постале неугодне у јуну 1968. године. Са широким осмехом Шилер

је о томе испричао пред судом:

„Сео сам у једној хотелској соби у Сарбрикену и гледао телевизијски програм. Одједном сам угледао своју слику на екрану у серији 'Акта ХУ... нерешени случајеви'. Пун страха, излетео сам из хотела и одјурио аутомобилом. Али, због превелике брзине, зауставила ме је саобраћајна патрола. Полицајци су ме питали – Зашто тако дрхтите? Одговорио сам нервозно – Моја тетка умире у болници. Морам хитно да одем код ње. После тога су ме, крчећи сиреном пут, довели до болнице. На клиници сам отрчао у тоалет, истрљао лице водом а затим се 'уплаканих очију' вратио натраг до полицајаца који су чекали.

– Прекасно, тетка је мртва – обавестио сам их. Они су ми изразили своје саучешће и отишли. А ја сам се одвезао у Француску”.

Кобно „добро дело”

Крајем августа 1968. године Шилер је у варошици Унтерсмаат налетео на неповерљиве полицајце.

„Захтевали су да отворим аутомобил. Осетио сам страх, јер се у прегради за рукавице налазило неколико пасоша. Не знајући како да се извучем, напосто сам, приликом отварања врата, сломио кључ. Полицајци су, затим, кроз 'лептир' отворили врата, али преграду за рукавице нису загледали. Како случајно нисам имао никакве сумњиве робе у колима, они су се извинили и пожелели ми срећан пут”.

То што је најзад ухваћен, према речима његовог судије, има да захвали „једном добром делу”. Наиме, у децембру 1969. Шилер је својој разведеној жени први пут послао поштанском упутницом нешто новца а признаницу о уплати, са својим правим именом, задржао у џепу. Службеници на немачко-данској граници, приликом претреса, нашли су дискредитујућу цедуљу и ухапсили Шилера.

У току суђења, председавајући суда није могао да поверује да је Шилер – како је тврдио – потпуно проћердао свој богати плен. Али на сва питања („Побогу, мора да имате негде нешто скривених пара”) он је, уз учтив осмех, одмахивао главом.

Осуђен је на осам година робије, уз препоруку затворским властима да примене посебне мере предострожности.

Г. В.

НЕВЕРОВАТНО, АЛИ ИСТИНИТО

Лопе де Вега и његових 1.500 позоришних комада

Феликс Лопе де Вега Карпио, чувени шпански књижевник рођен 1562. године, написао је око 1.500 позоришних комада – не рачунајући безбројне песме, епове и прозна дела. Од тих 1.500 комада сачувано је око 500.

Своју прву драму Вега је написао кад му је било 11 година, док је још био ђак у језуитској школи. То је означило почетак једног колосалног позоришног опуса коме ни пре ни после није било равног.

Летач испао из авиона – и поново упао у њега

Шестог јануара 1918, амерички капетан Џ. Х. Хедли летео је на висини од 5.000 метара изнад немачке територије у авиону којим је пилотирао Канађанин Мејкпис. Одједном, њихову летелицу напали су немачки ловци. Покушавајући да умакне непријатељу, Мејкпис је навео свој авион у готово вертикално понирање. Овај вратоломни маневар до те мере је изненадио Хедлија да га је отргао од седишта и избацио напоље.

Сматрајући да је његов друг заувек изгубљен, Мејкпис је наставио своје брзо понирање још неколико стотина метара пре него што је поново исправио апарат. А онда, потпуно неочекивано, Хедли се појавио на репу авиона! Очигледно, стрмо понирање створило је снажан уисни „џеп” у који је Американац био ухваћен.

Хедли је висио на репу авиона припијен као пијавица. Касније, у току лета, успео је некако да допузи до свог седишта. Када је авион безбедно слетео иза савезничких линија, Хедлијев „повратак из мртвих” био је потпун.

Е, БАШ СМО ДОБИ-
ЛИ ГЕНЕРАЛА!

ГОСН МАЈОРЕ,
ТУ ЈЕ НЕКИ ЧИ-
ЧИЦА КОЈИ ТВР-
ДИ ДА ЈЕ ОН
ГЕНЕРАЛ!

ДОВЕДИ ГА!
ДАКУ ЈА
ЊЕМУ!

АЛИ...
ГЕНЕРАЛ ЈЕ
МАЛОЧАС
БИО ТУ!

КАД ТИ КАЖЕМ, ВО-
ЛЕ, ЈА САМ ГЕНЕРАЛ
ХАРАНОЧИ! УЗ ПУТ
МЕ НАПАО НЕКИ
МЛАДИ КИНЕЗ И
СКИНУО МИ
УНИФОРМУ!

НЕМА
НИКОГА?
У РЕДУ!

ПОЧИ-
ЊЕМО!

ЈЕДАН...

ДВА...

...И ТРИ!

ЈОШ ДА ОСЛО-
БОДИМ МОЈ ЛА-
ЖНИ ТРЕЊУХ...
КАКО СИ, СНЕШ-
КО?

САД БРЗО ДО
МЕЂУНАРОДНОГ
НАСЕЉА!

ОДЛИЧНО!
СТИГЛИ СМО!

СТОЈ!
ПАСОШ!

ПАСОШ?
НЕМАМ ГА
ОВДЕ... АЛИ
ЗОВЕМ СЕ
ТИНТИН,
И...

ЖАЛИМ!
НЕ МОЖЕ-
ТЕ УКИ!

АЛИ ПОГЛЕДАЈТЕ! ВИДИТЕ
ДА НИСАМ
КИНЕЗ...

ЖАЛИМ СЛУЧАЈ!

У ЧЕМУ
ЈЕ ПРО-
БЛЕМ?

МОЛИМ
ВАС...

МЛАДИК НЕМА
ПАСОШ...

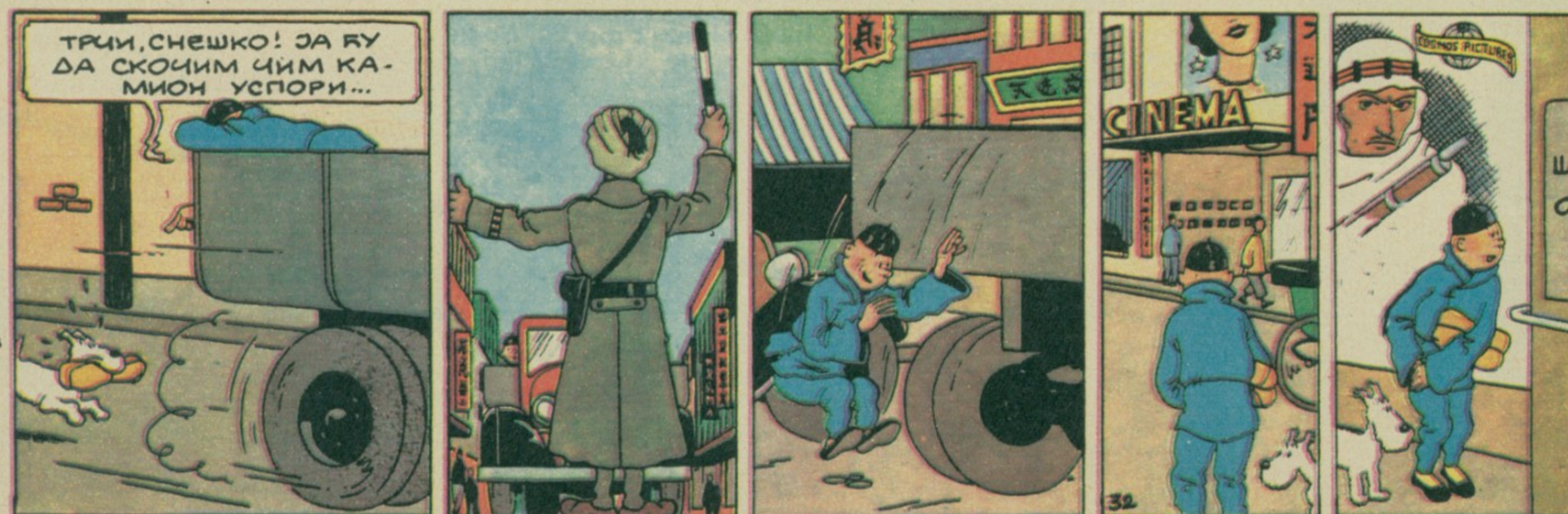
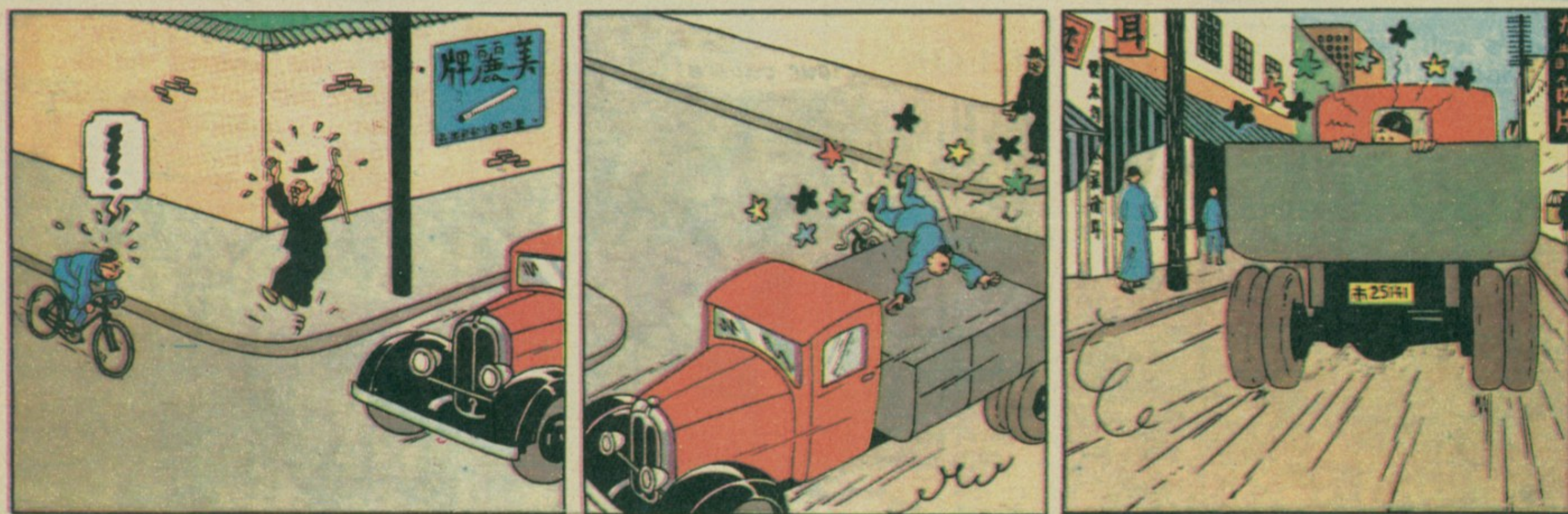
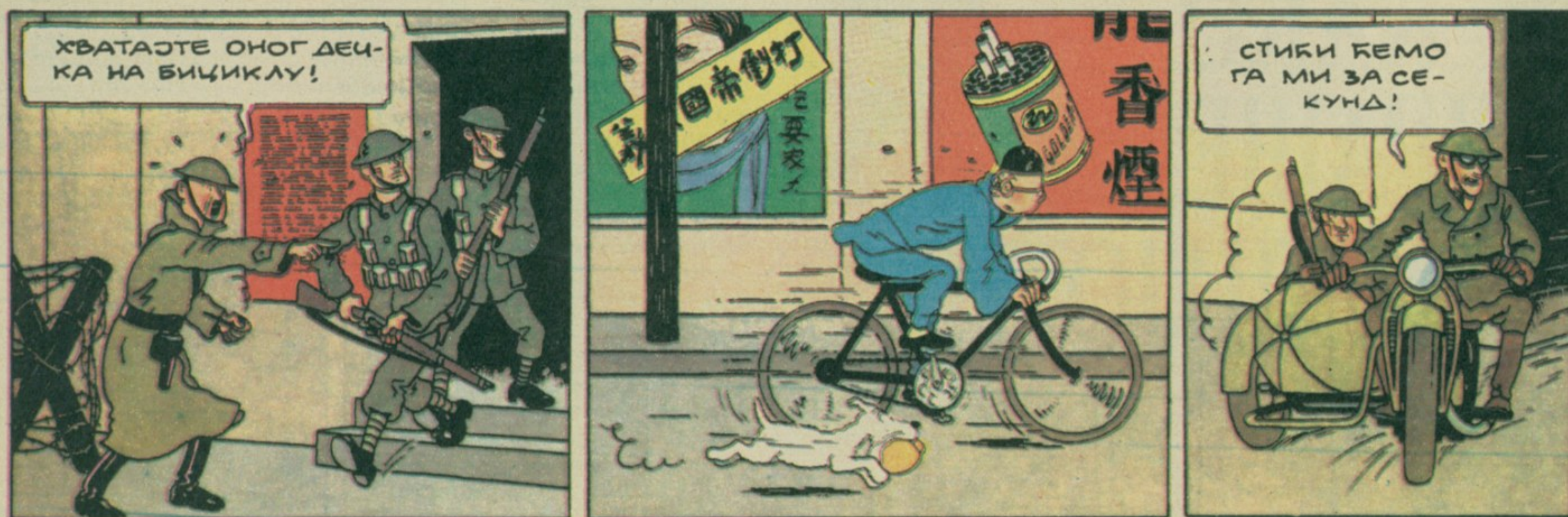
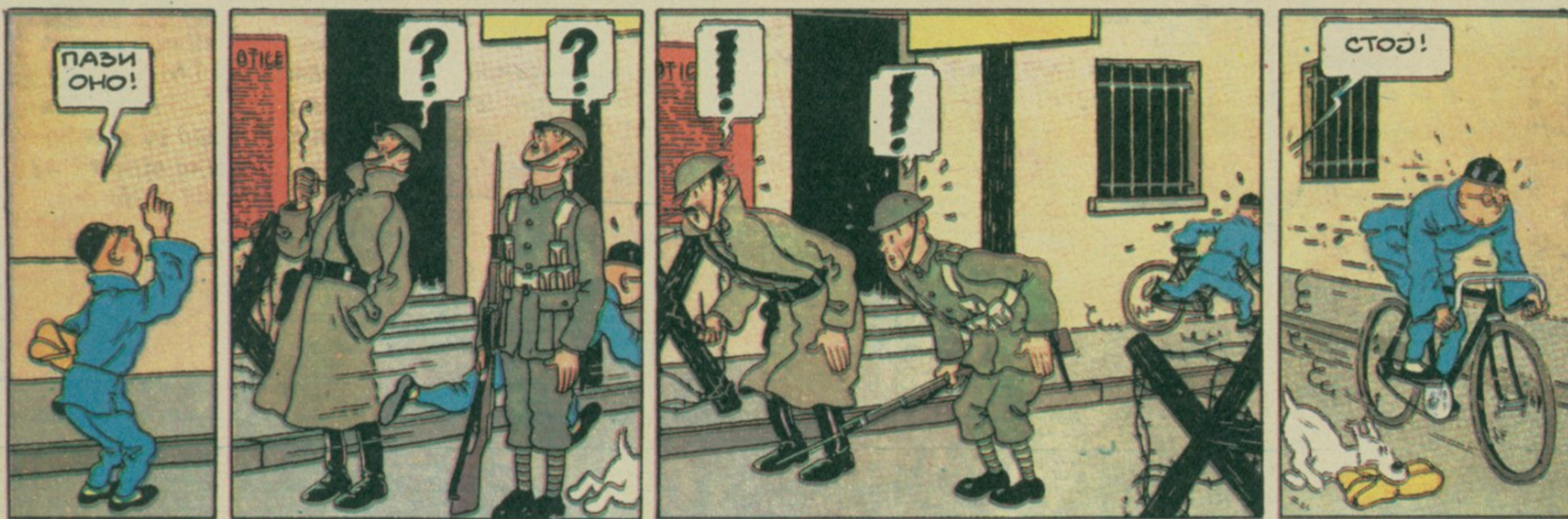

ЖАО МИ ЈЕ,
ДЕЧКО!
БЕЗ ДОКУ-
МЕНТА
НИКО НЕ
МОЖЕ
УКИ...

ПРОКЛЕТСТВО!
ЕНО И ЈАПАНСКЕ
ПАТРОЛЕ! АКО
НЕ УЉЕМ, ПРОПАО
САМ!

КУЛТУРНО
УМЕТНИЧКИ
ДЕБИ

КАКО
ПРАШЕ

„ИДИЈОТИ“

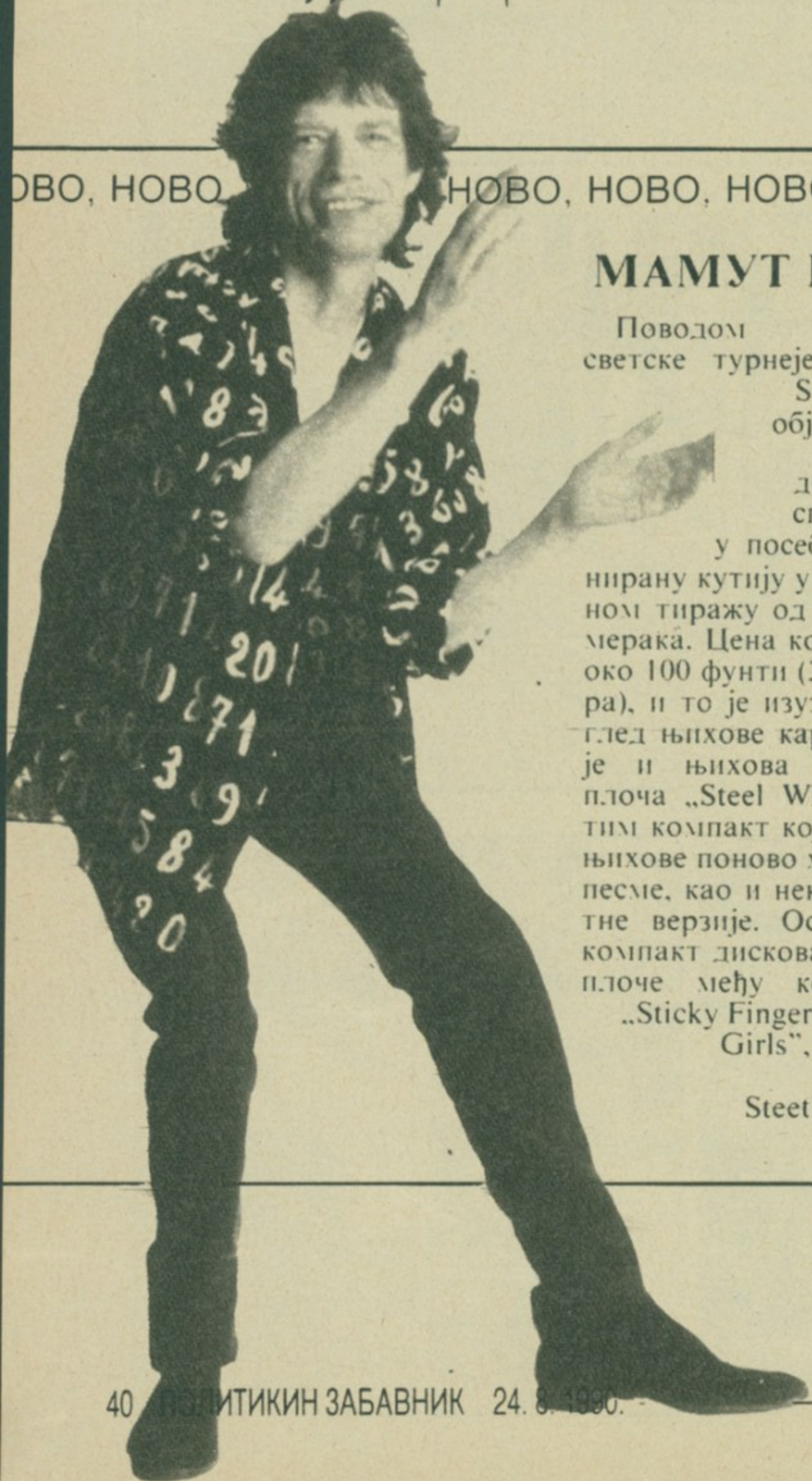

Цинични, зловни, дугокоси, постпанкерски опредељени и вољени. То је пулски састав „КУД Идијоти“. Најзад су дошли до своје прве југословенске плоче која се зове „Ми смо овдје само због пара“. Плочу је објавио мариборски „Хелидон“, дискографска кућа која већ годинама потврђује да има способности да открива квалитетне а мало тиражне саставе. „Идијоти“ су пре ове плоче доживели премијеру у Западној Немачкој где им је изашао албум „Bolivia g'n'g“ и на коме су се нашле песме с њихових синглова. Први тираж те плоче у Немачкој је распродат и доштампан је нов. На југословенском дебију снимили су нове песме од којих се издвајају „Нећу да радим за доларе“, „Људи из подземља“, „Минијатура“ а уврстили су и седмоминутну верзију познате комунистичке песме „Bandiera Rossa“. У овој обради нашли су место и за посвету групама које поштују а то су „Sex Pistols“, „Hüsker Dü“, „Панкрти“ и „С. О. Д“. Сировост, жестињу и енергију коју нуде на својим концертима успели су да забележе на плочи а куриозитет је да су сав материјал снимили за око 30 сати. И то им је било довољно да докажу како су сигурно једна од најперспективнијих домаћих група.

ОВО, НОВО, НОВО, НОВО, НОВО, НОВО

МАМУТ РОК

Поводом најновије светске турнеје „Rolling Stones“ су објавили 14 компакт диск плоча спакованих у посебно дизајнирану кутију у ограниченом тиражу од 1500 примерака. Цена комплета је око 100 фунти (2100 динара), и то је изузетан преглед њихове каријере. Ту је и њихова последња плоча „Steel Wheels“, затим компакт који садржи њихове поново миксоване песме, као и неке концертне верзије. Осталих 12 компакт дискова су старе плоче међу којима су „Sticky Fingers“, „Some Girls“, „Exile On The Main Steet“ и друге.

ВЕСТИ

Група „Gang Of Four“, која се распала 1984. поново је на окупу. Чланови Дон Кинг и Енди Гил снимају албум који ће објавити на јесен док се сингл с песмом „Money Talks“ већ нашао у страним продавницама.

Принс је објавио нови дупли албум „Graffiti Bridge“ на коме се налази музика из истоименог филма. Група „Duran Duran“ је изгубила 85.000 фунти зато што је морала да прекине снимање новог спота. До прекида је дошло зато што се њихов члан Ник Роудс онесвестио услед замора и нервне напетости. Ипак, група је објавила сингл „Violence Of Summer“ који је најава за њихов нови албум „Liberty“.

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Нервира ме када ме људи оптужују да стално носим једно исто одвратно светлуцаво одело. У ствари, имам их два.“

Елтон Џон

„ОСЕЋАМ КАКО СЕ ЗЕМЉА КРЕЋЕ”

Осећам како се земља креће
под мојим ногама
Осећам како се небо руши
Осећам како срце почиње да
ми лупа

Сваки пут када си ту,
Ох, драги када ти видим
лице
Благо као месец мај
Ох, драги не могу да
поднесем
Када ме тако гледаш

Ох, драги када си крај мене
И нежно ме позовеш
Знам да не могу
обуздати своје емоције
Једноставно морам да те
имам, драги

Да, осећам како се земља
креће под мојим ногама
Осећам како се небо руши
Осећам како срце почиње да
ми лупа
Сваки пут када си ту

Не могу да се контролишем
Чак ни дубоко у души
Час ми је хладно а час ми је
посвуда вруће
Осећам како се земља креће
под мојим ногама

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

„I FEEL THE EARTH MOVE”

I feel the earth move under
my feet
I feel the sky tumbling down
I feel my heart start to
tremblin'
Whenever you're around
Oh, baby when I see your
face
Mellow as the month of May
Oh, darling I can't stand it
When you look at me that
way
Oh, darling when you're near
me
And you tenderly call my
name
I know that my emotions
Are something I just can't
tame
I've just got to have you,
baby
Jes, I feel the earth move
under my feet
I feel the sky tumblin' down
I feel my heart start to
tremblin'
When ever you're around
I just lose control
Down to my very soul
I get hot and cold all over
I feel the earth move under
my feet

Текст и музика: Керол Кинг
(компоновано 1971. године)
Изводи: Мартика

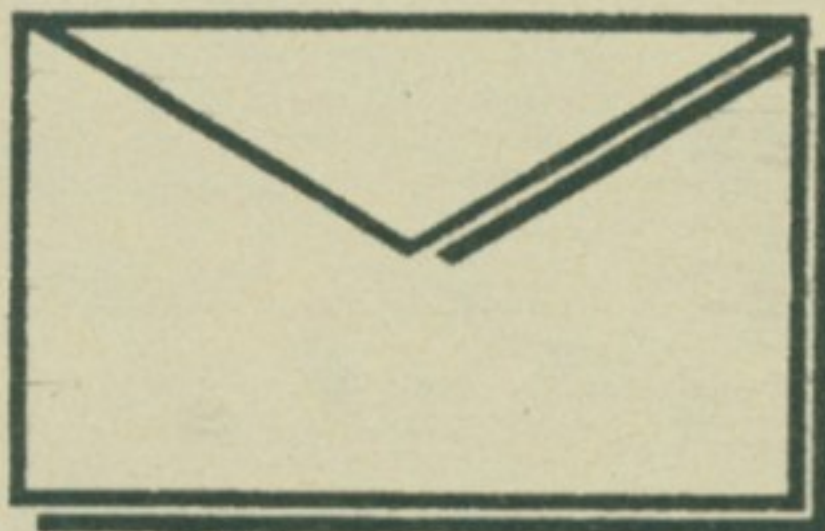
Здраво,
Занима ме група „Mötley Crüe” као и
Елис Купер, напиши нешто о њима.
Драган из Бањалуке

„Mötley Crüe” су хеви метал квартет из
Калифорније. Светски успех су постигли
1986. захваљујући громогласној турнеји

по Великој Британији. Пре тога су били
популарни само у Америци. Упркос успе-
ху, критика им није превише наклоњена.
Елис Купер је један од музичара са изу-
зетно дугом каријером. Рођен је у Детро-
иту 1948. године а право име му гласи
Винсент Фурније. Са школским другови-
ма основао је групу и наступали су под

МУЗИЧКА ПОШТА

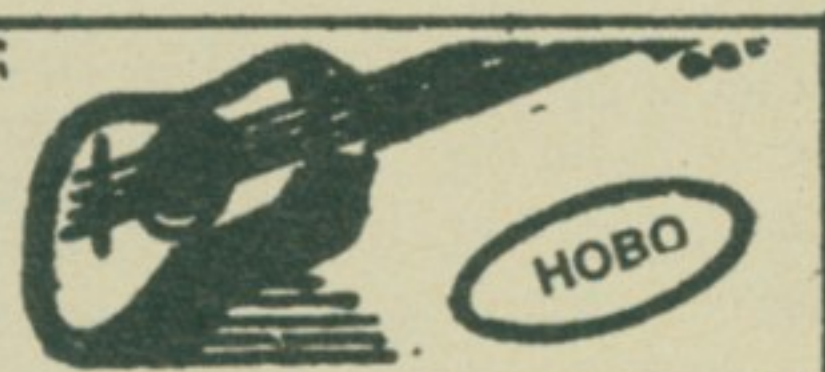
именом „Earwigs, Spiders and Nazz” сви-
рајући песме „Rolling Stonesa”. После
једног локалног хита 1968. преселили су
се у Лос Анђелес и тада се први пут по-
јављују под именом „Alice Cooper”. Го-
динама су животарили, прва два албума
слабо су се продавала а они су запали у
дугове. Тек их је албум „Love It To De-
ath” избацио у први план и затим следе
године великих успеха. Елис је имао
привлачан шоу, наступао је са змијом
око врата, на бини би стајала електрич-
на столица, вешала и његови концерти
су личили на театар апсурда. Тај период

каријере је инспирација бројним хеви ме-
тал групама које су касније настале. По-
пуларност је почела да му опада 1975.
године, невоље са алкохолом али и над-
олазећим панк покретом нису му ишле
наруку тако да га је публика готово за-
боравила. Ипак, он је све време издавао
плоче покушавајући да поврати попу-
ларност. То му је најзад успело прошле
године захваљујући тиражном албуму
„Trash” који га је вратио на пређашње
позиције.

Тако Забавнице,
Које албуме је издала група „Pink Flo-
yd” и да ли је Роџер Вотерс снимио још
неку соло-плочу изузев „The Pros and
Cons of Hitch hiking” и „Radio
K. A. O. S.”?

Иван из Чачка

Албуми: „The Piper At The Gates Of
Dawn” (1967), „A Saucful Of Secrets”
(1968), „More” (1969), „Ummagumma”
(1969), „Atom Heart Mother” (1970), „Re-
lics” (1971), „Meddle” (1971), „Obscured
By Clouds” (1972), „The Dark Side Of The
Moon” (1973), „A Nice Pair” (1973), „Wish
You Were Here” (1975), „Animals” (1977),
„The Wall” (1979), „The Final Cut” (1983),
„Works” (1983), „A Momentary Lapse Of
Reason” (1987) и „Delicate Sound Of
Thunder” (1988). Поред две соло-плоче
које си навео, Роџер Вотерс је још у вре-
ме рада са „Pink Floyd” објавио плочу
„Mucis From The Body” и то заједно са
Роном Дисном али је тај албум крити-
ка врло лоше оценила.

ГИТАРА

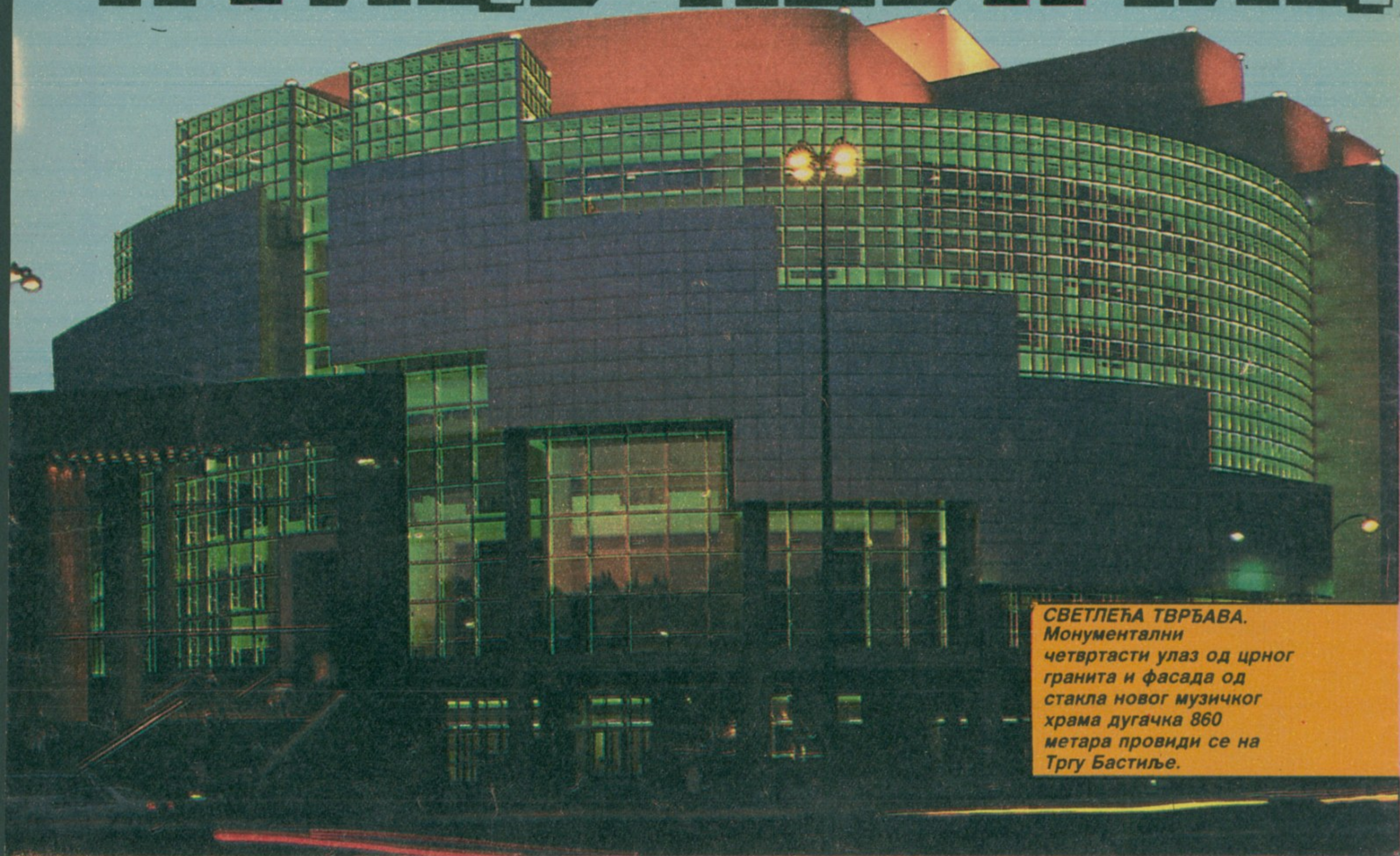
Гитару ћете свирати ВЕЋ ЗА 4 МЕСЕЦА
ако се при учењу будете служили ША-
ЈИНОВОМ – ОЗВУЧЕНОМ ШКОЛОМ
ГИТАРЕ (штампа ПГП РТБ). Школу
(књигу и 2 касете) можете набавити у
свим продавницама „Про музике” у
Београду по цени од 350 дина. – или на-
ручити дописницом на адресу: Шајино-
ва озвучена школа гитаре, Други буле-
вар 131/9, 11070 Нови Београд.

Ту је некад стајала
БАСТИЉА

УХВАТИ

ПТИЦУ ПЕВАЧИЦУ

Уместо злогласне тамнице са осам кула повезаних дебелим зидинама коју је пре 200 година народ освојио и срушио, подигнута је модерна прозирна зграда нове париске опере са салом за коју кажу да је боља од њујоршког Метрополитена и миланске Скале

СВЕТЛЕЊА ТВРЂАВА.
Монументални четвртасти улаз од црног гранита и фасада од стакла новог музичког храма дугачка 860 метара провиди се на Тргу Бастиље.

Звуци увертире за оперу „Моћ судбине“ Ђузепе Вердија, јасни и звонки, разлежу се салом која је висока као катедрала, али још без публике. То је, на неки начин, химна-маскота музичара нове Париске опере коју по тргу на коме је подигнута нико не зове другачије него Опера-Бастиља. Дуго су њихови једини слушаоци били радници који су се мували по сцени и око ње уз обавезно присуство два човека истанчаног слуха који су седели на бини или у сали на фотељама од црног сомота: то су акус-

тичари. „очеви“ оног што је већ добило име „бастиљски звук“ – Хелмут Милер, шеф специјализоване акустичне лабораторије у Минхену, и Жан-Пол Вијан, инжењер акустике из Научно-техничког центра из Гренобла (CSTB). Њих двојица утروшили су пуних шест година живота да би постигли до сада нечувен звук – по једнима савршен, по другима „звук опере 19. века“. У сваком случају, најскупљи звук на свету јер је зграда Опере-Бастиље, читава подређена том звуку, кош-

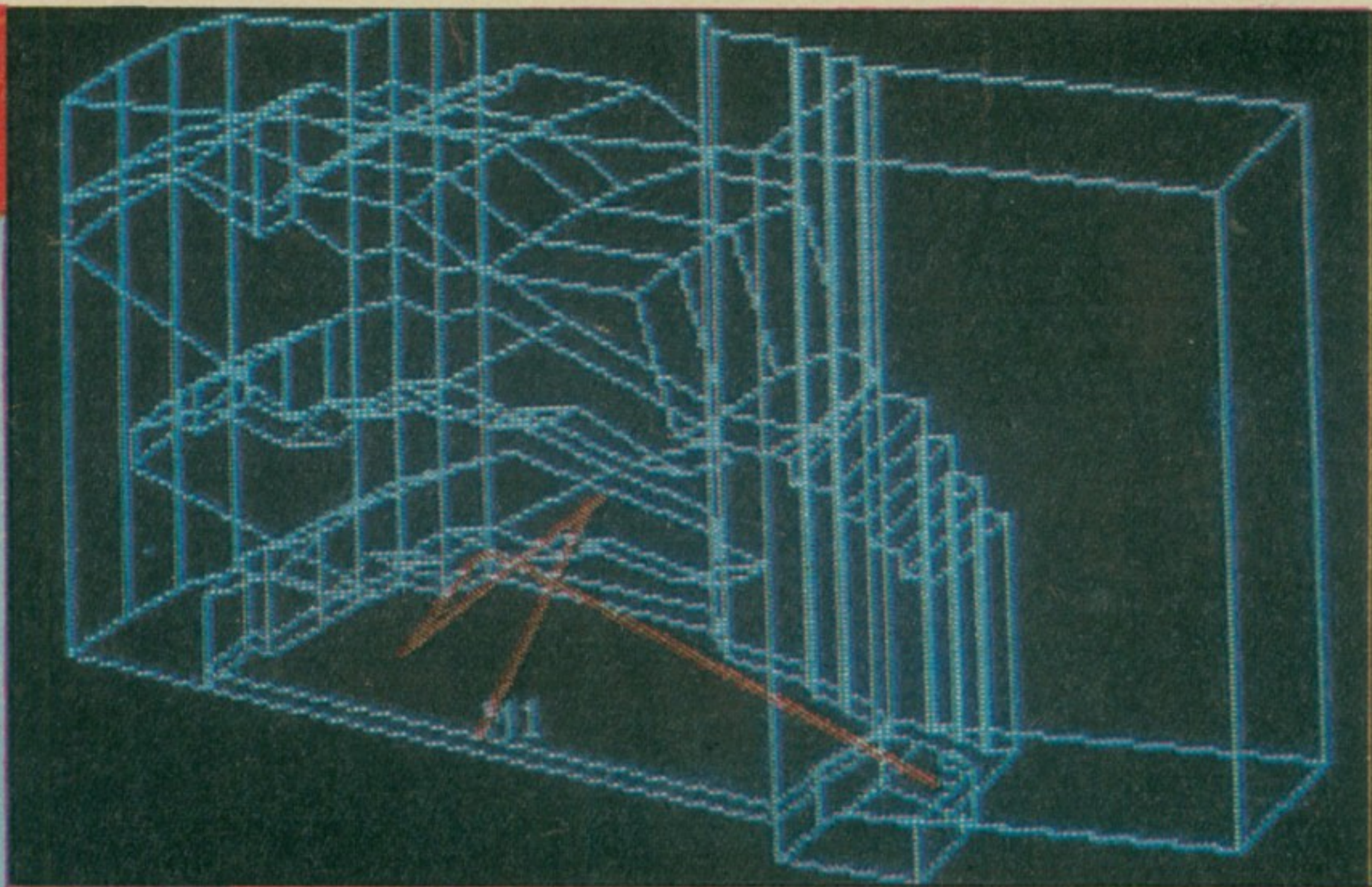
тала огромну суму од око 500 милијарди динара.

Председникова упутства

Опера-Бастиља, написао је један надахнути француски критичар, замишљена је као кавез од гранита и стакла који треба да ухвати невидљиву птицу – људски глас, и то природни, без помоћи микрофона и појачала. Други ју је, мање поетично, али ништа мање тачно, назвао „машинеријом за прављење опере“ са великом двораном од 2700 седишта, футуристичком салом

за дотеривање звука, амфитеатром за снимање са 600 места, позорницама, радионицама за смештај и монтажу декора који се протежу на 13 нивоа и укупно заузимају површину од око 150.000 квадратних метара!

Зграда је подигнута по упутству председника Републике Франсоа Митерана који је тражио да то буде „модерна пучка опера“ која ће замени-ти стару елитистичку Оперу, чувену Пале Гарније саграђену 1862–1874, китњасту барокну грађевину коју је време начело. Разлика у изгледу

„НАЈДЕМОКРАТИЧНИЈИ“ ЗВУК. Звучне мапе направљене на симулатору показују путање звучних таласа (црвено) до сваког слушаоца у сали са 2700 места.

УСАМЉЕНИ ГРАДИТЕЉ. Победник конкурса Канађанин Карлос От пројектовао је зграду Опере сасвим сам захваљујући моделирању уз помоћ компјутера.

ове две зграде није најважнија. У новој никоме не може да се деси, као у Пале Гарнијеу, или у Њујоршком Метрополитену, да добије „слепо“ или „глуво“ место, или, чак, и једно и друго истовремено. Како је постигнута таква „демократска“, равноправна акустика у сали у којој је слушалац на другој галерији, удаљен 43 метра од сцене?

СТИГАО ИЗ КАТМАНДУА

Кад су чланови жирија између 753 рада која су стигла на конкурс изабрали пројекат архитекте Карлоса Ота, готово нико од њих није ни чуо за овог тридесет седмогодишњег Канађанина из Торонта мада је он пре тога пројектовао Краљевски музеј у Онтарију (Канада) и аеродром у Катмандуу. Пројекат за Опери-Бастиљу који је урадио потпуно сам, у слободно време, оборио је с ногу угледне архитекте јер се изванредно уклапао у модеран градски амбијент и савршено одговарао основном услову конкурса: то није требало да буде

зграда за украс већ више „средство“ за прављење спектакла који захтевају модерну технику. А то и јесте главни услов да Опера-Бастиља не само може да се издржава већ и да зарађује. Израчунато је да годишње мора дати 260 представа и привући од 700.000 до 800.000 гледалаца.

Какав звук изабрати за салу која треба да прими оперу будућности? Идеалан, зна се, не постоји. У италијанском позоришту, које има мале отворе и обложено је тешким тканинама као што је сомот, долази до такозваног ефекта упијања: акустика је пригушена, а звук таман.

— Желели смо нешто сасвим другачије — каже Жан-Пол Вијан — и после дугог размишљања одлучили се за прозрачан звук. Нисмо желели ни акустику романтичне опере у Бајројту, ни суздржану једноставност миланске Скале. Хтели смо јасну, чисту, прозирну акустику у којој се чују сви детаљи...

Други велики циљ био је постићи у целој сали једнак звук. У Метрополитен опери у Њујорку звук је врло различит у зависности од места. Опера-Бастиља хтела је да постигне једнакост у исто време за свако од 2700 места у великој сали што је врло тешко из простог разлога што постоје партер и галерије. Публика у партеру не види музичаре и чује понешто разлику у звуку. Она са балкона види музичаре и прима директан и нешто богатији звук. Али, невоља је у томе што звук не стиже само из правца сцене, пре или касније одбија се од зидова. Ово продужено трајање звука (ревербераци-

ја) најбоље се запажа кад се лупи длановима у празној цркви. Време одбијања зависи од величине сале и материјала од којег је израђена и не сме да буде ни прекратко (звук губи од богатства), а ни сувише дуго (звук се мешају). У Палати Гарније износило је једну секунду, а за Опери-Бастиљу, помоћу компјутерских прорачуна који су узели у обзир све особености сале, одређено је идеално време од 1.6 секунди.

ИДЕАЛНО ВРЕМЕ ОДБИЈАЊА — 1,6 СЕКУНДИ

„Бастиља звук“ произведен је у CSTB у Греноблу. Инжењери су најпре на компјутеру направили програм за симулатор. Од звучног извора са сцене (чији је модел направљен верно као цела геометрија сале) ишао је велики број зракова сличних ласерским што је омогућавало да се прати путања звучних таласа. Начињене су читаве серије звучних мапа да би се пронашао идеалан звук за свако седиште. Касније су у CSTB изведени тестови на макети која је била копија велике сале у сразмери 1:20. И дужина таласа из звучног извора скраћена је у истој пропорцији. Минијатурни микрофони слушали су и мерили ове минијатурне концерте.

Захтев за једнаки звук приморао је Карлоса Ота да мења свој првобитни пројекат. Бочни зидови сале који су се ширили у облику лепезе морали су да буду више паралелни да би се појачало одбијање звука. Из истог разлога требало је и да површина сале буде „неправилна“ као и да се смањи њена ширина.

Ове промене побољшале су чујност у седиштима у партеру и дну сале, испод прве галерије. Пројектом су биле предвиђене три галерије, а њихов број сведен је на две.

НАЈВАЖНИЈИ ЈЕ ПЛАФОН

Једна од оригиналних идеја пројекта: Карлос је традиционалне „оперске“ лустере заменио светлећом таваницом. Облик јој је, међутим, морао прилагодити звуку јер је таваница један од битних акустичних делова сале.

Таваница се састоји из три дела који звук усмеравају на различит начин, а изгледају као три таласа светлости што целој сали даје магичну атмосферу. Недавно су на концерту који је био приређен за особље Опере-Бастиље и предузећа која су учествовала у радовима инструменти измерили време одјека — 1.55 секунди.

Још један велики успех: отвор за сцену може да се мења према потреби и да буде широк од 12 до 19.5 метара, а висок од 8 до 12 метара.

И рупа за оркестар такође. У највећој варијанти, заузима 180 m² и нема веће у свету. Уз то, у њој постоје климатуређаји што нема ниједан простор за оркестар у свету.

Иза сцене је царство техничара. Девет мостова од којих сваки заузима 750 квадратних метара окружује у два нивоа задњу сцену. То су „магацини“ за декор који, захваљујући томе, уопште не мора да се склапа. Кулисе се дижу и спуштају помоћу аутоматских дизалица с електронским управљањем. У средини позадине сцене је кружно постоље које може да издржи терет од 200 тона, а игра улогу „ранжирне станице“ и обезбеђује померање платформи с једне на другу страну, а истовремено служи и као циновски лифт за спуштање платформи с декором. Без овакве машинерије било би немогуће на брзину изменити репертоар од чега зависи рентабилност Опере-Бастиље.

Упркос својим димензијама — 23 метра у највишем делу — велика сала није ни гломазна ни хладна, не „притиска“. То је, без сумње, највећи успех Карлоса Ота. Зидови су превучени плавичастим гранитом што сали даје увек исту благу атмосферу. У овом амбијенту катедрале млади музички директор Нин Вун Чунг изводи последње пробае са „Тројанцима“ Хектора Берлиоза којима ће бити отворена прва оперска сезона овог заиста „народног“ позоришта.

В. М.

Питер Томас био је изузетно – расположен због Божића, великог снега и боце старог вискија којим је уз пут грејао желудац. Возио се својим поузданим, мада прастарим, аутомобилом и певушио кроз нос захваљујући добром Богу што му је подарио супругу која тако мајсторски припрема Божићну ћурку. Није га бринула ни све јача вејавица и ветар који је жестоко шибао по стаклу, јер одувек је био опрезан и поуздан возач, преживеће он и ову мећаву... Радио у колима емитовао је пријатну стару музику, а спикер повремено изливао своје искрено задовољство и одушевљење белим покривачем који ће, ето, улепшати празнике, као да је ту пратећу декорацију уприличило само небо искључиво да би украсило стару, добру Енглеску за овај свечани дан.

Кад је већ био најмак свог села и топле празничне вечере, Питер је с неверицом појачао радио-пријемник. Спикер је уплахилено јављао да је над Лондоном снег изненада престао да пада, а да температура упорно, и необјашњиво, расте: „Снег се топи неприродно брзо, јављају нам да пролазници на лондонским улицама бацају капуте и осталу топлу одећу и да једва подносе јаку врућину! И у нашем студију је неиздрживо топло!” Спикер је очигледно био на граници панике кад се из радио-апарата у колима зачу чудан крцав звук који је прерастао злокобну тишину. Питер најпре помисли да се ради о неславној шали, а ла Орсон Велс, и с негодовањем одмахну руком очекујући објашњење из студија. Међутим, одједном примети да је небо нездраво плаво и да у колима, из тренутка у тренутак, постаје све топлије. Зауставио се, мокар од зноја, изашао и запрепашћено осмотрио, добро му познати, сеоски пут... Не само да није било ни пахуљице на њему, већ је сав био посут ситним блиставим песком чији се слој видљиво повећавао. Старац се механички прекрсти, а затим пренеражено трже закључујући да се песак шири, множи, извире из непознате дубине и већ му допире до колена... „Господе, дошао је судњи час!” стиже да помисли пре него што му се уста напунише финим пустињским песком и, уз самртнички ропец, не-

стаде испод једне дине... Предео постаде чист и миран, без икога да се зачуди или нажива у том мору сјајних, финих честица...

Њу Делхи је, као и обично, био претерано жив и претерано ужарен. Пун људи, мува и свих врста возила. Неки су журно ходали, други безвољно лежали пружајући туристима слику коју су ови радије тумачили као предано медитирање, него класичну лењост. У том метежу, видљиве сврхе, изгледало је да се човек повремено може сударити и са самим собом. Изненада, у свим улицама и сокацима града људи почеше, без гласа и видљивог разлога, да падају не стижући ни да се изненаде. Деца и старци, богаташи и просјаци лежали су беживотно стварајући невиђени покривач од лешева на тлу... Ретки срећници који су и даље остали живи и усправни са ужасом су покривали очи да не гледају хиљаде тела која у трену постају сува и смежурана, да би одмах затим страховитом брзином била претворена у прах и ни у шта. Град је за неколико минута претворен у аветињско насеље по којем тихо и успаничено тумарају малобројни преживели становници, неми и луди од ужаса и ишчекивања да и на њих дође ред. Да је, што је било немогуће у тој паници, неко погледао у књиге рођених, приметио би многобројне необјашњиве белине на местима где су се доскора налазила имена становника Њу Делхија.

Најмлађи Будући Картограф тог поподнева имао је неочекивану срећу. Захваљујући мајчиној непажњи и расејаности, успео је најзад, после безброј узалудних покушаја, да се неприметно увуче у очев кабинет, у ствари, царство и велику тајну строгог Врховног Картографа. Није имао времена, знао је и сам, да претражује полице са добро скривеним атласима ВИСОКИХ СВЕТОВА, па махинално дограби један који је био немарно остављен на радном столу. Никад раније није чуо за ЗЕМЉУ, али и она је могла послужити, само да се отац не врати пре времена...

Уплахилено је прелетео радозналим погледом по не-

ЦДУЦД ФАНТАСТИКА

ПРАВО НА ГРЕШКУ

АЛЕКСАНДРА
ЈОВАНОВИЋ

Уређује
др Зоран Живковић

складним плаво-зелено-смеђим пределима осећајући пригушивани изазов да примени знање које је стекао у првом двомесечју школовања за Будућег Врховног. Брзо дограби пера и боје и баци се на посао. Део атласа који је носио немушто име Сахара највише му се свидео по структури тла и клими па реши, у најбољој намери, да га прошири и на понеко минијатурно острво, чак и на један континент који је по величини одговарао мањем речном наносу на неком од Високих Светова...

Након што је задовољно одмерио своје дело, које му се, уз сву скромност, учини савршеним, одлучи да се мало позабави и бројкама. Испод наслова СТАНОВНИШТВО низале су се неуређене и нелогичне цифре па он педантно измени покоју двојку у јединицу, помери понеки број улево или удесно, а код ставке ИНДИЈА уредно избриса неколико нула, тако да ни његов педантни отац неће приметити интервенцију. Наравно, после обављеног посла и свих тих ситних, али веома успешних промена, њиме овладаше најпријатнија осећања, а нарочито дивљење сопственим изузетним способностима и сјајној каријери која је била пред њим...

Из снова га нагло у стварност врати звук врата која се отварају. На њима угледа огромно очево тело и љутило лице. Затечен у послу који му је био најстроже забрањен, уплашени дечак најпре покуша да сакрије преправљени атлас и у пометњи обори лактом велику боцу плаве боје... Читава планета Земља за трен се претвори у тамномодру мрљу! Врховни Картограф, видевши плаветнило које се незадрживо разливало, грмну: „Овде се више ништа не да поправити, али код тебе ћу се лично потрудити! Од сада твоје васпитање преузимамам лично у своје руке!!! Не очекуј да ће те мимоићи заслужена казна!!!”...

Док је одлагао влажни атлас ЗЕМЉЕ на највишу полицу са НЕУСПЕЛИМ СВЕТОВИМА, Врховни Картограф је констатовао како се повлачи његов бес, а све јаче бива изражено задовољство због синовљевог картографског жара и страсти... Уосталом, ни његова каријера Врховног није била баш беспрекорна... „Кад се само сетим АТЛАНТИДЕ! – промрмља и много блаже погледа сина.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ВОДОРАВНО: 1. Комад меса са леђа говечета – Град у Истри, 2. Оњушити – Првак, шампион, 3. Дењак, велики пакет (мн.) – Врста квалитетног сира, 4. Музичка композиција за вежбање – Заиста, 5. Гаража за трамваје – Име мађарског композитора Молнара, 6. Спортски учитељ, 7. Равномерно кретање, 8. Лабораторијска игла за узимање препарата – Узвик којим се тера живина, 9. Женско име, 10. Символ фермијума – Фереца, 11. Ознака за обим – Авенија (скр.) – Прво слово, 12. Поправка, 13. Замкови.

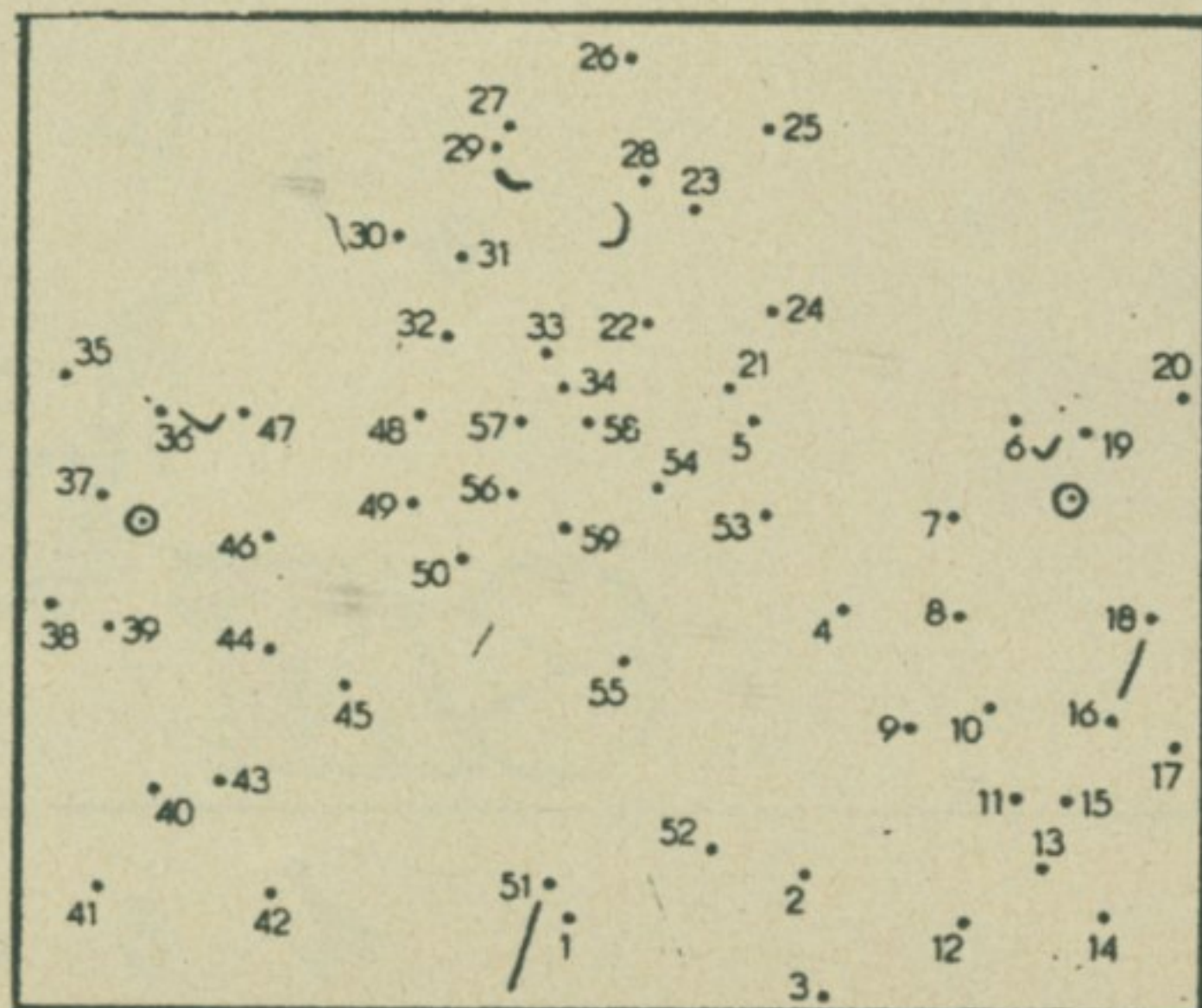
УСПРАВНО: 1. Амерички глумац и редитељ са слике, 2. Непрофесионализам – Евентуално (скр.), 3. Хиљадити део метра – На ову страну, овамо, 4. Центар, средиште – Врело, издан, 5. Лична заменица – Име фолк-певачице Грбић – ознака Северне Каролине, државе у САД, 6. Естонац – Мера за површину – Цртати шаре, 7. Боја у картама, 8. У то време, 9. Франачки владар, отац Карла Великог, 10. Символ урана – Наше острво, 11. Птица селица, ластавица, 12. Део намештаја, сто.

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1								●				
2										●		
3					●							
4						●						
5							●					
6												
7							●					
8				●								
9												
10			●									
11		●			●							
12												
13												

БУДИТЕ КАРИКАТУРИСТА

Спојите редом тачке од броја 1 па све до броја 59. Добићете једну занимљиву карикатуру.

РЕШЕЊА НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Cat club

конкурс за хит мачку

I награда: Ивана Јукић, VIIб, ОШ „Осјечка ударна бригада“, Виј. VI Сук-а 7, Осijek. Наставник:
Шмит Светлана
II награда: Dobo Brigitte, VIIб, ОШ „Иван Горан Ковачић“, Ул. Марка Орешковића, Суботица.
III награда: Араповић Есма, VIe, ОШ „Браћа Бобетко“, Радићева 10, Сисак

Драге моје колеге и сарадници, имам част да вам представим
хит мачке, које сам с муком изабрао између више хиљада
ваших цртежа.

Свим Cat Club дизајнерима најсрдачније захваљујем на
помоћи и идејама, а најбољи ће бити и награђени вредним
наградама.

Срећну нову школску годину жели вам ваш колега,

ВОМБАТ – СИМПАТИЧНИ РОЂАК КОАЛЕ

ТВРДА ГЛАВА, ДАЊУ СПАВА

Иако своју ћуд
испољава од
првог дана,
младунче ипак
лакше успева да
се прилагоди
човеку

Ко год је поку-
шао да припи-
томи ово безаз-
лено биће, суо-
чио се с неве-
роватним при-
мером окореле
нарави

Желите ли да се малчице осветите свом професору биологије или да га, бар једном, доведете у незгодан положај, покажите му слику на којој је вомбат. Лако се може догодити да не зна о којој је животињи реч. Ово кажемо више у шали, али ако се заиста догоди, искористите прилику да наставите причу о овом занимљивом торбару који живи у југоисточној Аустралији и Тасманији и донекле подсећа на мрмота.

Постоје две врсте вомбата: длаконоси (*Lasiorhinus latifrons*) и голоноси (*Vombatus ursinus*). И један и други су блиски рођаци симпатичног „меде“ коале. Достижу дужину од око једног метра и могу да буду тешки тридесетак килограма. Ноћу, када крену у потрагу за храном, стављају живот на коцку и права су опасност за саобраћај. Али, пошто прелазе улицу увек на истом месту, табла са упозорењем за возаче најчешће је довољна да спречи несрећу.

Страдали због коња и крава

Њихове главне особине су тврдоглавост и запањујућа равнодушност. Према причама домородаца уопште се не узбуђују ни онда кад им, док

ходају обалом, услед одрона, нестане тле под ногама... Настављају својим путем и испод воде, ако треба – да би се поново појавили на површини као да се ништа није догодило...

Једно повређено младунче које је пронашао Том Излинг, чувар националног парка у близини Аделејда, и донео својој кући, одлучило је да се смести у ормарић за ципеле, и сваки пут кад је овај покушао да га помакне, враћало се на место које је само одабрало. Кад су једном покушали да га сниме, малишан је био још тврдоглавији: упорно се склањао с места које су они одабрали за снимање, понашајући се као да је „навијен“. Чак ни двадесет покушаја да га ухвате камером нису уродили плодом. Кад су на крају од снимања дигли руке, мали вобат који иначе није показивао никакве знаке умора или нервозе, посматрао је друштво са изразом чуђења – као да жели да каже: „Баш сте неки... Зар нећете да се још играмо?“

Ове животиње се, углавном, не боје човека и ту своју особину готово да су платиле главом. Под изговором да њихове јазбине служе као скривалишта за дивље зечеве и да због њих краве и коњи на испаша ломе ноге, први

досељеници су их убијали на хиљаде и без много гриже савести претварали у веома цењене пршуте од „јазавца торбара“, како су их тада звали.

Срећом, вомбати су данас свуда заштићени и вољени. Уз нарочиту дозволу могу да се чувају у башти и тада најчешће долази до промене њиховог биоритма, односно, успевају да се прилагоде, колико је то могуће, навикама господара. Преко дана улазе у кућу и радо се играју с децом, показујући изузетно стрпљење. Иако имају јаке зубе, никада неће да угризу. Једино може да засмета бука коју праве ноћу, као и њихова склоност да рију земљу, која се временом све више појачава.

Иако углавном живе као усамљеници, искључујући периоде парења, увек настоје да се тунелима повежу са својим суседима. Ти пролази дугачки су понекад и неколико стотина метара.

Не улази код маме!

Друштвени живот вомбата још није довољно познат, али је откривено да су њихове јазбине, кад је реч о колонији, повезане у кругу од једног квадратног километра. Главни улази налазе се између корења старог дрвећа и на

скривеним местима где се ове животиње ујутру одмарају после дугих ноћних шетњи и загревају се на првим сунчевим зрацима. Тело им је толико широко да дете може да уђе у њихово легло у којем мајка с младунцем проводи велики део дана. Али, такав покушај може да буде и опасан, јер вомбати имају навику да сваком уљезу бацају земљу у очи, а ако је овај упоран – наваљују на њега с намером да га стисну уза зид јазбине.

Између априла и јуна женка доноси на свет само једно младунче које одмах ускоче у торбицу где наставља свој развој. Одатле ће изаћи тек у септембру, обрасло меким крзном. Торба маме вомбата, за разлику од кенгурске, отворена је надоле, да би се избегло да у њу, приликом копања, упада земља. Младунче, величине зеца, на најмању узбуну скрива се испод маме, као пиле испод квочке. А онда полако упознаје биљке, корење, плодове воћака и гљиве, које су му основна храна. Маме стрпљиво откидају једну по једну стабљику и нуде малишану најмекше и најхранљивије делове. Прате га читавих годину дана, после чега он постаје независан и у непосредној близини копа сопствено скровиште... **С. И.**

JA ♥

ПТТ

11000 БЕОГРАД
МАЛА ПОШТА
П. ФАХ 124
МАКЕДОНСКА 29

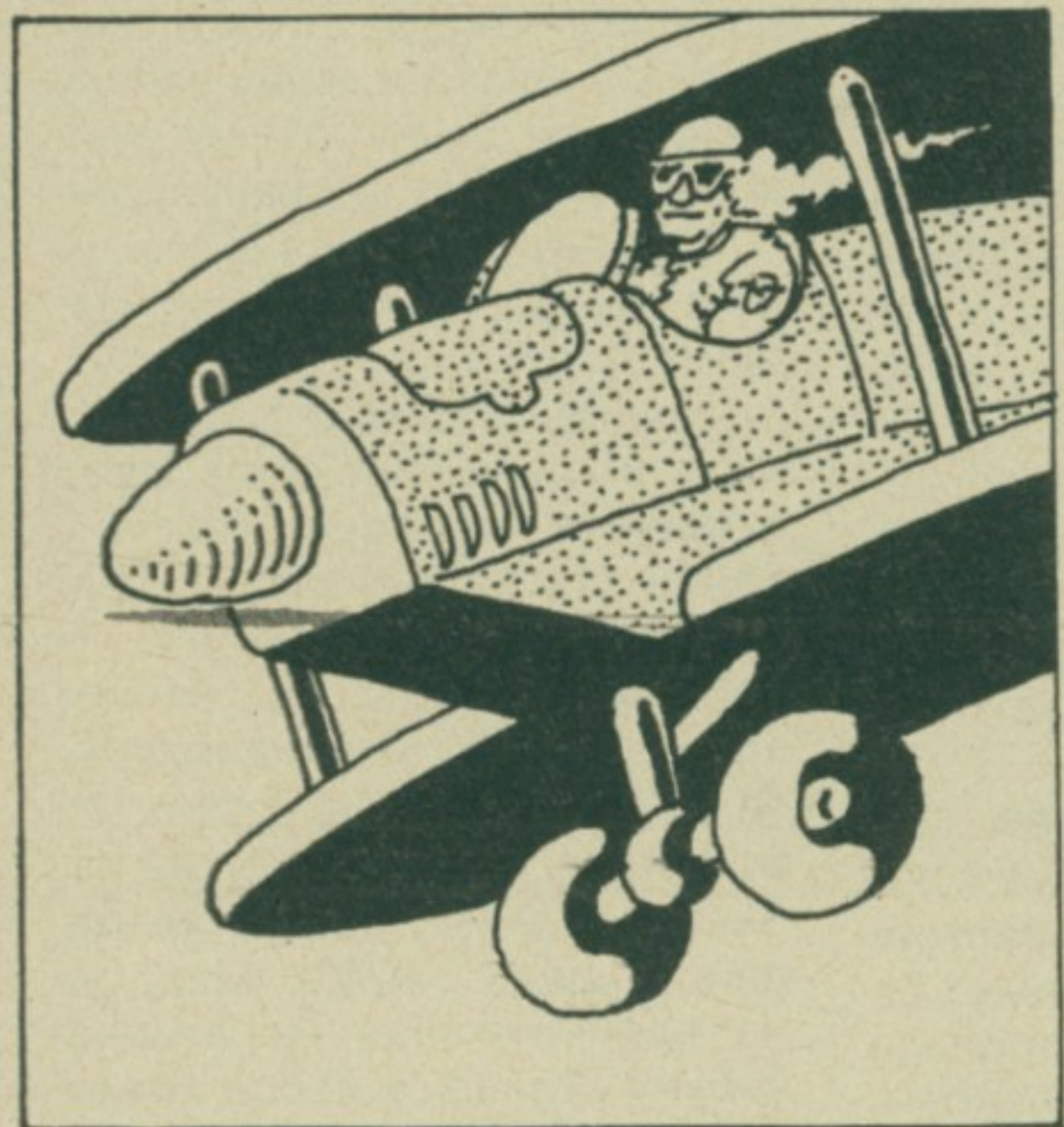
УРЕЂУЈЕ: ИВАН ЛОНЧАР

Без страха од летења

Да ли у Београду постоји нека школа за пилоте и примају ли девојчице? Имам четрнаест година и много бих волела да летим.

Ива
Београд

Мислим, да си још млада да би учила пилотирање и самостално летела. Међутим, твоја жеља је сасвим остварљива јер у нашим аеро-клубовима и девојке могу да науче да пилотирају. Назови Аеро-клуб „Београд“ (7. јула 36) на број 628-281 ради детаљнијих обавештења.

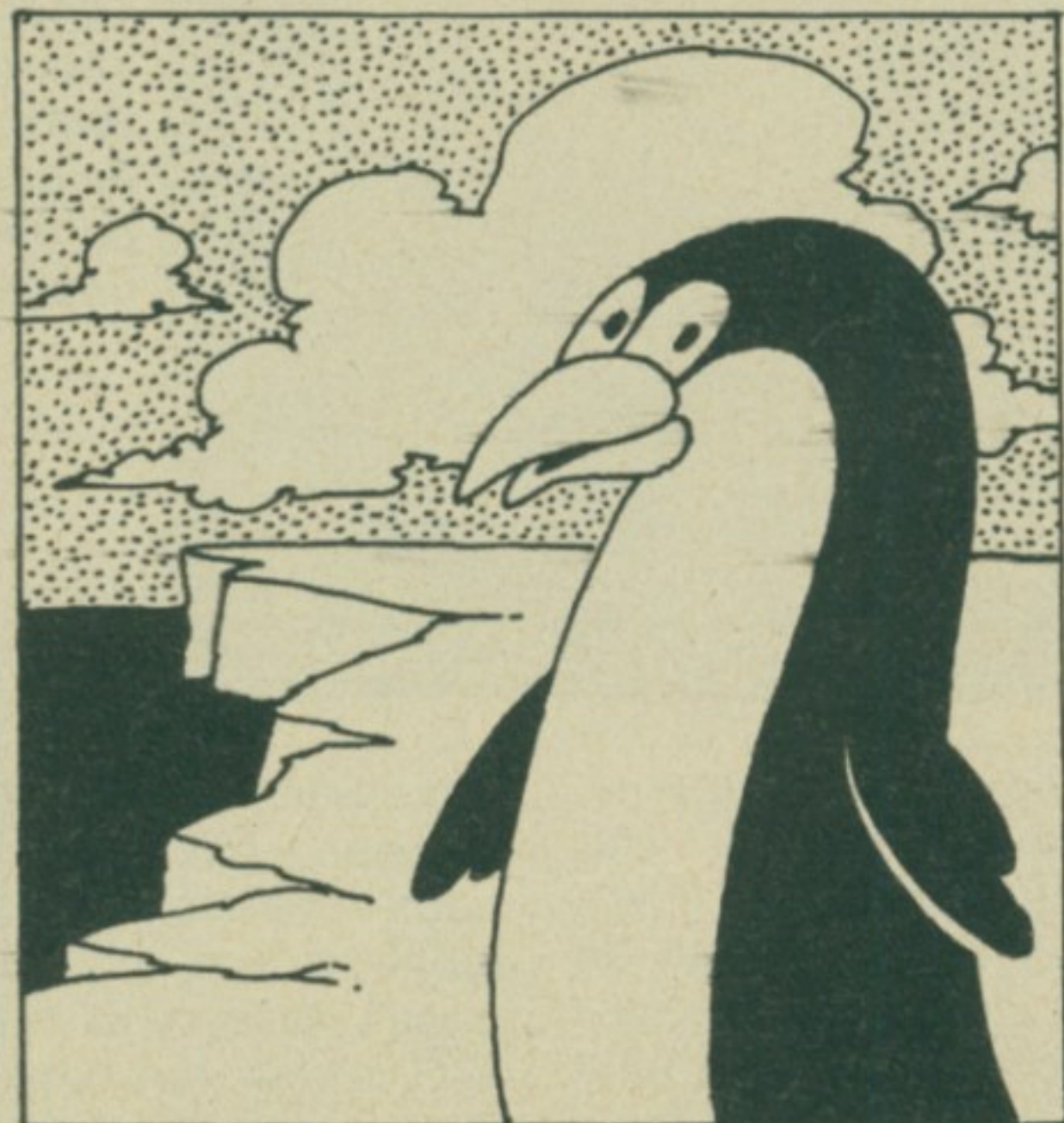
Антарктику, љубави моја...

Поново сам прочитала Забавник број 1993 и у њему текст о Антарктику као запостављеном континенту. Тако сам дошла на идеју која ће ти се, надам се, допасти: предлажем ти да заједно с твојим бројним читаоцима покренеш акцију за заштиту Антарктика, против загађивања ваздуха над њим и против вађе-

ња руда на овом далеком континенту. Ова широка акција могла би да се зове, рецимо, „Земљо, волимо те!“, „Земљо, не дамо те!“, „Антарктику с љубављу“, „Чувајмо фоке и пингвине!“, или слично. С нестрпљењем очекујем твој одговор.

Мирјана Симоновић
Панчево

Твоја замисао је за сваку похвалу. Међутим, сматрамо да је, бар засад, веома тешко остварљива: наше могућности да сачувамо и заштитимо далеки Антарктик исувише су мале због огромне удаљености до овог континента и интереса светских велесица за његова богатства. Биће нам жао ако човек, заслепљен тим интересима и профитима, још једном поступи себично и безобзирно, као да није најинтелигентније биће на Земљи које, поред осталог, мора да мисли и на будуће нараштаје. Ми, на овим, нашим просторима, учинићемо племенито дело уколико се држимо оне познате народне изреке да увек треба прво почистити испред сопственог прага. Наши

градови, улице, воде, ваздух, плућа сваким даном су све загађенији. Један од најбољих примера за то је, на жалост, и твој град. Слична недаћа, што је на ивици еколошке катастрофе, угрожава све облике нормалног, здравог живота и у Зеници, Бору, Сплиту, Титовој Митровици, Тузли... Зато је и код нас све јачи и гласнији еколошки покрет коме највише могу да помогну управо млади, јер су пред њима будућност и живот.

Језик љубави је у очима!

Ух, што сам се заљубила! Еј, први пут у мојих петнаест година и осам месеци. Заљубила сам се до ушију, до ножног палца, до последње власи мојих плавих чуперака, до лака на ноктима, до ове дивне језе коју осећам при свакој написаној речи. Заљубила сам се у прозоре Његовог стана, у Његово поштанско сандуче, у Његовог наглувог деду, у асфалт по коме Он игра кошарку, у Његове прљаве патике, у зној на мајици. Заљубила сам се у Његову псовку кад промаши кош. Заљубила сам се у Сунце због којег зачкиљи на једно око, а оно друго постави Јадран, Бајкал, Охридско језеро, Рапсодија у плавом... Заљубила сам се у групе које Он воли, а које пре нисам могла да смислим. Заљубила сам се у мусаве

Циганчиће с којима се Он зеза и којима купује сладоледе...

Идем Његовом улицом, а срце лупа ли лупа: И-ГОР, И-ГОР. Махнем гугутки на Његовом крову. Откинем лист с брезе из Његовог дворишта.

Сваког дана, у шест по подне, Његово друштво игра баскет, а ја се већ у четири нацртам на игралишту. Сунце пече, нигде никог, буљим у сат, гризем нокте, уврћем прамен косе – време стоји...

Зашто ти ово пишем? Па, једноставно, зато што бих волела да загрлим целу земаљску куглу, што ми је одједном све лепо, што ми се чини да је сав свет заљубљен као ја. А ти, драги мој Забавниче, ти ми реци нешто о Љубави, нешто онако мудро, незаборавно вечито.

Воли те твоја
МАРИЈА
из Сомбора

Па, ево шта су неки мудри људи рекли о љубави:

– Љубав је најјача од свих страсти, јер истовремено удара у главу, срце и чула. (Волтер)

– Љубав обећава радост, а шаље плач (Уго Фосколо)

– О, моћна љубави! Каткада правиш од човека животињу, а каткада од животиње човека. (Шекспир)

– Љубавницима је вријеме увијек кратко и ниједна стаза није им довољно дугачка. (Андрић)

– Волео сам те и волим те, па ако је грех, молићу бога да ми никада не опрости моје грехе. (Мошим Ибн Ал-Ансари)

– Први уздах љубави последњи је уздах мудрости. (Антоан Брет)

– Љубав гледа кроз наочале кроз које јој се бакар чини златом, беда богатством, а крмељи бисерима. (Сервантес)

– Чар прве љубави је у нашем незнању да она може увек да се заврши. (Дизраели)

– Прва љубав вреди више од свих каснијих. (Симон Јенко)

– Више је за жаљење онај који због памети изгуби љубав, него онај који због љубави изгуби памет. (Божидар Кнежевић)

– Мислећи на њега, уснула сам, и одмах га угледала. Ах! Да сам знала да је то само сан, никад се не бих пробудила. (Оно Но Комачи)

– Језик љубави је у очима. (Финеас Флечер)

Јавите се принцу Валијанту

Драги Забавниче,
Захваљујући теби, не само да смо заволели стрип, већ и сами покушавамо озбиљније да се бавимо овом, како га још називају, деветом уметношћу. Нас неколико другара основали смо групу „ПРИНЦ ВАЛИЈАНТ-Б4“ која се бави проучавањем стрипова, писањем сценарија и цртањем. Али, ми бисмо желели да нам се јаве и други читаоци који пишу и цртају

стрипове ради размене искустава и сарадње. Писма, предлози и радови могу да се шаљу на адресу

Владимир Милић
Маршала Тита 41/27
38000 Приштина

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Сандра Ђорђевић, Старине Новака 4/28, 11300 Смедерево – 15 година, воли спорт и музику, навија за Црвену звезду.

Тамара Сретеновић, Старине Новака 4/28, 11300 Смедерево – 15 година, воли музику и спорт, навија за Црвену звезду.
Сенка Добре, Грује Дедића 24, 25000 Сомбор – 12 година, воли музику, дописивање и путовања.

Горанка Једнак, Трг прве интернационале 16а, 44000 Сисак – 10 година, жели да се дописује са вршњацима.

Милена Караџић, Рударска 1, 12300 Петровац на Млави – 12 година, сакупља постере, украсне гумице и оловке, воли музику, дописивање и путовања, игра тенис и рукомет, навија за Црвену звезду.

Корнелија Хладек, Ј. Ј. Штросмајера 57, 54000 Осијек – 10 година, сакупља постере и салвете, воли забавну музику.

ТЕНСАМ

- ТЕНСАМ – хит реквизит за 1990.
- За самостално играње тениса на травнатим и бетонским површинама, на тротоарима, паркинзима, двориштима, улицама, плажама
- За све узрасте од 7 до 77 година
- За почетнике
- За оне који желе да одрже добру форму и кондицију
- Са тенсамом на путу до шампиона.
- Тенсам најлепши поклон за све прилике

Поруџбине слати на адресу:
„МЕТАЛИК“ – Шабац, Добропољска 1
Тел. 015/25-169

Цена: 210

НАРУЏБЕНИЦА

Име и презиме: _____

Адреса: _____

Наручујем Тенсам комада _____

Плаћање поузећем.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ – ВОДОРАВНО:
рамстек, Пула, омирисати, ас, ба-
ле, трапист, етида,
одиста, ремиза,
Антал, тренер, ри-
там, еза, иш, Дари-
на, фм, зар, о, ав, а,
ремонт, дворци.

БУДИТЕ КАРИКАТУРИСТА – На карикатури је рибар са уловљеном рибом у свакој руци.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

● БРОЈ 2017

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кеџић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански факс 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 48,00 динара, тромесечна 144,00 динара, полугодишња 288,00 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 96,00 динара, тромесечна 288,00 динара, полугодишња 576,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	50.–
СР НЕМАЧКА	DEM	83.–
ШВЕДСКА	SEK	297.–
ФРАНЦУСКА	FRF	276.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	71.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика“ код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА“ – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

Насловна страна

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ПИШЕ: ЕЛИЗАБЕТА ЛУКИЋ-ЗЕЉУГ

ДЕВИЦА

КАКО СЕ
СЛАЖЕТЕ СА
СИМПАТИЈОМ?

И

РИБЕ -

ТО ЈЕ ПРАВИ ПАР!

ДЕВИЦА - ДЕВИЦА

Иако су обоје помало неискрени, нађу нешто што ће их везати. Најчешће је то њихова љубав према уметности. Нема луде љубави, великих снова јер заједно нису много маштовити, нити спремни да покажу оно што осећају. Остају дуго заједно, а често и заувек.

ДЕВИЦА - ВАГА

Не могу да нађу заједнички језик. Вага је романтична и

нежна, воли мале пажње, доказе љубави, а то Девница не може да јој пружи.

ДЕВИЦА - ШКОРПИОН

Брзо успоставе везу, међутим, тешко могу да остваре искрену љубавну везу. Девница не показује своја осећања језиком који би Шкорпион разумео, а он, опет, мисли да се Девница сувише пренемаже и глуми незаинтересова-

ност. Уз мало стрпљења, наћи ће се негде на пола пута и дуго остати заједно.

ДЕВИЦА - СТРЕЛАЦ

Везује их радозналост, обоје воле авантуру, али често

нема праве љубави јер не умеју да покажу шта осећају.

ДЕВИЦА - ЈАРАЦ

Иако се ова два знака добро слажу, ретко када могу да остваре лепу везу у младости. Обоје су помало хладни. Могу лепо да се друже и забављају разговарајући о свему, али међу њима нема нежности, разумевања, љубави која би их везала и усрећила.

ДЕВИЦА - ВОДОЛИЈА

Они су често сјајни пријатељи. Могу лепо да се друже, да поверавају једно другом своје тајне, али у љубавној „шеми“ њихов однос постаје сиромашан. Водолија воли акцију, авантуру, увек нешто ново, док Девница не може да прихвати стално јурцање и откачене идеје Водолије. Боље да се лепо друже, него да буду у лошој вези која нема будућности.

ДЕВИЦА - РИБЕ

Они су сјајан пар. Између њих се брзо рађа необична веза, тачно знају како да једно друго обрадују, разнеже, усреће. Не морају да причају шта желе, то се код њих зна, осећа. Ако се догоди да прекину, ова веза им остаје најлепша успомена. Није искључено да је обнове касније у старијим годинама јер не могу да забораве љубав која их везује.

Илустровала: Драгана Јовчић

BATMAN

WITH
ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИННА

BATMAN, ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

